



Lietuvos Respublikos
Seimo
pirmoji sesija

2016 m. lapkričio 17 d.
5 ir 6 posėdžiai

Stenogramos

ISSN 2538-6638

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d., Nr. 1

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

TURINYS

I (RUDENS) SESIJA

2016 m. lapkričio 17 d.

Rytinis posėdis Nr. 5

2016 m. lapkričio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	5
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projekto Nr. XIIIIP-16 pateikimas (D. Grybauskaitė)	5
Kandidato į Ministro Pirmininko pareigas S. Skvernelio kalba	6
Kandidato į Ministro Pirmininko pareigas S. Skvernelio atsakymai į Seimo narių klausimus	13
Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Ukrainoje ir sankcijų Rusijos Federacijai“ projekto Nr. XIIIIP-2(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. Kasčiūnas)	21
Seimo nario E. Vareikio kalba	24
Seimo nario A. Kubiliaus kalba	25
Seimo nario P. Gražulio kalba	26
Seimo nario K. Masiulio kalba	26
Seimo narės D. Šakalienės kalba	27
Šios rezoliucijos priėmimas	28
Seimo rezoliucijos „Dėl strateginės Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų partnerystės“ projekto Nr. XIIIIP-3(2) pateikimas, svarstymas ir priėmimas (L. Kasčiūnas)	28
Seimo nario E. Vareikio kalba	30
Seimo nario A. Kubiliaus kalba	31
Seimo nario P. Gražulio kalba	32
Seimo nario M. Puidoko kalba	32
Seimo nario Ž. Pavilionio kalba	33
Seimo nario M. Adomėno kalba	33
Šios rezoliucijos priėmimas	35

Vakarinis posėdis Nr. 6

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje“ projekto Nr. XIIIIP-19 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (R. Baškienė)	36
Šio nutarimo priėmimas	38
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projekto Nr. XIIIIP-21 pateikimas ir svarstymas (R. Baškienė)	38
Seimo savaitės (2016-11-21–2016-11-25) – 2016 m. lapkričio 22 d. (antradienio) ir 24 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas	42
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	44

SANTRUMPOS

- LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
- LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
- LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
- LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
- MSNG – Mišri Seimo narių grupė
- TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
- TTF – Frakcija „Tvarka ir teisingumas“

A – alternatyvus teisės aktas

ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas

GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

I (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 5 STENOGRAMA

2016 m. lapkričio 17 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labas rytas, gerbiamieji Seimo nariai! Prašome užimti vietas ir kviečiu visus registruotis. Posėdį pradėdame. (*Gongas*) Jau paskelbiau registraciją, prašom registruotis. (*Šurmulyš salėje*)
Užsiregistravo 119 Seimo narių.

10.01 val.

2016 m. lapkričio 17 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

2016 m. lapkričio 17 d. posėdžių darbotvarkė. Darbotvarkės tvirtinimas. Prašau. P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Pirmininke, užpraėjame posėdyje, kada pirmininkavo G. Kirkilas, pažadėjo iš Seimo tribūnos, kad kartu su kitomis konservatorių rezoliucijomis, kurios dar dvi šiandien pateiktos, o vieną priėmėme prieš dvi dienas, bus įtraukta rezoliucija dėl sveikinimo išrinktajam Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui D. Trumpui. Tačiau šiandien darbotvarkėje nėra, todėl frakcijos vardu prašau įtraukti į darbotvarkę. Tai pirmas prašymas frakcijos vardu.

Antras racionalus siūlymas. Šiandien yra pristatymas premjero, teikia Prezidentė, ir aš siūlyčiau sukeisti, po to iš karto tvirtinti Seimo komitetų, komisijų pirmininkų, pavaduotojų sudėtį, visas rezoliucijas nukelti po to. Tai būtų tikrai daug racionaliau, svarbūs procedūriniai klausimai, be kurių negali Seimo komitetai pradėti darbo, todėl siūlyčiau sukeisti. O jeigu tos konservatorių rezoliucijos tikrai nereikšmingos, jie galėtų ir savo frakcijoje jas priimti.

PIRMININKĖ. Labai ačiū. Jūs kalbėjote frakcijos vardu? Noriu informuoti, kad Seniūnų sueigoje buvo nutarta kitaip, tačiau jeigu klausimas iškeliamas frakcijos vardu...

Gerbiami kolegos, dėl P. Gražulio siūlymo dėl rezoliucijos mums reikia apsispręsti balsuojant, ar įtraukti į darbotvarkę. (*P. Gražulis: „Bendru sutarimu!“*) Prašau balsuoti, kas už tai.

Už – 12, prieš – 73, susilaikė 34. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl antrojo jūsų klausimo noriu informuoti, kad techniškai to neįmanoma padaryti, nes vakariniame posėdyje... Iki tol turi komitetai atlikti savo darbą ir išsirinkti pirmininkus ir pavaduotojus. Ar galime bendru sutarimu pritarti darbotvarkėi? (*Balsai salėje: „Galime.“*) Galime. Labai ačiū.

Gerbiamieji Seimo nariai, aš noriu priminti jums Statuto 192 straipsnį. Šiandieną mes turėsime balsuoti, t. y. šiandien vyks pateikimas Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros, ir jūs žinote, kad klausimai Lietuvos Respublikos Prezidentui po to, kai jis pristato Ministro Pirmininko kandidatūrą, yra neužduodami. Respublikos Prezidentui pristačius kandidatūrą, pretendentai suteikiamas žodis – 30 minučių, paskui jis atsako į Seimo narių klausimus, tam skiriama 40 minučių. Vėliau vyks kandidato į Ministro Pirmininko pareigas susitikimas su Seimo narių frakcijomis.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas V. Pranckietis.

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiami kolegos, labas rytas.

10.05 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektas Nr. XIII-16 (pateikimas)

Svarstome darbotvarkės 1-2 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko kandidatūros“ projektą. Pranešėja – Lietuvos Respublikos Prezidentė D. Grybauskaitė.

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato konsultantas*). Jos Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentė D. Grybauskaitė. (*Plojimai*)

D. GRYBAUSKAITĖ. Labas rytas. Labai malonu jus matyti jau naujoje salėje, visi pasirengę, patyrę dabar po naktinių darbų. Čia geras patyrimas, mes Briuselyje irgi naktimis kartais sėdime, tada labiau pažįsti vienas kitą ir žinai kiekvieno galimybes. Bet dabar rimtai.

Gerbiamieji Seimo nariai, remdamasi Konstitucijos man suteiktomis galiomis ir įgaliojimais, šiandien teikiu jums S. Skvernelio kandidatūrą užimti Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pareigas. Konstatuoju, kad valdančioji dauguma jau suformuota. S. Skvernelis sulaukė didžiulio visuomenės pasitikėjimo balsuojant ir reitinguojant kandidatus į naująjį Seimą.

Ministro Pirmininko atsakomybė – matyti viską ir rūpintis visais, atliepti ten, kur opiausia, kur labiausia reikia permainų, surasti geriausią balansą tarp visuomenės lūkesčių ir norų, ir valstybės realių galimybių. Visi sprendimai turės būti pagrįsti atsakinga politika, būtent tokio požiūrio tikisi Lietuvos žmonės ir už tai balsavo. Tai – didelis pasitikėjimo kreditas, kurį teks pateisinti jam ir ateinančiai Vyriausybei. Iššūkių bus daug. Tačiau juos įveikti turėtų padėti jau esama patirtis, sukaupta vadovaujant Policijos departamentui ir dirbant XVI Vyriausybės sudėtyje.

Tikiuosi Seimo pritarimo S. Skvernelio kandidatūrai į Ministro Pirmininko pareigas. Be kurios abejonės, visi mes – ir teikdama, ir jūs, tikiuosi, balsuodami prisiimsime atsakomybę už naujos Vyriausybės darbą, tai mūsų visų pareiga mūsų žmonėms. Dėkoju jums už dėmesį ir linkiu sėkmingo ir greito darbo. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Ačiū Prezidentei. Toliau posėdžiui pirmininkaus R. Baškienė

M. STROLYS (*Seimo posėdžių sekretoriato konsultantas*). Jos Ekscelencija Lietuvos Respublikos Prezidentė. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, tęsiame posėdį. Maloniai kviečiu į Seimo tribūną kandidatą į Ministro Pirmininko pareigas S. Skvernelį. Kaip ir minėjau, pristatydamas Statuto straipsnį, jums skiriama 30 minučių.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiama pirmininke, gerbiami kolegos, šio posėdžio dalyviai, iš tiesų teko kalbėti, sakyti ne vieną kalbą, taip pat ir šioje garbingoje salėje, bet jausmas ir jaudulys yra visiškai kitoks. Puikiai suprantu tą atsakomybės našta, kurią jūsų valia, jeigu teks, nešiu. Puikiai suprantu laukiančius iššūkius, puikiai suprantu, ką reiškia apsispręsti būti kandidatu į šią pareigybę. Tikiuosi visų jūsų, ypač šiandien, ir geranoriškumo, ir paramos. Leiskite pristatyti tam tikrą viziją ir šiek tiek pakalbėti apie save.

Per 26-erius metus Lietuva pasiekė įspūdingų laimėjimų: atkūrėme valstybės nepriklausomybę, įtvirtinome gyvybiškai svarbią Lietuvos narystę NATO ir Europos Sąjungoje, ir Lietuvos, kaip Vakarų demokratinio pasaulio dalies, statusą; įveikėme pereinamojo laikotarpio, o vėliau ir netvarios ūkio plėtros ir globalios ekonomikos svyravimų sukeltus svyravimus.

Nepaisant pasiekimų nemaža dalis Lietuvos gyventojų savo šalyje nesijaučia laimingi. Tą liudija ir savižudybių, priklausomybių, smurto bei skurdo mastai. Grėsmingiausia nepasitenkinimo gyvenimo Lietuvoje išraiška – nedidelis gimstamumas bei masinė emigracija. Ši situacija, šiuolaikinių geopolitinių grėsmių, kylančių iš demokratijos standartų ir tarptautinės teisės principų nesilaikančių kaimynų fone, reikalauja pasvertų ir atsakingų sprendimų mūsų valstybės valdymo srityje. Esu įsitikinęs – tam, kad žmogus jaustųsi laimingas ir orus, valstybė turi būti stipri, bendro gyvenimo rūmas turi būti renčiamas įtvirtinant pamatinį gėrį, saugant valstybės nepriklausomybę, žmogaus gyvybę ir sveikatą, puoselėjant darnią šeimą ir bendruomenę, kuriant darnią ekonominę ir politinę aplinką. Šie pamatiniai gėriai neatsiranda savaime, jų nekuria nematoma rinkos ranka nei viską kontroliuojanti valstybė. Juos kuria asmenų ir bendruomenių sąmoningi veiksmai, kylantys iš bendrų vertybių ir valios pastangų.

Valstybės vaidmuo – įgalinti asmenis ir bendruomenes spręsti savo ir bendruomenės problemas.

Norėčiau apžvelgti tik keletą problemų ir mūsų laukiančių iššūkių. Jeigu bus jūsų valia, iš šios tribūnos turėsiu galimybę ateityje pristatyti detalią būsimos Vyriausybės programą, pasiūlyti konkrečius sprendimų būdus.

Taigi, atsižvelgdami į kylančius iššūkius, kursime šeimoms palankią aplinką, sudarysime galimybę derinti darbo ir šeimos pareigas. Parengsime ir įgyvendinsime kompleksinę demografinę

programą, kuri skatintų gimstamumą bei pailgintų žmonių gyvenimo trukmę. Lietuva negali toliau tylomis nykti.

Sieksime, kad būtų pradėta vystyti lanksti mokestinė sistema šeimoms, turinčioms vaikų, kai mokamų gyventojų pajamų mokesčio dydis yra siejamas su šeimoje auginamų vaikų skaičiumi, taip skatinant darbo rinkoje dalyvaujančius žmones susilaukti daugiau vaikų.

Savivaldybėse bus išplėsti socialinių paslaugų šeimai centrai, teikiantys pagalbą socialinės rizikos šeimoms. Kiekvienoje savivaldybėje bus įsteigti dienos užimtumo centrai socialinės rizikos ir skurstančių šeimų vaikams.

Didinsime neapmokestinamųjų pajamų dydį šeimoms, auginančioms du ir daugiau vaikų. Skatinsime lanksčių darbo formų prieinamumą, jeigu norime turėti vakarietišką darbo rinką, turime suteikti galimybę dirbti lanksčiu grafiku ar dalį darbo dienos dirbti namuose.

Prioritetą skirsime vaikų įvaikinimui ir vaiko ugdymui šeimoje, supaprastinsime įvaikinimo sąlygas, peržiūrėsime valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos bei kitų įvaikinimo procese dalyvaujančių institucijų funkcijas. Turime peržiūrėti įvaikinimo procedūras užtikrinant, kad atsirastų aiškūs saugikliai, skirti apsaugoti vaikus nuo netinkamų asmenų, o kandidatų tapti įtėviais įvertinimas ir vaiko patekimas į šeimą būtų tvarkomas ne maksimaliais, o minimaliais laiko terminais.

Privalome pirmaisiais mėnesiais po įvaikinimo šeimai skirti finansinę paramą, tolygią sumai, kuri buvo skiriama vaiko išlaikymui vaikų namuose ar šeimynoje. Jeigu norime matyti daugiau sėkmės istorijų, įsivaikinus ir vyresnio nei trejų metų amžiaus vaikus, abu tėvai turi gauti teisę į valstybės apmokamas vaiko priežiūros trumpalaikes atostogas.

Socialiniams darbuotojams turime suteikti papildomų įgaliojimų didinant jų savarankiškumą, skatinant analizuoti bendruomenės aplinką, ieškoti papildomų pagalbos galimybių telkiant bendruomenę, suteikiant iniciuoti savanorystės principu pagrįstos pagalbos ir palaikymo tinklus. Žengę šiuos žingsnius, po ketverių metų net nenorėsime prisiminti šiandieninės vaikų globos ir įvaikinimo biurokratijos raizgalų.

Šie 2016 metai prasidėjo siaubinga smurto apraiška. Esame pasirengę šią problemą spręsti iš esmės.

Stiprinsime krizių centrų vaidmenį. Vienodai svarbiomis laikysime tiek informacinės, tiek ir kompleksinės pagalbos aukoms bei agresorių rehabilitacijos ir pagalbos atkuriant santykius funkcijas, pagalbą pozityvios tėvystės įgūdžiams bei pykčio valdymo gebėjimams formuoti.

Deramą dėmesį skirsime itin paplitusio reiškinių – patyčių – prevencijai. Tam naudosime gerąją Vakarų Europos patirtį, patyčių prevencijos, socialinių įgūdžių ugdymo programų įgyvendinimą nuo pat ankstyvo vaiko amžiaus. Šią problemą turime įveikti dėl sveikesnės rytojaus visuomenės.

Atėjo laikas suformuoti veiksmingą reagavimo į smurtą prieš vaikus mechanizmą. Šis mechanizmas turi apimti visų suinteresuotų institucijų bei nevalstybinių partnerių bendradarbiavimą užtikrinant veiksmingą smurto atpažinimą, operatyvų reagavimą, aiškias kiekvienos tarnybos funkcijas bei tarpusavio sąveikos taisykles, tęstinio probleminės šeimos stebėjimo priemones.

Sukursime „vieno langelio“ principu veikiančią kovos su smurtu artimoje aplinkoje ir smurto prevencijos sistemą. Negalima užsimerkti prieš karą, vykstantį Lietuvos šeimose. Turime ir galime joms padėti.

Pagrindiniu savo sveikatos politikos tikslu įvardijame tiek siekį pailginti gyvenimo trukmę, tiek ir gerinti gyvenimo kokybę bei didinti sveikų gyvenimo metų skaičių. To sieksime penkiomis kryptimis: formuosime efektyvią ir skaidrią sveikatos apsaugos sistemą; plėtosisime efektyvią ligų prevenciją, ankstyvąją diagnostiką ir šeimos mediciną; įgyvendinsime aktyvią kovos su žalingais įpročiais programą; stiprinsime psichikos sveikatos paslaugas; sieksime sveikatos aspekto visose politikos srityse.

Požiūris į silpniausius visuomenės narius apibūdina visuomenės brandą. Pasiuksime, kad vyresnio amžiaus asmenys bei neįgalieji nesijaustų atskirti dėl savo amžiaus ar negalios. Tuo tikslu sieksime taikyti įtraukias socialines paslaugas, plėtoti universalaus dizaino principų taikymą fizinei aplinkai, prieinamam būstui ir transportui tiek miesto, tiek kaimo vietovėse, tuo numatant

prieinamumą visiems neįgaliems asmenims. Šiandieninis Seimas rodo istorinį pavyzdį ir, manau, kolega J. Džiugelis tai gali patvirtinti.

Pastarųjų poros dešimtmečių laikotarpiu Lietuvoje vykstantys regionų depopuliacijos ir netolygaus ekonominės gerovės persiskirstymo procesai kelia rimtą grėsmę gana tolygiai Lietuvos demografinėi ir ekonominei pusiausvyrai. Atsakydami į šias grėsmes bei iššūkius, regioninės politikos srityje keliame tris pagrindinius tikslus: sukurti efektyvią regioninės politikos sistemą, užtikrinti Lietuvos regionų konkurencingumą, investicijų pritraukimą, užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę regionuose.

Mūsų ilgalaikė vizija – Lietuva, kurios regionuose yra patogios gyvenimo sąlygos, aukštą gyvenimo kokybę užtikrinanti infrastruktūra, teikiamos aukštos kokybės socialinės paslaugos, veikia gyvybinga, vietines ir tarptautines galimybes išnaudojanti bei orų gyvenimą kurianti ekonomika, o patys regionai yra patrauklūs investuoti vietas ir užsienio verslui, siūlantys kompetentingą darbo jėgą, išplėtotą šiuolaikišką infrastruktūrą, kuriose veikia kompetentingos vietos ir regionų valdžios institucijos.

Šiandieninėje aplinkoje privalome užtikrinti aiškius, suprantamus ir prasmingus aplinkos apsaugos reikalavimus. Keliame tikslą, kad aplinkos apsaugos politika netaptų biurokratizmo šaltiniu, o taptų darnios aplinkos formavimo priemone, palankia ir darnaus ūkio plėtrai. Tuo tikslu siekiame mažinti perteklinius reikalavimus verslui ir gyventojams.

Pastaraisiais metais Lietuva įgyvendino daugybę stambių strateginių energetikos projektų. Tai Klaipėdos suskystintųjų dujų terminalas, elektros jungtis į Švediją ir Lenkiją. Už tai turime padėkoti dviem buvusioms Vyriausybėms. Plėtojamas dujų jungties su Lenkija projektas. Visi šie projektai didina mūsų šalies energetinę nepriklausomybę. Jais pagrįstai didžiuojamės. Šiandien atėjo laikas žengti ir kitus žingsnius – modernizuoti energetines sistemas bei patenkinti vartotojų lūkesčius, suteikiant daugiau sprendimo galių vartotojams, kurie taptų aktyviu sisteminės energetinės pertvarkos dalyviu.

Lietuvos energetinio saugumo ir konkurencingumo pagrindas – darnus vystymasis, paremtas taupiu energijos išteklių vartojimu bei vietinių ir atsinaujinančių elektros išteklių panaudojimu. Tai – naujos energetikos politikos pamatas siekiant ilgalaikių Europos Sąjungos ir tarptautinių klimato kaitos mažinimo tikslų. Šalia strateginių valstybės projektų įgyvendinimo, negalime pamiršti ir kaimo gyvybingumo. Tvarių jo bendruomenių išsaugojimas yra kertinis bet kurios atsakingos šalies likimą lemiantis Vyriausybės uždavinys. Gyvybingo kaimo egzistavimas neįmanomas be šių trijų pagrindinių sąlygų: konkurencingo ir pelningo žemės bei kitokio kaimo ūkio, deramos infrastruktūros, tinkamų socialinių, sveikatos ir kultūros paslaugų.

Dažnas įvaizdis, kad išskirtinai kaimas skęsta skurde. Vis dėlto skurdas egzistuoja visoje Lietuvoje ir jis tiesiogiai susijęs su darbo pajamomis ir darbo santykiais. Mūsų tikslas – sukurti darbo santykius, kurie skatintų žmones pasirinkti darbą ir gyvenimą čia, Lietuvoje. Telksime darbo santykių dalyvius, valstybės pareigūnus, nevyriausybinės organizacijas ir profesines sąjungas bendram tikslui – mūsų šalyje sukurti žmonėms patrauklias darbo ir gyvenimo sąlygas, galimybes derinti darbą ir asmeninį gyvenimą. Globalėjančiame pasaulyje konkuruosime ne pigia darbo jėga ir menkomis žmonių garantijomis, o kvalifikuotais ir išsilavinusiais darbuotojais, aukšta viešųjų paslaugų kokybe. Sieksime išsaugoti aukštos kvalifikacijos, išsilavinusius darbuotojus, investuosime į darbuotojų kvalifikaciją, persikvalifikavimą ir inovacijas, remsime socialiai atsakingo verslo iniciatyvas.

Jeigu norime išsivaduoti iš daugumos mūsų valstybę kamuojančių bėdų, privalome atsisukti į mūsų jaunimą. Tinkamas jaunosios kartos išsilavinimas ir kultūros svarbos suvokimas yra mūsų sėkmės raktas.

Švietimą matome kaip valstybės gerovės ir nacionalinio saugumo pagrindą, kuris kiekvienam asmeniui leidžia plėtoti savo galimybes sėkmingai gyventi visuomenėje. Įgyvendindami bendrojo ugdymo reformą, laikysimės nuostatos, kad asmenybės brandai yra svarbi racionali visų ugdymo sričių: humanitarinio, socialinio, gamtos mokslo, meninio ugdymo, pusiausvyra, siejama su aktualiais tikrovės kontekstais.

Užtikrinsime studijų kokybę, atliepančią asmens lūkesčius ir visuomenės poreikius bei Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės nuostatas: veiksmingesnę studijų ir mokslinių tyrimų sąveiką, kūrybiškumo, inovacijų ir verslumo gebėjimus ugdančius studijų metodus ir praktikas, studijų turinio tarptautinį aktualumą. Smulkios studijų programos privalo būti stambinamos, užtikrinama tarpdalykinių studijų įvairovė ir galimybė studijas derinti su praktika. Sieksime, kad išaugtų Lietuvoje studijuojančių užsieniečių skaičius.

Matome kultūrą kaip kertinį nematerialų visuomenę vienijantį elementą, kuris atlieka labai svarbų vaidmenį, vienijant visuomenę ir formuojant viešąją politiką. Deja, beveik ketvirtį amžiaus Lietuvoje vyrauja tendencija marginalizuoti kultūros politiką viešajame gyvenime. Mes keliamo tikslą pakeisti šią ydingą tradiciją ir gražinti kultūrą, kaip visuomenę vienijantį, pasididžiamą savo tautiečiais, kraštu ir valstybe skatinantį veiksnį, į viešojo gyvenimo centrą.

Gerbiamieji, jeigu norime sinergijos tarp ekonomikos, švietimo ir mokslo, privalome modernizuoti mokslo, technologijų ir inovacijų srities teisinę bazę – Europos inovacijų sąjungos švietimui pagal inovacijų diegimo rezultatus Lietuva yra vos ketvirtoje vietoje nuo galo ir, nepaisant Europos Sąjungos vidurkį siekiančių viešojo sektoriaus investicijų į mokslą ir technologijas, inovacijų poveikis ekonomikai Lietuvoje yra mažiausias Europos Sąjungoje. Tarptautinės ekspertų organizacijos pabrėžia, kad mažos šalys neturi kito pasirinkimo – tik valstybės lyderystė ir aiškiai įgaliota institucija gali sukelti proveržį šioje srityje.

Ekonomikos augimas be orientacijos į aukštųjų technologijų sritį neįmanomas, o Lietuvos ateitis be pažangių informacinių ir ryšių technologijų neįsivaizduojama. Tai tiek mūsų pažangos, tiek saugumo garantas, todėl tiesiog būtina stiprinti tarpinstitucinį informacinės visuomenės plėtros politikos įgyvendinimo koordinavimą, siekiant nuoseklaus Lietuvos gyventojų skaitmeninio raštingumo didinimo, elektroninių viešųjų paslaugų turinio ir informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros plėtros; gerinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą kibernetinio saugumo srityje, užtikrinant kritinės informacinių ir ryšių technologijų infrastruktūros bei elektroninės informacijos saugumą. Taip pat turime pasiekti, kad visuomenė žinotų ir suprastų saugaus naudojimosi elektronine erdve svarbą. Turime tęsti pradėtą valstybės informacinių išteklių infrastruktūros konsolidavimo procesą.

Per ilgus metus mes matėme tiek sėkmingų, tiek nesėkmingų viešųjų finansų sistemos valdymo pavyzdžių, todėl siekdami pertvarkyti viešųjų finansų sistemą ir jos valdymą veiksime atsakingai ir pamatuotai. Tik esant objektyviam poreikiui pertvarkysime mokesčių ir pensijų sistemas ir pagerinsime jų administravimą; griežčiau reglamentuosime biudžeto balanso ir valstybės skolos rodiklius; užtikrinsime didesnę Europos Sąjungos paramos panaudojimo efektyvumą ir sumažinsime finansinę priklausomybę nuo jos; racionalizuosime viešojo sektoriaus išlaidas, taikysime kaštų ir naudos analizę, vertinant investicijas; pakeisime viešojo ir privataus sektorių partnerystės modelį; didinsime finansinį savivaldybių savarankiškumą, tačiau kartu su kompetentingos ir nešališkos politinės ir finansinės kontrolės stiprinimu.

Pamatinis finansų politikos principas įvardijame finansų politikos nuoseklumą, skaidrumą, atsisakymą nuo bet kokių staigių finansinės ir mokestinės politikos pokyčių.

Lietuvoje šešėlinės ekonomikos mastai yra santykinai dideli, įvairių vertintojų vertinimais, skiriasi nuo 15 iki 26 % bendrojo vidaus produkto.

Sieksime ne vien kovoti su žmonėmis ir verslu, veikiančiais ekonomikos „šešėlyje“, bet kurstysime sąlygas ir paskatas, kad jie taptų skaidrios ir oficialios ekonominės veiklos dalyviais. Tam itin svarbus pasitikėjimas.

Piliečio sąveika su valstybe daugiausiai vyksta per valstybės ir savivaldybių institucijas, ar tai būtų savivaldybių administracijos, Mokesčių inspekcija, Darbo birža ir panašiai. Būtent šių institucijų veiklos efektyvumas ir piliečių aptarnavimo kokybė stipriai formuoja požiūrį į valstybę ir savo vietą joje. Mokesčių mokėtojai turi teisę reikalauti, kad jų išlaikomos valstybės institucijos greitai ir efektyviai atliktų savo funkcijas, o centrinė valdžia nustatytų skaidrias ir aiškias jų veiklos taisykles. Tada bus mažiau noro slėptis šešėliuose.

Tiek Lietuvos, tiek ir daugelio kitų šalių patirtis rodo, jog ženklią dalį valstybės funkcijų gali efektyviau, greičiau ir svarbiausia, pigiau atlikti nevyriausybiniai veikėjai: nevyriausybinės orga-

nizacijos, bendruomenės. Esame įsitikinę, kad valstybės valdymo sąnaudas galima sumažinti, o piliečių pasitikėjimą ir pasitenkinimą valdymo ir paslaugų kokybe padidinti labiau išnaudojant šį potencialą.

Atsižvelgdami į egzistuojančias korupcijos problemas, per artimiausius ketverius metus be priemonių, numatytų Nacionaliniame kovos su korupcija veiksmų plane, keliamo šiuos tikslus: užtikrinti besąlyginę ir neišvengiamą atsakomybę už korupcinius nusikaltimus; pasiekti, kad viešasis sektorius taptų skaidrus ir efektyvus; tobulinti lobistinės veiklos reguliavimą ir stiprinti jo laikymosi priežiūrą, sudaryti galimybes realizuoti visuomenės potencialą kovojant su korupcija ir apsaugoti padedančius su ja kovoti; didinti valstybės įstaigų kompetencijas, veiklos skaidrumą ir efektyvumą; užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą ir efektyvumą.

Korupcija itin susijusi su mūsų valstybės pažeidžiamumu. Akivaizdu, kad ir geopolitinė situacija tikrai nėra lengva, todėl su partneriais sutarėme ne vėliau kaip iki 2018 metų krašto apsaugos finansavimą padidinti iki 2 % bendrojo vidaus produkto. Labai aiškiai sakome: jeigu situacija nesikeis, 2 % nuo BVP yra tik pirminė siekiamybė, matome visas galimybes ir toliau nuosekliai didinti finansavimą krašto apsaugai. Šiandien negalime sau leisti prabangos didinti finansavimą pamažu – privalome siųsti aiškų ženklą partneriams ir valstybėms regione, kad į savo šalies gynybą žiūrime atsakingai. Būtina didinti šauktinių skaičių ir Lietuvos kariuomenės pajėgumus tai įgyvendinti. Toks sprendimas – būtinoji mūsų krašto apsaugos sistemos stiprinimo sąlyga.

Ilguoju laikotarpiu sieksime pereiti prie visuotinės karo tarnybos. Tai labai aiški ir viena-reikšmiška žinutė. Tam reikia atlikti labai konkrečius pasirengimo darbus: investuoti į infrastruktūrą, ginkluotę, techniką, sukurti veiksmingus skatinimo ir motyvavimo mechanizmus.

Bendradarbiaudami su Lietuvos šaulių sąjunga, švietimo įstaigomis ir visuomeninėmis organizacijomis, skatinsime pilietinį patriotinį ugdymą – švietimo sistemoje savo vietą turi atrasti tiek kariuomenė, tiek šauliai. Privalome tinkamai didinti švietimo darbuotojų informacinį raštingumą ir aktyviai ugdyti visuomenės ir jaunuomenės kritinį mąstymą. Tai yra efektyviausios priemonės, padedančios kovoti su informacinėmis grėsmėmis. Šiandieniniai kariniai konfliktai dažnai prasideda būtent mūsų mintyse – privalome laiku užkirsti tam kelią.

Lietuvos valstybės užsienio politika remiasi ilgalaikiais nacionaliniais interesais, jų įgyvendinimo tęstinumu. Efektyvi ir nuosekli Lietuvos užsienio politika grindžiama solidararaus demokratiškos valstybių bendradarbiavimo, tarptautinės teisės viršenybės, pagarbos žmogaus teisėms ir laisvėms, gerų kaimyninių santykių palaikymo principais.

Pagrindinis Lietuvos valstybės užsienio politikos tikslas – valstybės nepriklausomybės ir demokratijos apsaugojimas, adekvačiai atsakant į regione ir pasaulyje išskylančias grėsmes. Ne mažiau svarbus uždavinys – užtikrinti sėkmingą ekonominę ir socialinę valstybės plėtrą, jos piliečių gerovės kilimą.

Naujų saugumo ir kitų globalių iššūkių šviesoje NATO yra ir bus svarbiausia ir veiksmingiausia kolektyvinės gynybos sistema, užtikrinanti valstybės saugumą, galimų agresijų efektyvą atgrasinimą. Sieksime, kad NATO aukščiausio lygio susitikime Varšuvoje priimti sprendimai, orientuoti į stiprią kolektyvinę gynybą, organizacijos atvirų durų politiką ir kiti, būtų visiškai įgyvendinti.

Tęsime Lietuvos, kaip aktyvios ir patikimos organizacijos narės, išipareigojimų užtikrinimą, siekiant įnešti tinkamą indėlį į saugumo užtikrinimą tiek savo, tiek kituose regionuose.

Stipri, solidari, konstruktyvi ir veiksminga Europos Sąjunga – Lietuvos esminis interesas. Ir toliau ji lieka svarbiausiu Europos politinės, ekonominės ir socialinės raidos faktoriumi. Sieksime dar aktyvesnio Lietuvos pozicijų bei valstybės interesų atstovavimo Europos Sąjungoje, pasisakome už nacionalinių valstybių vaidmens stiprinimą Europos Sąjungos institucijose.

Aktyviai dalyvaudama formuojant Europos Sąjungos išorinius santykius Lietuva ir toliau prisidės prie efektyvaus atsako į globalius tarptautinės aplinkos iššūkius: terorizmo grėsmės stiprėjimą, migracijos krizę, kartu sprendama Europos Sąjungos sienos apsaugos stiprinimo ir Šengeno zonos veiklos efektyvumo didinimo klausimus, kurių sprendimai darys įtaką Europos Sąjungos ateičiai. Mūsų tikslas – tiek Europos Sąjungoje, tiek NATO organizacijose įtvirtinti vieningą sutarimą, kad išorinių sienų apsauga yra visuotinis valstybių narių rūpestis. Tai leistų ne tik už-

tikrinti ilgalaikį pabėgėlių srauto stabdymą, bet ir laiku tikėtis partnerių pagalbos, atsiradus grėsmėms prie rytinės Europos Sąjungos ir NATO sienos.

Gerbiamieji kolegos, Lietuvoje yra žmonių, manančių, kad aš arba tokie kaip aš neturime teisės būti Seimo nariais, dar daugiau – stovėti tokioje tribūnoje kaip galimi kandidatai, galimas kandidatas į Ministro Pirmininko pareigas. Gal tokių yra ir šioje salėje. Neabejoju, kad tarp jūsų čia yra ne vienas politikas, galintis būti geresniu kandidatu nei aš. Puikiai žinau savo trūkumus, tačiau tarp šių trūkumų tikrai nėra nesažiningumo, bailumo, veidmainystės, nenuoširdumo, žodžio nesilaikymo...

Visada buvau ir esu komandinio darbo šalininkas. Pirmenybę teikiu socialiniam dialogui, o ne konfliktiškam problemų sprendimo būdai. Esu ryžtingų sprendimų ir pokyčių šalininkas, tačiau ryžtas – tai ne fanatizmas, pokyčiai – ne radikalizmas ir revoliucijos. Tvirtai tikiu, kad tik laisvas, kritiškai mąstantis ir kuriantis žmogus gali būti pokyčių architektu, drąsus ir ryžtingas – jų įgyvendintoju. Noriu suburti drąsą, vieningą, kompetentingą, skaidrią ir atsakingą pokyčių Vyriausybę.

Gerbiamieji kolegos, visi mes esame skirtingi žmonės, skirtingos asmenybės, turime savo pasaulėžiūrą, įsitikinimus, vertybes ir principus, skirtingą valstybės raidos viziją.

Tačiau mus vienija vienas bendras esminis dalykas – Lietuvos žmonės patikėjo mums spęsti Lietuvos problemas. Ten, kur turime sutampančius tikslus, kartu tai darykime, ten, kur turime nuomonių skirtumą – ieškokime kompromisų ir kartu darykime, ten, kur turime vertybinius skirtumus – gerbkime vieni kitų nuomonę, nebrukime jėga savo tiesos vieni kitiems.

Gerbiamieji, kviečiu jus dirbti kartu darnios Lietuvos ir mūsų žmonių labui. Ir tiek jau to – ir paprastų, ir elito labui. Ačiū. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame gerbiamajam kandidatui į Ministro Pirmininko kandidatūrą ir prašome likti tribūnoje. Atsakyti į klausimus. Jūsų užsiregistravo paklausti net 57 Seimo nariai.

Toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininkas V. Pranckietis.

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Gerbiamieji kolegos, norėtume pakviesti pritarti bendru sutarimu, kad klaustume pagal frakcijas ir sudarytume sąlygas visiems užduoti klausimus. Todėl prašysiu ir didžiausios frakcijos – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos priimti tokį sprendimą bendru sutarimu. Ar pritariate? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Pirmasis klausia A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiamasis pretendentė, jūs stengiatės aptarti visas svarbias Lietuvai sritis, tačiau norėčiau išgryninti, kas, jūsų požiūriu, yra opiausios problemos Lietuvoje ir kokiose srityse reikėtų esminių pokyčių? Dėkoju.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš tikrai tas esmines problemas ir paminėjau. Jei būtų galima skirti keletą prioritetų, esminių prioritetų, tai yra iššūkiai demografijos srityje, socialinės atskirties ir skurdo mažinimas ir mūsų švietimo sistemos pertvarka, konkurencinga švietimo sistema.

PIRMININKAS. Klausia A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pretendentė į premjerus, sveikinu su paskyrimu ir asmeninio gyvenimo naujais džiaugsmiais, tačiau dabar lūkesčius turi ir kiekvienas Lietuvos gyventojas. Jūs puikiai apibūdinote, ką darysite tose srityse, kurios finansuojamos iš biudžeto, todėl turiu jums klausimų. Kaip ir kokiomis priemonėmis inicijuosite investicijų srautą, kuris būtų reikšmingas kuriant naujas darbo vietas, ypač regionuose, ir mažinant nedarbą ne su emigracijos pagalba?

Ir dar vienas klausimas iš dabartinių aktualijų. Kaip žinome, iškilo klausimas dėl 2014 metais Vidaus reikalų ministerijos kuruojamo Ginklų fondo parduotų šautuvų. Jūs vėliau buvote vidaus reikalų ministras. Ar teko inicijuoti kokį nors tyrimą, nes dabar premjerui teks atsakomybė ir už santykius su Jungtinėmis Valstijomis palaikant mūsų, kaip sąjungininkės, įvaizdį?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gal nuo antro klausimo aš pradėsiu. Iš tiesų tokios informacijos apie galimus piktnaudžiavimus šioje srityje nebuvo, dėl to ir tyrimų nebuvo pradėta. Apie negeroves ir problemas kitose srityse buvo, todėl buvo pradėti tyrimai. Yra iniciatyva, matyt, geriausiai jūs žinote, kad šios įstaigos apskritai klausimo sprendimas buvo iškeltas, jis rado Vyriausybės pritarimą, buvo pateiktas Seimui. Seime sprendimo nebuvo priimta, nes buvo tiesiog manoma, aš

šiandien taip pat tvirtai esu įsitikinęs, kad ši įstaiga tikrai nieko bendra neturi su vidaus reikalų sistema. Tai yra komercinė ūkinė, specifinė gynybos srities įstaiga, kuri, deja, daugiau trukdo nei padeda įsigyti specialios ginkluotės. Mes ir šiandien tokių pavyzdžių turime, todėl, kalbėdami apie ateitį, turėtume svarstyti, ar apskritai tokia ši organizacija yra reikalinga.

Kalbant apie investicijų pritraukimą, jei iš tiesų mes galvojame, kad vien Vyriausybė gali kurti patrauklias darbo vietas, tai visiškai netiesa. Mes kalbame apie biudžetinį sektorių, kur galima turėti įtaką. Turime sudaryti sąlygas, kad investicinė aplinka būtų palanki. O nepalankumas yra susijęs su keletu dalykų, ką pasako ir patys galimi investuotojai, todėl pirmiausia mes susiduriame su esminėmis korupcinių apraiškų problemomis. Norint daryti investicijas, ypač užsienio partneriams tenka susidurti su neįprasta viešojo sektoriaus elgsena, kuri jiems yra nepriimtina.

Antras dalykas tai yra darbo jėga. Šiandien mes matome didžiulį iššūkį, susijusį su emigracija ir kvalifikuotos darbo jėgos trūkumu. Čia vienas iš pagrindinių dalykų, pertvarkant su darbo santykiais susijusią sistemą, padaryti išlaikant balansą tarp darbo santykių lankstumo ir darbuotojo socialinio saugumo, kad tikrai mes nebūtume konkurencingi vien tik pagal pigią darbo jėgą.

Trečias dalykas, kalbant apie galimybę į regionus pritraukti investicijas, – iš tiesų elementarių gamybinių pastatų trūkumas. Šiandien užsienio verslas, kuris nori ateiti (kalbant ne apie minkštuosius projektus, kurie labai lengvai gali būti kilnojami iš vienos valstybės į kitą, atsižvelgiant į sąlygų pasikeitimą, bet kalbant apie gamybą), susiduria su problema – su naujų, tinkamai pritaikytų gamybinių patalpų trūkumu. Niekas nebenori laukti, statyti keletą metų, tiesiog nori ateiti ir per tris mėnesius pradėti konkrečią ir realią veiklą. Čia aš matau didžiulę paskatą tiek mūsų investuotojams ir vystytojams tokius pastatus statyti, tiek ir galimybę ateiti verslui. Kitas momentas, kas irgi labai svarbu ir tiesiogiai susiję su regionais, tai Europos Sąjungos paramos efektyvus panaudojimas. Perėjimas nuo įsisavinimo prie investavimo ir šitų lėšų panaudojimo sudarant sąlygas kurtis verslui regionuose labai esminis dalykas. Aš tikiu, kad mes šitą iššūkį turėsime įveikti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Primenu, kad klausti – minutė, atsakyti – dvi minutės. Klausia M. Bastys. Ruošiasi K. Glaveckas.

M. BASTYS (LSDPF). Dėkoju, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Gerbiamas pretendentė, iš tiesų atidžiai klausiau jūsų prisistatymo ir iš tiesų išgirdau daug gerų ir Lietuvai aktualių dalykų. Kaip žinote, Seimas neseniai apsisprendė naikinti Informacinės visuomenės plėtros komitetą, aš nebuvau to šalininkas. Mano klausimas susijęs su tuo. Kadangi akivaizdu, kad būtent inovacijų, technologijų, informacinės visuomenės plėtros parlamentinė kontrolė bus susilpninta arba, kitaip tariant, jau susilpninta, klausiu jūsų, ar jūs galite šiandien čia patikinti, kad jūs kaip Ministras Pirmininkas skirsite šiam klausimui ypatingą dėmesį, nes ši sritis (ir jūsų kalboje tai yra paminėta) mūsų ekonomikoje, mūsų gyvenime turi svarbią vietą? Dėkoju.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Iš tiesų, dar kartą galiu pakartoti, jeigu kalbėtume apie informacinių technologijų dalį, apie inovacijas, mes kito pasirinkimo neturime. Vis dėlto aš manau, kad tai yra Vyriausybės pagrindinis uždavinys, su kuo mes susidūrėme šiuo laikotarpiu, kai tikrai nebuvo padaryta proveržio konsoliduojant informacinių technologijų infrastruktūrą, nes kiekviena ministerija buvo suinteresuota išsaugoti tam tikrą dalį žiūrėdama savo siaurų ministerijos interesų, o ne valstybės. Todėl aš net neabejoju, kad mes priskirsime šitą funkciją vienai iš ministerijų konsoliduodami visų ministerijų veiklą šioje srityje. Netgi yra svarstoma, galbūt dar per anksti kalbėti, apie visos infrastruktūros sutelkimą vienoje iš ministerijų, netgi pervadinti vieną ministeriją, kad akcentuotume informacines technologijas, infrastruktūrą, inovatyvumą ir mūsų gebėjimą šioje vietoje būti ypač konkurencingiems. Tikrai be dėmesio šita sritis neliks, nes tai yra mūsų ateitis.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalba K. Glaveckas. Ruošiasi V. Kamblevičius.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamas pretendentė į Ministrus Pirmininkus, pirmiausia sveikinu už jūsų drąsą ir pasiryžimą stoti komandos priekyje, kuri turėtų išjudinti Lietuvos ekonomiką, ir toliau ji eitų augimo keliu.

Tokiais atvejais paprastai būna trys klausimai: ką daryti, kas tai padarys ir kur gauti pinigų? Ką daryti, aš manau, vienaip ar kitaip pakoreguos tiek Europos Sąjunga, tiek pats savo pranešime sakėte, ką darysite.

Antras ne mažiau svarbus klausimas, su kuo tai darysite ir kas tą darys. Klausimas labai trumpas pirmas. Kas bus atsakingas už finansus? Jūsų dešinioji ranka iš tikro yra finansų ministras ir, jeigu jis nemokės bent jau devynių žodžių iš dešimties, o pagrindinis žodis yra „ne“ ir tik vienas „taip“, aišku, sunku bus tikėtis kokių nors reikšmingų permainų.

Ir paskutinis labai trumpas klausimas – kur gauti pinigų? Tos programos arba tai, ką jūs dabar sakėte, labai labai gerai, bet visam tam reikės pinigų. Tiems projektams įgyvendinti vien tik per pora metų reikės mažiausiai 300–400 mln. eurų plus. Vien tik iš šešėlio ištraukti neužteks. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame, laikas baigėsi.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Matyt, šiandien ne ta proga ir ne ta teisinė aplinka kalbėti apie ministrų kandidatūras. Jeigu jūsų valia tokią prievolę turėsiu, tą ir padarysiu. Galiu užtikrinti, kad finansų ministras tikrai mokės sakyti ir ne, ir taip, bus bendradarbiaujantis ir maštantis, ne tik viską neigiantis, bet ten, kur reikia pasakyti taip, reikia irgi drąsos pasakyti, matyti perspektyvą. (*Balsai salėje*) Sužinosite tikrai viską.

Dėl pinigų. Vieną iš šaltinių ir jūs paminėjote, šešėlį. Aš esu optimistas, taip pat ir realistas, nes vien traukdamį pinigus iš šešėlio savo biudžeto skylių neužkamšysime, bet tą reikia daryti. Aš taip pat manau, kad mes turime pasižiūrėti, ir tai yra vienas iš mūsų veiklos prioritetų, tai dėl valstybės įmonių veiklos efektyvumo. Aš manau, kad čia glūdi didžiuliai resursai ir rezervai. Aš manau, mes ir pasisakėme už viešojo sektoriaus optimizavimą, didžiuliai resursai.

Kalbant apie valstybės finansų labiausiai imlias sritis – švietimą, sveikatos apsaugą, socialinę apsaugą, čia pokyčiai irgi būtini, nes daug kur mes naudojame lėšas neefektyviai, o galėtume iš tikrųjų taupyti ir jas racionaliai panaudoti ir investuoti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbės V. Kamblevičius. Ruošiasi J. Narkevičius.

V. KAMBLEVIČIUS (TTF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas pretendentė, sveikinu, kad jūs savo programoje esate numatę įvairiausių reformų, ypač dėl regioninės politikos. Man įdomu, jūs numatėte dvi ministerijas perkelti į Kauną. Konkrečiai, kur bus Žemės ūkio ministerijos dislokacija, nes sklando daug visokių gandų, todėl aš norėčiau žinoti, kur ji iš tikrųjų bus?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Jeigu atkreipėte dėmesį, aš minėjau apie pokyčius ir pokyčių realizavimo principus. Iš tiesų tai turi būti pagrįsta kaštų ir naudos analize. Taip, toks tikslas yra stiprinti regionus ir dalį centrinės valdžios institucijų kelti į regionus, tačiau tai nebus daroma revoliucijos būdu nekreipiant dėmesio nei į galimas ekonomines pasekmes, nei į žmogiškųjų išteklių, resursų panaudojimą ir t. t. Todėl, aš dar kartą sakau, mes kompleksiskai žiūrėsime į viso viešojo sektoriaus pertvarkymą ir sprendimus darysime tik pamatuotus, efektyvius ir pasvertus, ypač pasvertus kalbant apie finansinę drausmę. Jokios konkrečios vietos Kaune dar tikrai nėra.

PIRMININKAS. Klaus J. Narkevičius. Ruošiasi A. Maldeikienė.

J. NARKEVIČ (LLRA-KŠSF). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pretendentė, priešrinkiminiu laikotarpiu jūs akcentavote geros kaimynystės svarbą. Dabar iš principo labai paviršutiniškai ir trumpai buvo paminėtas šis klausimas. Koks jūsų požiūris į bendradarbiavimą su Lietuvos valstybės kaimyninėmis valstybėmis ir kokių veiksmų jūsų vadovaujama Vyriausybė ruošiasi imtis, jeigu toks siekis bus sąlygoms ir kontaktams gerinti? Labai ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Be abejo, aš šiandien paminėjau pagrindinius aspektus, nes pristatant Vyriausybės programą jūs matysite ir rasite daugiau konkrečių priemonių. Kalbant apie santykius su kaimynais, aš suprantu, kad jūsų klausimo pagrindinė esmė yra santykiai su kaimynine Lenkija. Aš tą labai akcentavau visą laiką ir dabar galiu pasakyti, kad tai yra mūsų strateginis partneris, to niekada neslėpiau ir neslėpsiu. Kalbant apie mūsų šalies gynybą, tai yra viena artimiausių, didžiausių ir stipriausių NATO kariuomenių. Mes turime sulaukti koridorių, kur mūsų išlikimo galimo agresijos ir konfliktų atveju yra klausimas, kaip sugebės partneris, kokiu pasitikėjimu grįsti santykiai, kartu kaip NATO aljanso narys užtikrins to koridoriaus saugumą. Aš tikrai manau, kad mes turime kaimynystėje labai sparčiai augančią didelę ekonomiką, kurios potencialo neišnaudojame. Aš manau, kad tie santykiai, kurie pastaraisiais metais susiklostė, galbūt nesaikčiau, kad labai blogi, bet tiesiog nekaimyniški, jie turi būti pakeisti ir aš dėsiu visas pastangas,

kokia yra mano kompetencija kalbant apie užsienio politiką, kad santykiai su šita valstybe įgautų kitą pagreitį ir būtų perkrauti.

Kalbant apie Latviją mes taip pat žinome problemas. Turime neišspręstų klausimų, turime irgi unikalią galimybę padaryti proveržį netgi tai siejant su mūsų energetiniais projektais. Kalbant apie suskystintų dujų terminalą, kalbant apie Lenkiją, kuri šiandien stato suskystintų dujų terminalą, bet Šiaurės Lenkijos aprūpinimas tikrai galėtų būti, jeigu mes sutartume kartu su kaimynais, šio terminalo dėka. Lygiai tas pats susiję su Latvija. Nuo kaimynų mes niekur negalime pabėgti, mes turime su jais gyventi ir sugyventi.

PIRMININKAS. Klausia A. Maldeikienė. Ruošiasi V. Ažuolas.

A. MALDEIKIENĖ (MSNG). Savo kalboje jūs pora kartų paminėjote tokią sąvoką „pamatinis gėris“, kuri, kaip suprantu, formuos jūsų veikimo logiką. Galite iššifruoti, ką tai reiškia?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Galiu, kaip mes suvokiame. Aš esu šalininkas socialiai atsakingos valstybės, socialiai jautrios valstybės. Esu šalininkas vadinamosios laimės ekonomikos ir manau, kad mes turime pasižiūrėti į ekonominių problemų sprendimą ne vien per pelno ir naudos prizmę.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia V. Ažuolas. Ruošiasi E. Pupinis.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiamas kandidate, minėjote apie regioninę plėtrą. Daugelyje Europos valstybių yra labai skatinama kooperacija, nes tai užtikrina stipresnes derybines galias bei ekonominę naudą jos nariams. Kokia būtų jūsų nuomonė, ar Lietuvoje taip pat bus skatinama įvairių sričių kooperacija?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Kalbant apie regioninę politiką, galiu paminėti tuos pirmus bandymus, kurie yra dabar realizuoti kooperuojantis dėl Europos Sąjungos paramos investavimo, nenoriu sakyti, skirstymo. Tai yra regioninės plėtros tarybos. Modelis, kuris buvo pasirinktas, būtent buvo susijęs su kooperacija, kad regionų atstovai, vietinės valdžios atstovai geriausiai gali ir turi teisę nuspręsti, kur kokius projektus vystyti. Tai nebuvo visiška sėkmės istorija, nes tas savanaudiškumas ir savo kiemo matymas vis dėlto dar ima viršų, tačiau mes tikrai pasisakome už esminę pertvarką ir regioninių plėtros tarybų galių ir, aišku, atsakomybės stiprinimą.

Kalbant apie kooperaciją, kas galbūt susiję su žemės ūkio veikla, tai mes galime pamatyti gerus pavyzdžius. Ten, kur pavyko atskiroms šakoms kooperotis, mes turime rezultata. Aš kalbu galbūt apie pieno sektorių. Ten, kur nepavyko, vis dėlto sąlygas diktuoja gamintojams tiek perdirbėjai, tiek prekybininkai. Viena iš išiečių – didinti paties gamintojo galias, tai yra kooperacija.

PIRMININKAS. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Butkevičius.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas pretendentė į Ministro Pirminko pareigas, Valstiečių ir žaliųjų partijos programos dalyje, susijusioje su švietimu, su aukštojo mokslu ir profesiniu mokymu, nieko konkretaus nebuvo paminėta, išskyrus tokią vieną abstrakčią frazę. Galiu pacituoti: „Užtikrinsime studijų kokybę, atliepiančią Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės nuostatas.“

Deja, apie aukštojo mokslo pertvarkas nieko nebuvo. Šiandien, deja, taip pat nieko konkretaus neišgirdome. Ar Vyriausybės programoje matysime tik abstrakčias frazes, ar pertvarkant profesinio mokymo ir aukštojo mokslo sistemą, kaip tarpusavyje susijusią visumą, ir šią pritaikant nūdienos poreikiams matysime konkrečius žingsnius ir prioritetus? Gal galėtumėte šiek tiek išdėstyti savo matymą, kaip bus pertvarkoma ši sistema, nes problemos tikrai yra didžiulės ir tai atliepia savo pranešimuose Prezidentė.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš tikrai matau, kad, kolega, jūs turbūt skaitėte sutrumpintą penkių darnų internetinį variantą. Jeigu jūs paskaitysite net ir Valstiečių ir žaliųjų sąjungos rinkimų programą, rasite pakankamai daug ir detalai numatytų priemonių, kuriose kalbama apie švietimo sistemos skaudulius, problemas ir galimus sprendimo būdus. Aišku, Vyriausybės programoje jūs matysite detalesnes priemones, o kaip, kada, kokiomis priemonėmis, kokiais terminais bus įgyvendinta, bus numatyta Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plane. Aš tikrai galiu pasakyti, kad mes nesame šalininkai ir nedarysime dirbtinio universitetų naikinimo. Mes tikrai pasisakome už lankstų finansavimo modelį, už požiūrį į vaiką kaip į vaiką, o ne kaip į pinigų krepšelį. Todėl šios priemonės mūsų Vyriausybės programoje bus aiškiai įvardytos ir bus numatytos. Aš šiandien nepristatinėju Vyriausybės programos.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi A. Armonaitė.

A. BUTKEVIČIUS (*LSDPF*). Dėkoju Seimo Pirmininkui. Gerbiamas pretendentė, atidžiai išklausiu jūsų pranešimą. Tikrai asmeniškai jis man patiko. Matau, kad esate susipažinęs su esančia dabartine tiek ekonomine, tiek socialine padėtimi. Tikrai aš jūsų nenorėčiau klausyti, bet norėčiau jums palinkėti ištvermės, ryžto, užsispyrimo ir nekreipti dėmesio, kai jūs čia stovėsite ir stovite šitoje tribūnoje, kai yra išsakomi tam tikri dalykai, kurie yra visiškai nesusiję su jūsų tolesne veikla. Sėkmės!

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Ačiū, premjere. Aš tikrai esu atsparus įvairiems išoriniams poveikiams.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi R. Tamašunienė.

A. ARMONAITĖ (*LSF*). Dėkoju, kandidatė į premjerus, už prisistatymą. Iš tikrųjų linkiu jums sėkmės, jeigu tapsite premjeru, darbuose.

Mano klausimai yra du. Pirmas klausimas. Žiniasklaidoje nuskambėjo jūsų partijos planai apmokestinti pajamas žmonių, kurie uždirba 1000 eurų „ant popieriaus“, paprastai kalbant, 33 % gyventojų pajamų mokesčiu. Kaip vertinate tokius planus ir ar nemanote, jog tai sunaikins pasuktuosius vidurinės klasės likučius Lietuvoje ir iš esmės dar labiau paskatins emigraciją, nors jūs deklaruojate visiškai priešingus tikslus?

Antras klausimas yra susijęs su Vilniaus kogeneracine elektrine Lazdynuose. Jūsų partija labai aktyviai priešinosi statyboms ir jūs įgaunate realius svertus įgyvendinti savo planus. Ką planuojate daryti? Ačiū už atsakymą.

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Pirmiausia galbūt dėl įvairių mokesčių pokyčių. Iš tiesų yra daug interpretavimų, pasakymai yra įvairiai interpretuojami. Ypač rinkimų kampanijos metu mes kalbėjome apie vieną iš problemų sprendimo būdų, kaip išspręsti gana didelį darbo jėgos apmokėjimą. Jūs turbūt puikiai žinote, kad priklausomai nuo darbo užmokesčio jis siekia nuo 25 iki 42 %. Mūsų vien mokesčių administravimo siūlymai ir pasvarstymai, pakeitimai, pereinant prie dviejų mokesčių sistemos, padarytų vidutinį darbo jėgos apmokestinimą tik 38 %. Tai yra vidurkis iš tikrųjų būtų mažesnis ir žmonės pajautų tą pagerėjimą.

Bet aš noriu grįžti prie savo kalbos. Visi mokesčių galimi pakeitimai bus vertinami kompleksiskai, neištraukiant vieno ar kito mokesčio, ir, jeigu bus daromi pakeitimai, pasiruošimui juos įgyvendinti bus skirta ne mažiau kaip vieni metai.

Dėl kogeneracinių elektrinių. Iš tiesų ir šiandien, mano asmenine nuomone, šitie projektai yra pertekliniai Lietuvai. Aš turiu abejonių, ar tikrai bus aprūpinta mūsų Lietuvoje esančiomis žaliavomis arba galimai deginamomis šiukšlėmis. Mes prie to grįšime dar kartą pasižiūrėti ir patikrinti skaičiavimus dėl jų pajėgumo, dėl dviejų efektyvumo ir kas yra labai svarbu – jeigu bus bent menkiausia abejonė, kad šitie projektai gali kenkti faktiškai pusės Vilniaus ir rajono gyventojų sveikatai ir gyvybei ilgalaikėje perspektyvoje, turėsime ieškoti sprendimo būdų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi K. Smirnovas.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Ačiū Pirmininkui. Gerbiamas pretendentė, iš tikrųjų savo prisistatyme pabrėžėte labai svarbią prioritetingą būsimos Vyriausybės veiklos sritį – tai yra šeimos politiką, ir labai išsamiai pristatėte įvaikinimo srities pokyčius, paramą globėjams, kuri, be abejo, paskatins tinkamiausią vaiko globos formą, t. y. globą šeimoje. Tačiau kalbėdamas apie bendrą šeimų pajamų didinimą, apie bendrą šeimos politikos kryptį kalbėjote labai aptakiai – kursime šeimoms palankią aplinką, skatinsime gimstamumą, lankstesnę mokesčių sistemą. Bet norėtusi išgirsti, kokie konkretūs pirmieji žingsniai jūsų vadovaujamos Vyriausybės ir kokie darbai bus skirti šeimoms ir ar jau atsispindės konkrečiais skaičiais 2017 metų biudžete?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Iš tiesų aš sąmoningai nevardinu konkrečių skaičių, nes ir rinkimų laikotarpiu mūsų sąjunga iš esmės nenaudojo jokių populistinių skaičiavimų, kiek kas ką padidins. Buvo susieta keletas skaičių su pensijomis ir vaiko pinigais. Mes esame užsibrėžę tikslą mokėti specialias lėšas vaikams, bet atsižvelgiant į valstybės finansines galimybes ir aiškiai pasakant, iš kokio šaltinio tai bus finansuojama.

Tikrai manome, kad tos finansinės lėšos būtų suteikiamos tokiu būdu, kad nebūtų galima jas panaudoti kitoms reikmėms. Mes turbūt žinome, apie ką kalbama. Tikrai mes kalbame apie papildomo neapmokestinamojo pajamų dydžio pakeitimą ir susiejimą su vaikų skaičiumi šeimose.

Mes tikrai kalbame apie galimybę jaunoms mamoms neatitrūkti nuo darbo rinkos ir būti aktyvomis darbo rinkos dalyvėmis, jeigu toks noras yra. Mes tikrai numatę priemones, kurios ir riboja gimstamumą, tai yra neturėjimas galimybės pasinaudoti infrastruktūra – darželiais, mokyklomis, tiesiog neturėjimas finansinių realių galimybių palikti kur nors vaikus, jeigu norima grįžti į darbo rinką. Dėl to tos priemonės tikrai bus atspindėtos, aš galiu pasakyti ir yra atspindėtos Vyriausybės programos projekte, kurį aš ir pristatysiu, tikiuosi.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia K. Smirnovas. Ruošiasi M. Adomėnas.

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas kandidate, norėčiau paklausti jūsų iš kūno kultūros ir sporto srities, nes jūsų pranešime neišgirdau apie kūno kultūrą ir sportą. Mes visi puikiai žinome, kad kūno kultūra ir sportas yra labai svarbu žmogaus gyvenime, pradedant nuo vaiko iki senjoro, tai norėčiau sužinoti jūsų požiūrį į sporto sritį ir ar bus skiriama daugiau dėmesio Lietuvos sportui? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Kaip mes suvokiame sąvoką „sportas“? Jeigu kalbame apie profesionalų sportą, tai iš tiesų mes čia turime pasižiūrėti patį finansavimo mechanizmą, turime apsispręsti, ar tikrai iš visuomeninių fondų turi būti finansuojamas ir profesionalusis sportas, ar mes turime jį iš viso palikti be dėmesio, nemanau, ar turi būti skiriamos vienokia ar kitokia forma biudžetinės lėšos?

Kalbant apie sveikatinimą, vienareikšmiškai galiu pasakyti, kad sveikatinimui, vaikų fizinei kultūrai ugdyti, sveikai gyvensenai propaguoti tikrai Vyriausybė skirs dėmesį. Mūsų programoje ir rinkimų programoje tam buvo skirta gana daug dėmesio, atsiejant ligas kaip pasekmes ir sveikatinimą kaip galimybę išvengti tų ligų, kartu efektyviai naudojant valstybės biudžeto lėšas, skirtas sveikatos priežiūrai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia M. Adomėnas, ruošiasi J. Olekas. Bet jeigu jo nėra, tai – A. Palionis.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiamas pretendentė, jūs kalbėjote apie švietimą, kuris yra vienas iš jūsų, kaip, beje, ir mūsų, programos prioritetinių kryptių. Čia ypatingas skaudulys, ypatinga probleminė sritis yra mokykla, bendrojo išsilavinimo kokybė. Tarptautiniai tyrimai Lietuvą rodo žemiau išsivysčiusių šalių vidurkio, iš tiesų pagal kai kuriuos esminius rodiklius esame atsidūrę šalia Turkijos. Tuo tarpu Estija yra viršuje išsivysčiusių šalių, Latvijos rodikliai atitinka išsivysčiusių šalių vidurkį. Aš norėjau paklausti, kokių esminių pokyčių galime laukti būtent mokyklos srityje, kad nebūtų toks atsakymas, kad didinsime, gerinsime, kokią jūs matote, po ketverių metų, baigiantis Vyriausybės kadencijai, Lietuvos mokyklą? Ką jūs tikėtės pasiekti? Į kokius rodiklius orientuotis ir kokie procesai mūsų laukia?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Galbūt lengviausia atsakyti, kokią aš matyčiau. Pirmiausia matyčiau mokykloje dirbantį orų mokytoją, kuris už savo sunkų darbą tikrai gauna orų atlygį, kurio potencialas išnaudojamas visapusiškai, tiek kalbant apie jo tiesiogines pareigas, tiesioginį edukacinį darbą, tiek ir apie popamokinę veiklą. Aš matau mokytoją, kuris yra autoritetas ir visuomenėje, ir tarp vaikų. Aš matau mokytoją, kuris ugdo kūrybingą, kritiškai mąstančią asmenybę, ne mechaniškai perteikiantį žinias, bet kritiškai mąstantį būsimą Lietuvos pilietį.

Aš matau vaiką, kuris be jokios baimės ar abejonės gali mokyklos aplinkoje jaustis saugiai, kad iš jo nebus tyčiojama dėl socialinės atskirties, nebus patyčių dėl jo elgesio, išvaizdos, orientacijos ir panašiai. Aš matau vaiką, kuris galės įstoti į konkurencingus, kalbant apie Europą, universitetus, kuris turės galimybę negalvoti arba neišsigąsti, jeigu atsiras pereinamasis balas į universitetą kaip nepasiekiamą įgyvendinimo viršūnę, kurio jis negali pereiti.

Aš matau pilietį, brandų pilietį, moksleivį, kuris yra atsakingas ir bus atsakingas tiek už savo valstybę, tiek už šitą žemę, tiek už mus visus ir už mūsų ateitį. Žmogų, kuris baigęs mokyklą, baigęs universitetą galės įsidarbinti, konkurencingai įsidarbinti, ne už minimalų atlyginimą, gauti konkurencingą atlyginimą ir čia, kaip suinteresuotas asmuo, sakau – uždirbti, matyt, ir daugeliui iš mūsų ir mokėti pensijas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Palionis, ruošiasi S. Gentvilas.

A. PALIONIS (LSDPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš neklausiu, koks pirmas ir didžiausias jūsų, kaip kandidato ir kaip Vyriausybės vadovo, bus darbas, nes puikiai suprantu, kad dar šie-

met Vyriausybė turės pateikti ateinančių metų biudžeto projektą ir jį priimti, čia, Seime. Kaip žinome, Europos Komisija parašė išvadas, kurios dar nėra galutinės, ir laukia naujos Vyriausybės sprendimų, kada Seimas sugrąžins Vyriausybei antram svarstymui biudžeto projektą.

Norėjau paklausti, kokia jūsų nuomonė ir pozicija, nes visiškai suprantu, kad tai ne tik premjero klausimas, bet ir būsimos finansų ministro, bet, kaip premjero, kaip Vyriausybės vadovo, kokia bus jūsų pozicija dėl socialinio modelio, dėl kurio daugiausia Europos Komisija ir sustabdė savo galutines išvadas, ar jis išliks, ar jis bus atidėtas? Kokia būtų jūsų nuomonė?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Iš tiesų aš esu susipažinęs su Lietuvos banko ir Valstybės kontrolės išvadomis dėl biudžeto. Ten tiesiog yra keliamas pagrįstas nerimas dėl galimo deficito perviršio, skolos augimo. Tikrai nemačiau Europos Komisijos išvadų, ką pasakė, kol kas neturėjau galimybės susipažinti. Ir viena iš tų galimų grėsmių – įgyvendinant socialinį modelį, galimas biudžeto deficitas, smarkiai auginantis biudžeto deficitą, todėl mes jau ir pradėjome dialogą ir su besiformuojančiais komitetais. Iš tikrųjų turime pasverti ir atrinkti tas priemones, kurias mes galėsime nedidindami skolos įgyvendinti. Tas priemones, kurios iš tiesų yra biudžetui nepakeliamos, mes turime svarstyti galimybę atidėti. Aš manau, kad pusės metų laikotarpis tikrai būtų realus ir protingas atidėti tas priemones, dėl kurių mes abejojame, ir paleisti įgyvendinti nuo sausio 1 dienos tas, dėl kurių mes esame apsisprendę ir žinome, kad tai tikrai nesukels finansinės drausmės įstatymų pažeidimų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia S. Gentvilas, ruošiasi R. Šarknickas.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Dėkoju kandidatui už prisistatymą ir programines nuostatas. Buvau sugalvojęs dalykinį klausimą, bet paskutinis jūsų sakinyš išprovokavo jį pakeisti. Šiandien girdėjome daug politinių nuostatų, bet norisi susipažinti ir su asmens pasaulėžiūra, ir jūs jau ne pirmą kartą išskiriate paprastą visuomenę ir visuomenės elitą. Paskutiniame sakinyje pasakėte: tarnausiu ir paprastam žmogui, ir, tebūnie, elitui. Tai aš pirmadienio „Vakarinės Palangos“ straipsnyje skaitau tokią antraštę: „Mes atstovausime tai Lietuvos daliai, iš kurios šaiposi vadinamasis elitas“.

Aš norėčiau jūsų mažo komentaro, kas yra tas elitas, kaip prieš jį kovosite ir ar tai yra Lietuvos problema?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Mano paskutinis sakinyš ir buvo susijęs su tam tikru atsaku į „Vakarinės Palangos“ straipsnyje sukeltas tam tikras aistras. Dėl to jis taip ir nuskambėjo su tam tikra ironija ir humoro dalimi. Aš tikrai neskirstau visuomenės, su kuria reikėtų kovoti, ir ten nėra jokio sakinio. Mano galva, elitas yra, arba elitui atstovauja tie, kurie iš tiesų gali pasigirti pasiekimais kultūros srityje, mokslo srityje, politikos srityje, profesinė... o ne tie, kurie išties dažnai šmėžuoja televizijos ekranuose arba portaluose. Tai nėra elitas, tai yra pseudoelitas, tai buvo galbūt skirta jiems, kurie iš tikrųjų, norėdami to ar nenorėdami, formuoja tam tikrą pašaipų kultūrą, su kuria mes bandome visi kovoti, bet tampame jos įkaitais. Tai čia buvo tokia sarkazmo dalis, humoro dalis. Tikrai aš neskirstau Lietuvos žmonių į gerus, blogus, žalius, raudonus. Manau, kad tikslas ir siekis yra, formuojant šitą Vyriausybę, kad jinai būtų Lietuvos Respublikos Vyriausybė, dirbanti visiems Lietuvos žmonėms.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia R. Šarknickas, ruošiasi A. Strelčiūnas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Gyvenimas pats savaime nėra nei blogis, nei gėris, o tik jų buveinė, viskas priklausys nuo mūsų pačių, kaip mes atliksime tas pareigas. Aš asmeniškai tikiu jumis, gerbiamas Sauliau, kad jis bus teisingesnis socialinio teisingumo laukiantiems Lietuvos žmonėms. Tai, ką jūs kalbėjote dėl švietimo, kultūros, man yra priimtina. Norėčiau užduoti klausimą, kiek užtruktų laiko pasirengti išspręsti klausimą dėl dvigubos pilietybės suteikimo emigravusiems lietuvačiams?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Manau, kad klausimas yra ir sudėtingas, ir labai paprastas. Šiandien mūsų teisinė terpė yra tokia, kad turėdami valią, aš manau, bent jau vertinant rinkiminės kampanijos metu praktiškai išsakytas visų politinių jėgų nuostatas dėl dvigubos pilietybės atsiradimo arba galimybės išsaugoti dvigubą pilietybę, mes vienareikšmiškai palaikome ir turime vertinti kiekvieną lietuvių, kad ir kur jis būtų, kaip mums ypač svarbų mūsų bendruomenės narį, ir maksimaliai suteikti visas galimybes ir jam jaustis mūsų visuomenės nariu.

Pakeitimai yra susiję su Konstitucijos keitimu. Mes turime, aš manau, kad tikrai šitą sprendimą turime surasti, surasti tą teisinį kelią, kaip iš tiesų išspręsti šią problemą. Mes turime galimybę šiandien kalbėti apie referendumo paskelbimą, bet tai yra didžiulė rizika žinant, deja, mūsų visuomenės dalies politinį aktyvumą, kad mes galime šitą gerą idėją, reikalingą idėją tiesiog pamerkti nesėkmei. Todėl aš manau, kad ir Vyriausybės, ir mūsų visų dirbančių Seime bendras uždavinys bus surasti patį efektyviausią Konstitucijai neprieštaraujantį kelią, kad būtų galima tai įgyvendinti.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Strelčiūnas. Ruošiasi I. Šiaulienė.

A. STRELČIŪNAS (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamasis Pirmininke. Norėčiau užduoti klausimą pretendentui. Išklausu jusų pranešimą, jis tikrai geras, bet neišgirdau dėl tiesioginių seniūnų rinkimų, kas jusų programoje buvo kaip ir pabrėžiama. Norėčiau sužinoti, ar jūs pritariate tam, ar tai bus vienas iš pagrindinių prioritetų?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Tiesiog aš neturėjau galimybių šiandien visų sričių labai smulkiai paliesti, bet aš užsiminiau apie savivaldos įgaliojimus. Iš tiesų, ko trūksta, tai mūsų piliečiai dar nesijaučia savo žemės šeimininkais. Ypač tai susiję su savivalda. Didelį postūmį davė tiesioginiai merų rinkimai, tačiau kalbant apie tiesioginius seniūnų rinkimus, taip, tai yra įmanoma, tai yra sveikintinas dalykas, tačiau yra keletas „bet“, mes negalime padaryti vieną žingsnį nežiūrėję visumos.

Kas bus tiesiogiai išrinktas seniūnas? Politikas. Ar jis turės galimybę realizuoti savo pažadus būdamas politiku ir neturėdamas administracijos, biudžeto ir jokių teisinių svertų savo pažadams ir gyventojų lūkesčiams pateisinti? Todėl sąlyga, kad tai iš principo taip, antras dalykas, labai tiksliai sudėliojant kompetencijas, kompetencijų atskyrimą. Ir trečias dalykas, iš esmės tai būtų naujas savivaldos modelis, jis negali būti nė euru brangesnis nei dabar egzistuojantis savivaldos modelis. Jeigu mes sugebėsime jį pertvarkyti taip, kad tiesioginiai seniūnų rinkimai su visomis pasekmėmis nekainuos mums daugiau, aš tikrai už.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia I. Šiaulienė. Ruošiasi A. Gelūnas.

I. ŠIAULIENĖ (*LSDPF*). Dėkoju, gerbiamasis Seimo Pirmininke. Gerbiamasis pretendentė, jūs šiandien gražiai baigėte kalbą, kad esate pasirengęs dirbti (žinoma, ir jusų Vyriausybė) ir paprasčiau, ir elitui.

Uždavinys platus ir didelis. Vis dėlto, kaip jūs manote, kokie bus pirmieji žingsniai sprendžiant labiausiai pažeidžiamas mūsų visuomenės dalies problemas, aš manau, kad jūs jau esate apmąstęs tuos pirmuosius žingsnius?

S. SKVERNELIS (*LVŽSF*). Pirmiausia tikrai aš noriu, kad mes kiek įmanoma dažniau šioje srityje vartotume „mūsų Vyriausybė“, ne „jūsų“, bet „mūsų Vyriausybė“, nesvarbu, ar kairėje, ar dešinėje, ar centre sėdime, nes tai yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Dėl pirminių uždavinių galbūt irgi šiandien dar anksti kalbėti, nes jūs puikiai žinote, mes kartu deriname Vyriausybės programą, tai, kas susiję ypač su galima finansine našta, jina turi būti labai pasverta. Dabar yra tokia stadija, kad mes tas priemones, kurios didintų žmonių gebėjimą tiek pakovoti už save darbo rinkoje, tiek didintų jų kompetencijas, kad jie galėtų konkuruoti, leistų plėtoti socialinį dialogą ir galimybę kalbant su verslu, socialiai atsakingu verslu, dalintis pajamomis su mažiausiai uždirbančiais, visa tai reikalauja gana daug darbo, tam tikro sutarimo ir finansinio pagrindimo. Mes tas priemones turime ne tik numatę, bet ir turime pasakyti, iš ko tą darysime. Laikotarpis šiandien visiškai kitoks, nes kalbame apie atsakingą ir racionalų finansų tvarkymą. Tą privalėsime daryti kartu.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Gelūnas. Ruošiasi V. Bakas.

A. GELŪNAS (*LSF*). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamasis kandidate į premjerus, dėkoju už jusų pranešimą. Skaitant Vyriausybės programą „Darni Lietuva“ tikrai labai rimti įsipareigojimai nuskamba kultūrai. Jūs pats minėjote, kad kultūrą traktuosite kaip kartinį viso savo darbo, viso Lietuvos valstybės gyvenimo dėmenį, bet daugelis tų įsipareigojimų grįsti labai rimtais planais papildomai finansiškai remti tiek nacionalines įstaigas, tiek konkursinį kultūros finansavimą. Ar jūs esate tikrai tvirtai pasiryžęs ieškoti tų naujų finansinių išteklių išskyrus tabako, alkoholio akcizus,

kuriuos jūsų partija laiko netinkamais finansavimo šaltiniais, ir antra klausimo dalis būtų, kiek jūs pats skiriate dėmesio kultūrai, kiek kultūra svarbi jūsų gyvenime? Ar lankote koncertus, parodas, skaitote literatūrą? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Tikrai aš galiu patikinti, kad tai nebuvo deklaracijos. Aš tą paminėjau ir savo kalboje. Galiu tik pasikartoti, kad kultūra turi tapti mūsų kitokios bendruomenės pamatu, nes jeigu mes ir toliau taip elgsimės, mes vėl, ką jūs paminėjote apie tam tikrus finansavimo šaltinius, švaistysime milžiniškas lėšas priklausomybių gydymui, milžiniškas lėšas prarasime mokėdami pašalpas be tėvų likusiems vaikams, milžiniškas sumas mokėsime, kas susiję su nusikalstamumu, smurto kultūros įsivyravimu, todėl mes tai privalome padaryti ir darysime.

Kiek aš esu susijęs? Tikrai nesu meninės sielos žmogus, tačiau lankau ir teatrus, ir kino teatrus, ir skaitau literatūrą, aišku, daugiau norėčiau skaityti ne profesinę, deja, yra kitokie prioritetai, ypač šiuo metu.

PIRMININKAS. Klausia V. Bakas. Ruošiasi V. Juozapaitis.

V. BAKAS (LVŽSF). Gerbiamasis pretendentė, šiandien formuojama viešoji nuomonė, kad žmonės be patirties yra nuliai. Mane imponavo tai, kad jūs savo vadovaujamoje Vidaus reikalų ministerijoje, taip pat savo retorikoje kalbėjote apie tai, kad atversite valstybės tarnybą, viešąjį sektorių, jauniems žmonėms, naujiems žmonėms, kurie galbūt turi verslo, nevyriausybinį organizacijų darbo patirties. Noriu jūsų paklausti, ar vertinant tą informacinę aplinką jūsų vadovaujamoje Vyriausybėje atsirastų vietos žmonėms be politinės patirties ir aukštuose valstybės poste, atsirastų vietos žmonėms, neturintiems valstybės tarnybos patirties, bet turintiems idėjų, gebėjimų ir pasiekimų kitose srityse? Ir kaip jūs juos įtikinsite ateiti, kai jie yra tarsi nuliai?

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Ne, tikrai aš taip nevertinu ir nemanau, tai yra požiūrio klausimas. Vienos pozicijos yra reikalingos ten, kur reikalinga patirtis, vienur pakanka ir reikalaujama turėti gana ilgą profesinę patirtį, natūralu, kitur, deja, mes matome pavyzdžius ir ne visai sėkmingas istorijas, kur reikia gyvenimiškos patirties. Turi būti balansas.

Dėl jaunimo pritraukimo aš nebe noriu kartotis. Toje pačioje vidaus reikalų sistemoje, ministerijoje šiandien yra žmonių, kuriems buvo galimybė dirbti, įsidarbinti neturint tokio biurokratinio darbo patirties, jie baigė universitetus užsienyje ir atvyko čia norėdami integruotis, negalėdami pramušti to patirties reikalavimo. Jiems tokios galimybės suteiktos ir, kiek prisimenu, mes ir Valstybės tarnybos įstatymo tam tikras pataisas padarėme, kad net ir į valstybės tarnybą, kur buvo uždaras ratas, į pačią žemiausią poziciją pretenduojantys turėjo turėti vienerių metų valstybės tarnybos stažą, tiesiog po universiteto tokios galimybės nėra.

Kalbant apie įstatymų pokyčius mums visiems kartu reikės išspręsti. Naujas Valstybės tarnybos įstatymas yra šioje garbingoje institucijoje, biudžetinėlių apmokėjimo įstatymas yra čia, naujasis Darbo kodeksas yra čia, ir mes turime padaryti balansą, kad nebūtų didžiulių skirtumų, nepagrįstų skirtumų ir tarp socialinių garantijų, ir tarp reikalavimų darbuotis pagal darbo sutartį arba valstybės tarnyboje.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kalbės V. Juozapaitis. Laikas jau baigiasi klausti. Maloniai prašome.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Gerbiamasis pretendentė, kitados buvau policijos rėmėju ir turėjau pažymėjimą su jūsų parašu. Labai tikiuosi, kad jūs būsite ir kultūros rėmėjas. Beje, aš jums negaliu savo parašu patvirtinti pažymėjimo, bet kultūros žmonėms turbūt ir nereikia jokio pažymėjimo, ypač jeigu jie iš tikrųjų išpažįsta tą tikėjimą savo kasdieniu gyvenimu.

Aš noriu paklausti jūsų asmeninės nuomonės ir kaip būsimo premjero, ir kaip dabartinės valdančiosios daugumos atstovo, turint omeny, kad šiandien dar dirba ir laikinai einanti pareigas šešioliktoji Vyriausybė.

Ne paslaptis, kad praėjusios kadencijos metu tą Vyriausybę krėtė labai daug įvairiausių skandalų, ir vienas jų ne sykį buvo įsisukęs ir į Kultūros ministerijos barus. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija pripažino ministrą, dabar laikinai einantį pareigas, pažeidus Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymą. Normalioje demokratinėje valstybėje po tokių sprendimų ministras tą pačią dieną traukiasi iš pareigų. Deja, jūsų koalicijos partneriai ir buvęs

premjeras, arba laikinai einantis, kuris jums sakė nekreipti dėmesio į klausimus, ką čia kalba kiti, net nesureagavo į šį faktą. Ar jūs taip pat elgsitės, jeigu jūsų Vyriausybėje, neduok Dieve, atsirastų tokių precedentų, ir kaip jūs apskritai vertinate tokių žmonių buvimą Vyriausybėje, kad ir laikinai einančių pareigas? Ačiū.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Aš galbūt noriu kalbėti pirmiausia apie ateitį. Renkant Vyriausybę, arba kviečiant žmones dirbti į Vyriausybę, aš tikrai labai atsakingai, ir ne tik aš, visos institucijos, kurios privalo užtikrinti skaidrumą, turi pažiūrėti, ir mes tą žiūrėsime. Dėl konkretaus fakto aš nenorėčiau leisti į diskusijas. Aš esu teisininkas. Jeigu toks sprendimas yra įsiteisinęs, tai viena-reikšmiškai toks žmogus negali dirbti Lietuvos Respublikos Vyriausybėje. Jeigu tai yra apskūsta teisme, sprendimai nebaigti, tai yra to žmogaus apsisprendimo reikalas, kol nebus galutinio teisinio vertinimo. Mano būtų toks atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkojame. Dėl vedimo tvarkos J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, ne kasdien Lietuvoje skiriame naują premjerą, todėl aš siūlyčiau tikrai nesivadovauti tais formaliais kriterijais dėl klausimams skirto laiko. Aš manau, kad ir kandidatas nėra labai pavargęs. Aš frakcijos vardu prašau pratęsti tam skirtą laiką, nes tikrai yra dar daug svarbių sričių, kurios nepalietos klausimais, ir Seimo nariai ruošėsi, apgalvojo. Būtų nekorektiška jiems nesuteikti galimybės paklausti. Tuo labiau kad mūsų darbotvarkė šiandien nėra perpildyta. Pora rezoliucijų, keli formalūs nutarimai, mes tikrai galime rasti laiko.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamasis Pirmininke, aš manyčiau, kad tikrai atsakė į klausimus, klausimai jau kartosis, nieko papildomai naujo neužduos. Kiek pastebėjau, konservatoriai niekaip negali per minutę užduoti klausimo – pusantros minutės mažiausiai reikia užduoti klausimui. Todėl frakcijos vardu siūlau negaišinti premjero ir tikrai nepratęsti atsakymų į klausimus.

PIRMININKAS. Dėkojame, supratome. Noriu klausti Seimo, ar norime pratęsti? (*Balsai salėje*) Bendro sutarimo nėra. Reikia balsuoti. Buvo pasiūlymas pratęsti. Siūlau pratęsti iki 10 minučių, ne daugiau.

V. Sinkevičius.

V. SINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, S. Skvernelis apsilankys kiekvienoje frakcijoje, užduosite klausimus. Nematome pagrindo pratęsti. (*Balsai salėje: „Kiek laiko skirs?“*) Skirs daugiau, jeigu turėsite daugiau klausimų.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Dėl vedimo tvarkos galima? Gerbiamieji kolegos, man kartais čia skamba panašiai kaip Rusijos Dūmoje, kurios pirmininkas G. Selezniovas sakė, kad Rusijos Dūma – ne vieta klausinėti ir diskutuoti. Tai kur mes dar turime klausinėti ir kodėl mes dabar?.. Kas bijo, kad bus užduoti klausimai ir išgirsime premjero atsakymus?

Aš siūlau pratęsti, iš tikrųjų nesibaiminti. Premjeras labai gerai atsakinėja, iš tikrųjų yra daug klausimų. Ne kiekvieną dieną mes tvirtiname premjerus, nebent galvojate, kad pasidarys tokia kasdienybė, kad mes kas pusę metų vis naujus svarstysime. Premjerui gresia ketveri metai. Per ketverius metus mes turime... (*Juokas salėje*) Pažiūrėkite, linksmas ir...

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Jūsų frazė dviprasmiškai nuskambėjo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Siūlau kompromisą – duokime dar 10 minučių klausti. Užsirašiusių yra pakankamai daug. (*Balsai salėje*) Gerai, balsuojame. Kas už tai, kad atsakymus į klausimus pratęstume 10 minučių?

Pasiūlymui nepritarta. Taigi prašome užduoti klausimus frakcijose, frakcijų susitikimų grafikas yra jau suderintas. Dėkojame kandidatui už atsakymus.

S. SKVERNELIS (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, labai jums ačiū už klausimus ir tikiuosi, kad atsakymai nieko neužgavo, neįžeidė ir buvo tinkami. (*Plojimai*)

K. MASIULIS (TS-LKDF). Nebalsavome po pranešimo. Ar galima? Gerbiamieji, iš tikrųjų paradoksalu, kada biudžeto klausimus dėl milijonų, šimtų milijonų mes dažniausiai labai lengvai apsvaistome ir tuoj pat dažnai net bendru sutarimu priimame. Kokia nors smulkmena, kuri yra 40 tūkst., kaip čia buvo vieno komiteto reikalas, tai 40 tūkst. eurų reikalas, tikrai reikia pritarti to komiteto buvimui, o mes atmetame. Lygiai taip pat čia, kai pačią svarbiausią mūsų pareigybę skir-

sime, mes apribojame galimybes paklausti, įsigilinti, sužinoti. Mes pritariame daugeliui tų idėjų, kurios buvo išdėstytos. Būtų galima dar daugiau sužinoti. Kodėl reikia užsidaryti koridoriuose, juo labiau kad visuomenė nori sužinoti daugelį dalykų. Keista, kad jūs taip bijote to kalbėjimo.

PIRMININKAS. Dėkojame už nuomonę.

11.27 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Ukrainoje ir sankcijų Rusijos Federacijai“ projektas Nr. XIII-2(2) (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Svarstome darbotvarkės 3 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl padėties Ukrainoje ir sankcijų Rusijos Federacijai“ projektas. Pranešėjas – Seimo narys L. Kasčiūnas.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, gerbiamieji kolegos, iš tiesų antradienį mes priėmėme tokią skėtinę bendrą rezoliuciją dėl mūsų užsienio politikos ir nacionalinio saugumo ir gynybos politikos tęstinumo su aiškiu įsipareigojimu dėl gynybos finansavimo. Šiandien turbūt yra gera proga šiek tiek žvilgtelti į tam tikras specifines užsienio politikos kryptis, kur vyksta tam tikros geopolitinės transformacijos ir kur naujai rinktas Seimas turi pasakyti ir galėtų pasakyti savo poziciją.

Viena iš tų kryptių, be abejo, yra Rytų politika, įvykiai Ukrainoje ir sankcijos Rusijai. Žinia, jog šių metų gruodžio mėnesio viduryje Europos Sąjungos Viršūnių Taryba vėl ims svarstyti sankcijų Rusijai pratęsimą. Girdime daug įvairių balsų pačioje Europos Sąjungoje, kad galbūt reikėtų tą politiką peržiūrėti, kad galbūt reikėtų kažką daryti kitaip. Šiuo atveju, manau, atsiranda poreikis mums išreikšti mūsų poziciją šiuo klausimu, išreikšti tai, kad ta pozicija turi būti nekintama ir mūsų principinga pozicija šiuo klausimu turi būti tęsiama.

Lygiai taip pat labai svarbu pabrėžti, jog pats Ukrainos klausimas yra nuosekliai stumiamas iš tarptautinės darbotvarkės (be abejo, suprantame, kas tuo yra suinteresuotas) tam, kad Ukraina būtų šiek tiek užmiršta, nustumta. Priminsiu, jog agresija, arba ta vadinamoji slenkanti okupacija, niekur nedingo, agresija tęsiasi. Nevalstybinės pajėgos ir, be abejo, Rusijos pajėgos ir toliau yra Ukrainos teritorijoje, mes iš esmės ir toliau gyvename išaldytoje... naujo išaldyto konflikto kontekste. Seimo rezoliucija būtų labai labai svarbus dalykas, primenant ne tik Lietuvos žmonėms, bet ir visai Europai, kad šis Rusijos agresijos klausimas Ukrainoje niekur nedingo.

Kalbėdamas apie esminius rezoliucijoje akcentus, aš pasakysiu galbūt du dalykus. Pirma, mes labai aiškiai rezoliucijoje akcentuojame, kad Europos Sąjunga turi ir toliau vykdyti atvirų durų politiką Ukrainos atžvilgiu. Ką šiuo atveju noriu pasakyti? Kad tai yra narystės Europos Sąjungoje perspektyvos Ukrainai suteikimas. Reikia labai aiškiai suvokti, kad be narystės suteikimo mes jokio realaus postūmio iš Europos Sąjungos pusės, kad ta Ukraina galėtų daryti reformas, eiti tuo europietišku keliu, kitų instrumentų neturime, todėl narystės perspektyva yra labai labai svarbus dalykas. Tai yra principinis dalykas, tą mes turime aiškiai pasakyti.

Lygiai taip pat atvirų durų politika reiškia tai, kad niekas, jokia kita valstybė, kad ir kokia ji būtų stipri, neturi veto teisės dėl tolesnės Europos Sąjungos plėtros į Rytus. Jūs suprantate, ką aš noriu pasakyti? O noriu pasakyti tai, kad Rusija per visus šiuos dvejus metus siekia padaryti vieną dalyką – įgyti neformalią veto teisę stabdyti Europos Sąjungos plėtrą į Rytus. Tai yra raudona linija ir jos negalima leisti peržengti, tą mes aiškiai sakome mūsų rezoliucijos projekte.

Sankcijos. Dėl sankcijų Rusijai. Sankcijos tai nėra siekis, kaip galbūt gali atrodyti, tai yra tiesiog būtinybė. Tai yra kaina, kurią agresorius turi mokėti. Jei jis tos kainos nemokės, vadinasi, jis gali ateiti bet kada kitur, pasibelsti į kito kaimyno duris ir perbraižyti žemėlapi. Tas irgi turi būti aiškiai pasakyta ir aiškiai akcentuota, tas yra aiškiai pasakyta mūsų rezoliucijos projekte.

Ir šalia viso šito konteksto mes aiškiai matome tam tikras tendencijas pačioje Ukrainoje ir paminime, kad Ukraina toliau turi tęsti reformas, turi kovoti su korupcija, kad tai yra tie namų darbai, kuriuos Ukraina turi padaryti. Visas šių nuostatų paketas yra pateiktas rezoliucijoje, aš tikiuosi viso Seimo palaikymo šitam dokumentui. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju pranešėjui. Klausimams skiriama 10 minučių. Pirmasis užsirašė Seimo narys A. Kubilius. Prašom.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, rezoliucija yra tikrai vertinga ir, man atrodo, gerai subalansuota, tikrai reikėtų jai pritarti tiek iš solidarumo su Ukraina, tiek žinant, kad ateina sankcijų svarstymo laikotarpis. Aš tik norėjau jūsų pasiteirauti. Kaip jūs, kaip šios srities žinomas ekspertas, vertintumėte paskutinių dienų žinias, kad Tarptautinis baudžiamasis teismas, vadinamasis Romos teismas, bet, kiek suprantu, posėdžiaujantis Hagoje, yra priėjęs tokią stadiją, kurioje jau įvertina tarptautinės teisės požiūriu Krymo okupaciją ir agresiją Ukrainoje labai konkrečiai įvardindamas, kad tai yra Rusijos atsakomybė su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis, kad pradėdant nuo generolų ir baigiant valstybės vadovais palengva, lėtai kada nors, bet gali būti įtraukta į atsakomybę? Ir dar noriu pasakyti, kad Rusija į tai reaguodama jau vakar paskelbė, kad ji išstoja. Tai mane tiesiog domina jūsų komentaras šia tema – kaip jūs matote šiuo aspektu visus procesus?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Iš tiesų būtent tas Rusijos atsakas puikiai ir rodo, kad Rusija į tarptautinius įsipareigojimus ir į tarptautines organizacijas žiūri labai paprastai. Jei tos organizacijos veikia pagal jų scenarijų, sakykime taip, legitimuoja tam tikrus Kremliaus veiksmus, tada tos organizacijos yra remiamos, jose aktyviai dalyvaujama. Kai tik pasisuka kita kryptimi, tą mes dabar akivaizdžiai matome, kai tarptautinės institucijos viena po kitos aiškiai liudija ir įrodo, kad už agresijos Ukrainoje slypi paties Kremliaus sprendimai, tada Rusija bando atsitraukti, tada bando sukompromituoti tas institucijas. Čia ta klasika, ją turėti reikia visą laiką galvoje ir labai aiškiai matyti visą situaciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys A. Anušauskas. Primenu, klausimams – viena minutė.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamasis pranešėjau, kaip minėjote, po mėnesio Vadovų Taryboje bus sprendžiamas sankcijų pratęsimo klausimas. Kokie, jūsų manymu, prognozuojami rezultatai ir kas atsitiktų, jei dalis valstybių atsisakytų palaikyti kai kurių sankcijų pratęsimą?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Aš tikiu, kad A. Merkel lyderystė visoje Europos Sąjungoje būtent šiuo klausimu, Europos Sąjungos ir Rytų politikos klausimu, bus išlaikyta. Ji ją išsaugos ir tai bus tas lemiamas veiksnys, kuris padės mums rasti galimybę dar pratęsti sankcijas, nepaisant to, kad yra tam tikrų pietinių valstybių, po rinkimų ir kai kurios Vidurio Europos šalys galbūt gali koreguoti savo pozicijas. Aš vis dėlto tikiu, kad A. Merkel lyderystė leis rasti tą sprendimą. O jeigu vis dėlto atsitiks priešingai, tai, kaip ir minėjau, aš manau, kad tai yra iš esmės žalia šviesa ir toliau vykdyti tokias karines avantiūras, karines intervencijas – ar užslėptas, ar atviresnes kituose regionuose, tai, be abejo, yra grėsmė Lietuvos nacionaliniam saugumui.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausimą užduos A. Dumbrava.

A. DUMBRAVA (TTF). Dėkoju posėdžio pirmininkui. Gerbiamasis pranešėjau, jūs savo rezoliucijoje bent kelis kartus minite Minsko susitarimus. Vadinas, yra abipusiai susitarimai, įsipareigojimai tiek Rusijos, tiek Ukrainos pusių. Apie Rusijos pusę mes žinome, kad nevykdo savo įsipareigojimų. O kaip vykdo Ukraina, kaip jai sekasi? Teko girdėti, kad ten irgi ne viskas gerai dėl rinkimų organizavimo ir t. t.

Antras trumpas klausimas. Ką jūs galvojate apie Rusiją, kaip mūsų kaimynę? Ar mes, kaip kaimynai, negalėtume tarpininkauti, būti aktyvesni sureguliuojant santykius Ukrainoje? Labai ačiū.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Dėl tarpininkavimo ir reguliavimo jūs pats puikiai matote situaciją. Rusija reguliuojasi tiek, kiek tai atitinka vienaip ar kitaip jos tam tikrą nacionalinį interesą. Buvo daug bandymų reguliuoti su Vokietijos ir Prancūzijos lyderyste – net tai yra sužlugę. Nežinau, ar Lietuva turėtų kokią nors realią galimybę ką nors padaryti.

Kalbant apie Minsko įsipareigojimus, tarkime, dėl rinkimų. Sutikite, labai paprastai atsakyčiau. Kokie gali būti rinkimai, kai Luhanske yra įgyvendinamas Šiaurės Korėjos modelis, o Donecko srityje veikia kokio nors praeito amžiaus pradžios Rusijos modelis? Kitaip tariant, nėra sąlygų rinkimams įgyvendinti, natūralu, kad rikimai dabartinėje situacijoje iš principo reikštų tik situacijos įteisšinimą, kas jokia būdu yra neįmanoma ir būtų neteisinga.

Suvokdami, kad tai yra tam tikras abipusis reikalas, nepamirškime vieno labai svarbaus dalyko: už Minsko išipareigojimų, susitarimų interpretavimo negalima paslėpti esminio fakto, kad ne Ukraina pradėjo šią avantiūrą, ne Ukraina pradėjo intervenciją, o Rusija padarė viską, kad tai, kas dabar yra Ukrainoje, taip ir įvyktų. Nereikėtų kartais niveliuoti ir bandyti pasakyti, kad čia yra dvipusis dalykas. Iš esmės Rusija yra ta pusė, kuri yra kalta, tą mes aiškiai sakome.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiamasis pranešėjau, kaip jūs manote, ar čia taip pat ne Rusijos yra kokia kaltė: infiltruoti ministrai ar kas, kad šiandien „Delfyje“ skaitau: „Nuo kyšininkavimo pavargę užsieniečiai reformatoriai palieka Ukrainą.“? Tarp jų ir buvęs Lietuvos ūkio ministras, ir Odesos gubernatorius M. Saakašvilis, kaip jūs žinote, pasitraukia. Ar čia neįžvelgtumėte, kaip konservatoriai visur išvelgia, Rusijos rankos, ar nemanote, kad čia Rusija irgi tuos reformatorius infiltravo ir apskritai tą korupciją stipriai palaiko Ukrainoje irgi Rusija?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Atsakysiu taip. Visa korupcinė sistema, kuri egzistuoja, deja, ir šiandieninėje Ukrainoje tam tikra oligarchinė sistema, taip, ji palaiko tokią Ukrainos politinių žaidimų taisyklių priklausomybę nuo Rytų erdvės, tai yra labai blogai, yra esminis dalykas, su kuriuo reikia kovoti.

Lygiai taip pat, kad karas Rytuose, Rytų Ukrainoje ir Rusijos agresija prieš Ukrainą negali būti pretekstas nedaryti reformų. Bet lygiai taip pat tam tikri negeri dalykai Ukrainoje negali būti pretekstas pateisinti to, ką Rusija daro Rytų Ukrainoje. Kitaip tariant, tie vykstantys negeri dalykai Ukrainoje nėra galimybė legitimuoti Rusijos veiksmus, todėl mūsų rezoliucija šiuo atveju yra labai gerai sukalibruota. Yra taip: mes matome, kas vyksta, mes matome Rusijos agresijos tęstinumą, bet lygiai taip pat mes matome, ką reikia daryti ukrainiečiams, ir tą aiškiai pasakome.

PIRMININKAS. Klausia Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamasis kolega, aš noriu pasiteirauti tokio dalyko. Ukrainai Rusija kabina daug įvairiausių klišių, tarp jų ir tokią klišę, kaip korumpuotos valstybės. Be abejo, ten korupcija yra problema, be abejo, oligarchija yra problema. Bet kada mes, Seimo nariai, imame ir kalbame: naikinsime Seimo privilegijas, privilegijas, tai patvirtiname klišę. Nereikia klišių patvirtinti. Žiūriu, kad jūs rezoliucija irgi raginate kovoti su korupcija, lyg be raginimo jie to nesuprastų. Matyt, rezoliucijoje, kurios esmė skirta tarptautinės politikos dalykams, gal nereikėtų vidaus politikos aktualijų akcentuoti ir dar kartą patvirtinti, kokia ta valstybė papuvusi. Na, Rusija galės remtis mumis, sakys, na va, jie supuvę yra.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Manychiau, tas paskutinis sakinytis dėl tų dalykų turi būti, nes vis dėlto, jeigu mes norime europietiškos Ukrainos, ta prasme, politinių žaidimų taisyklių prasme, mes matome tas negeroves ir reikia pasakyti, kad mes jas tikrai matome ir jas reikia taisyti. Be tų problemų sprendimo jokios gilesnės europinės integracijos Ukrainos negali būti. Tai yra esminė sąlyga. Todėl ir sakome, kad duokite narystės perspektyvą Ukrainai, duokite atviras duris, atverkite jas, tada mums bus lengviau galbūt spustelti ukrainiečius, kad visas reformas darytų. Čia esminis dalykas.

Prisiminkime Oranžinės revoliucijos pamokas. Tuo metu daug irgi ekspektacijų buvo ukrainiečių tautoje ir visuomenėje, kad Ukrainoje gali kas nors keistis į kitą pusę, bet tada Europos Sąjunga tų durų ir neatidarė. Kai kas kalba, kad čia ir buvo lemiamas epizodas, kuris lėmė po to V. Janukovyčiaus grįžimą ir panašiai. Negalime geopolitinių klaidų kartoti ir pačios Europos Sąjungos. Ačiū.

PIRMININKAS. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Gerbiamas prelegente, šiuo metu yra formuojama naujoji Amerikos administracija. Ar jūs nemanote, kad gali būti performuota taip pat ir JAV užsienio politika, tai yra prasidėti naujasis perkrovimas su Rusija? Žinome, kas įvyko po pirmojo perkrovimo – Ukraina buvo užpulta. Belineka galvoti, kas gali įvykti po antrojo perkrovimo. Ir ar Ukraina negalėtų būti auka? Ne tik Ukraina, beje. Kaip jūs manote, ar toks pavojus egzistuoja?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Toks pavojus, be abejo, visada... Jį reikia įvertinti, įvairią riziką, ypač kai didžiosios šalys bando rasti tam tikrą sugyvenimo modelį. Tą mes matėme pirmosios

B. Obamos prezidentavimo kadencijos laikotarpiu, kai prasidėjo perkrovimo politika ir Vidurio Europos šalys kreipėsi iš karto į JAV ir siekė, kad gautų tam tikrą saugumo paketą, kad nusiramintų, tas nuraminimo paketas, kad būtų galima blaiviau žiūrėti į visą situaciją. Manau, kad čia ir yra mūsų esminė funkcija, mūsų parlamento, mūsų valstybės ir mūsų diplomatijos, kad taip neatsitiktų, kad ukrainiečiai turėtų draugų ir Amerikoje. Todėl šita rezoliucija ir dėl to reikalinga.

O apie Amerikos vaidmenį mes galėsime pakalbėti netrukus kalbėdami apie kitą rezoliuciją. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausimų laikas pasibaigė. Dabar pratęsimė diskusiją. Dėkojame pranešėjui.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū.

PIRMININKAS. Diskutuoti užsirašė ir kviečiu E. Vareikį. Skiriama iki penkių minučių. Maloniai prašome.

E. VAREIKIS (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiamas pranešėjau. Dėkoju jums už gerai sureduotą, gerai parengtą rezoliuciją. Žinoma, dėl teksto mes galime ginčytis, galime jį patobulinti, galime jį pašlifuoti, bet, svarbiausia, mano manymu, šiandien yra ne pats tekstas, bet signalas, kurį mes siunčiame pasauliui, kurį mes siunčiame Ukrainai, kurį mes siunčiame Rusijai ir galų gale signalas, kurį mes siunčiame patys sau. Ko gi mes norime šiandien čia būdami iš tos Ukrainos ir ko norime iš tos Rusijos?

Pasakysiu labai aiškiai. Mes norime, kad Ukraina būtų laiminga valstybė. Mums truputį apmaudu, kad Ukraina jau daug šimtmečių nesugeba rasti tos laimės formulės, kuri padarytų ją laiminga valstybe. Šiandien Ukraina stengiasi, šiandien Ukraina stengiasi būti ne šiaip sau pakraščio žemė, kokia buvo visada, tai pakraščio žemė Lenkijos, tai pakraščio žemė Rusijos, tai pakraščio žemė Austrijos-Vengrijos. Ukraina privalo būti valstybė pati sau, centras. Mūsų geopolitinis interesas yra, kad Ukraina būtų stipri regiono valstybė. Jeigu Ukraina tampa stipria regiono valstybe, tai šioje pasaulio vietoje, kaip L. Kasčiūnas sakė, vyksta geopolitinė transformacija, tiesiog vyksta geopolitinis virsmas, ne kokia nors Rusija ten dominuoja, bet dominuoja europietiška valstybė. Todėl visiškai suprantama, kad geopolitiškai žvelgiant mūsų interesas yra stipri, gerai funkcionuojanti, demokratiška Ukraina. Savo rezoliucija paremdami Ukrainos vientisumą, jos teisę pačiai spręsti savo likimą mes tokią laimingos Ukrainos viziją palaikome. Todėl šiuo atveju, aš sakyčiau, mes tikrai privalome rezoliucijai pritarti. Jeigu ten atsiras kokių nors redakcinių pataisų, ne taip svarbu, bet pats signalas, pati esmė yra labai teisinga. Jeigu Ukrainos transformacija iš tikrųjų atsitiks, tai ir mes būsime geopolitiškai laimingesnė valstybė, negu esame iki šiol.

Kitas šios rezoliucijos signalas kalba apie tai, kokios Rusijos mums reikia. Kai kas sako: kaimynų nepasirinksi. Kaimynus galima pasirinkti, kaimynus galima ir pakeisti, transformuoti, daryti jiems įtaką, pasakyti, ko kaimynai nori, ko tikisi. Taigi mūsų interesas taip pat yra ir laiminga Rusija. Mūsų interesas yra laiminga Rusija. Tačiau kokia ta Rusija jaučiasi laiminga? Šiuo atveju aš norėčiau pasakyti keletą savo refleksijų iš mano ilgametės veiklos Europos Taryboje Strasbūre. Rusijos atstovai kiekvieną kartą atvažiuoja į sesiją nelaimingi, atvažiuoja į sesiją su problemomis: tai Gruzija, tai Krymas, tai Donbasas. Mes amžinai matome, kad štai yra Rusija ir žodis „Rusija“ asocijuojasi su žodžiu „problema“. Vieną kartą kalbėdamas Europos Tarybos Asamblėjos plenariame posėdyje aš pasakiau labai aiškiai: „Mieli kolegos iš Rusijos Dūmos, ar negalėtum viena kartą būti tokia šviesi diena, tokia mano svajonė, vos ne kaip M. L. Kingo, kad štai atvažiuoja Rusijos delegacija su sprendimu ir su tokiu sprendimu, kuris padaro laimingus ir gruzinus, ir ukrainiečius, ir galiausiai visus. Atvažiuoja ne grasindama, ne gąsdindama, ne dūšaudama, kad niekas jos nesupranta, o atvažiuoja padarydama mus visus europiečius laimingesnius.“ Po to, kai aš tą pasakiau, salėje buvo visiškai tylu, niekas nesijuokė, o po to pradėjo ploti. Galvoju, kad tokios laimingos Rusijos vizija galėtų būti, mes tik kartais jos neperprantame, mums visą laiką atrodo, kad Rusija niekad nebūs laiminga, kad visą laiką ji bus mums kažkokia grėsmė. Taigi palinkėkime Rusijai įsiklausyti į tai, ką mes čia sakome šiandien, nes ne tik mes vieni tai sakome. Galbūt ateis iš tikrųjų ta diena, kai mūsų svajonės išsipildys. Aš manau, kad ši rezoliucija yra gal ir ne pats di-

džiausias kelrodis, nedidelis, bet vis dėlto ženklas, į kurią pusę mums ir mūsų kaimynams reikia žengti, kad mūsų regionas būtų laimingų valstybių regionas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš iš karto pradėsiu nuo to, kad siūlau priimti rezoliuciją. Manome, kad ji tikrai yra svarbi, laiku ir brėžia labai aiškius kontūrus, kam šis Seimas skirs ypatingą dėmesį.

Bet atėjau, panašiai kaip ir kolega E. Vareikis, tam tikrų refleksijų dar ta proga pasakyti tikrai nesiuūlydamas kaip nors taisyti teksto. Egidijus labai gerai paminėjo vieną terminą, tai yra „laiminga Rusija“. Šiuo atveju prie to, ką jis pasakė, aš norėčiau pridurti dar pora žodžių. Iš tikrųjų visą laiką kartoju, ir būdamas Ukrainoje, ir Vakarų sostinėse, kartoju vieną paprastą tezę, kad mūsų didžiausias rūpestis yra tai, ką mes galime padaryti būdami nedideli, kad iš tikrųjų ta pati Rusija, mūsų kaimynė, mūsų didžiausias iššūkis pamažu per ilgą laiką transformuotųsi į normalinę europietišką valstybę. Ir vienintelis receptas, vienintelis instrumentas, kurį mes savo rankose ir visa Vakarų bendrija šiandien turime, žinodami realią Rusijos situaciją, tas vienintelis instrumentas yra Ukrainos sėkmė. Ukrainos sėkmė gali būti geras pavyzdys pačiai Rusijai, į kurią pusę reikia eiti. Tai nebus paprasta ir lengva, bet būtent mūsų paramą Ukrainai reikia matyti žymiai platesniame kontekste.

Dabar dėl pačios Ukrainos. Iš tikrųjų man irgi tenka nemažai būti, ir Prezidentas P. Porošenka pakvietė į tokią nelabai formalią patarėjų tarybą. Ką norėčiau pabrėžti? Aš jau nekalbėsiu apie Ukrainos sėkmės svarbą, jau tai pasakiau. Bet ką reikėtų suprasti? Kad iš tikrųjų Ukrainos sėkmė nulems Ukrainos sugebėjimas įgyvendinti realias reformas. Mes čia per daug apie tai nekalbame, tik šiek tiek yra užsiminta, bet tai yra pats pagrindinis dalykas. Turėdami savo patirties (man tenka čia, seimuose, būti nuo 1992 metų), mes galime būti tikrai labai svarbūs jiems patarėjai ir talkininkai, labai aiškiai parodydami, su kokiomis problemomis jie susidurs siekdami tokių reformų įgyvendinimo.

Viena iš tokių problemų, kurią aš jau ir dabar matau, aš čia tiesiog noriu pasidalinti savo impresijom, bus klausimas, kaip Ukrainai, jos visuomenei padėti išlaikyti vidinę stiprią motyvaciją tokioms reformoms.

Mūsų patirtis buvo labai paprasta ir aiški: tokią vidinę motyvaciją įgyvendinti Lietuvoje europines reformas mums padėjo išlaikyti tai, kad mes turėjome labai aiškų tikslą, jį mums parodė pati Europos Sąjunga, kad jeigu mes tokias reformas įgyvendinsime, tapsime Europos Sąjungos nariais. Tada nepaisydami visų politinių pasikeitimų, rinkimų rezultatų, mūsų pačių kokių nors politinių klaidų, mes ėjome tuo keliu, nes matėme labai aiškų tikslą, jį pasiekėme ir žinojome, ką turime padaryti.

Šiuo metu Ukrainai Europos Sąjunga tokio tikslo nedrįsta suformuluoti. Mes nuolat tai siūlome padaryti, bet turime vėlgi būti labai aiškūs realistai. Pačiai Europos Sąjungai yra gana sudėtingas laikotarpis, joje nemažai chaoso. Matome visas problemas, breksitus, įvairius rinkimus, žmonių nepasitenkinimą, euroskepticizmą ir t. t. Todėl turime labai realistiškai žiūrėti, ar tikrai Europa bus pajėgi per artimiausius kelerius metus ar net dešimtmetį pasiūlyti tokią aišką perspektyvą Ukrainai. Jeigu taip realiai žiūrėsime, tada turime suprasti, kad tai gali reikšti, jog Ukrainoje tos motyvacijos reformoms gali mažėti, ir tai yra tas rezultatas, kurio šiandien labiausiai ir tikisi V. Putinas ir Kremliaus režimas.

Todėl aš jau ne viename forume esu sakęs ir čia noriu pasinaudoti proga ir pasiūlyti taip pat ne šitoje rezoliucijoje, bet žiūrint į ateitį, galvoti apie papildomus motyvacinius mechanizmus, kurie padėtų Ukrainai išsilaikyti tame reformų kelyje. Čia nieko kito aš negaliu sugalvoti ir negirdėjau jokiuose kituose formatuose, kaip tiktai galbūt tai galėtų būti mūsų bendra iniciatyva tariantis ir su kitais Europos partneriais, galvoti apie specialų planą (toks yra madingas žodis Maršalo planas, galbūt galima galvoti apie kitokį pavadinimą, gal tai gali būti Lietuvos planas ar dar koks nors), kurį įgyvendinant būtų galima sutelkti nemažą europinių pinigų sumą, kaip tam tikrą tikslą, kad tie pinigai galėtų būti panaudoti Ukrainos reformoms finansuoti. Parodyti tą pinigų maišą Ukrainai keliant labai aiškias sąlygas, kokius darbus, kokias reformas jie turi padaryti. Aš esu suskaičiavęs, kad jeigu kiekvienai iš europinių valstybių...

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Labai atsiprašome, jau baigėsi laikas.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Tuoj pat baigiu, paskutinis sakinys. Jeigu kiekviena europinė valstybė, įskaitant ir Lietuvą, atsisakytų tikrai 3 % europinių lėšų, kurias gauna, mes sugebėtume tokiu būdu konsoliduoti apie 30 mlrd. eurų bendrą sumą, kurią galėtume parodyti Ukrainai. Lietuvai tai reikštų, kad nuo dabartinių turimų maždaug 10 mlrd. eurų sumos mes atiduotume apie 300 mln. Manau, kad tikrai išgyventume. Aš tikrai nesakau, kad tai reikėtų dabar siūlyti šitoje rezoliucijoje ir kad tai reikėtų daryti artimiausiu metu, bet kad šitą mintį pradėtume visi kartu šiek tiek austi ir galvoti, kaip tai būtų galima padaryti ne tik mūsų idėja, bet visos Europos veiksmu.

PIRMININKĖ. Nuoširdžiai dėkojame. Kviečiu P. Gražulį. Jums 5 minutės.

P. GRAŽULIS (TTF). Gerbiama pirmininke, gerbiamas Pirmininke, gerbiami Seimo nariai, man tai labai keista – gal jau šešta rezoliucija dėl Ukrainos. O kas pasikeitė mūsų politikoje kuriuo nors atžvilgiu? Kodėl rezoliucija ne dėl Sirijos? Kas čia dabar šitoje valdančiojoje daugumoje turi sprendžiamąjį balsą? Kaip tik konservatoriai pasiūlo rezoliuciją, taip ji svarstoma ypatingos skubos tvarka.

Ponai konservatoriai, Lietuva viena nieko nepadarys. Taigi jūs esate Europos Parlamente viena skaitlingiausių frakcijų. Tegul Europos Parlamentas kalba, tegul jie daro rezoliucijas, tegul daro rezoliucijas Europos Taryba. Vienu mūsų lojimas tikrai nepadės Ukrainai. Čia noras susi-reikšminti, noras pasirodyti – štai kokie mes Ukrainos mylėtojai. Taigi A. Kubilius yra P. Porošenkos patarėjas. Tegul patarinėja. Kam dabar reikia tų rezoliucijų? Ką jūs sakote!

O jūs nepaliečiate pačių esminių problemų. Pažiūrėkite, paties P. Porošenkos, kada tauta skursta, verslas klesti Rusijoje. Korupcija Ukrainoje nemažėja. Taip pat ir ūkio ministras lietuvis pasitraukė dėl korupcijos. Pasitraukė taip pat kiti ministrai, kurie mato, kad Ukraina skęsta korupcijoje. Pasitraukė Odesos gubernatorius, buvęs Gruzijos prezidentas M. Saakašvilis iš Ukrainos. Jūs dabar kalbate apie naujų pinigų skyrimą, kad išvogtų? Taip? Pirmiausia tikrai ten reikia įvesti tvarką.

Mes rūpinkimės savo žmonėmis. Pažiūrėkite, kas darosi Lietuvoje. Jau daugiau kaip 50 % Lietuvos piliečių nemano, kad mes esame demokratinė ir teisinė valstybė. Kokiu mes keliu einame? Tai gal priimkime tokią nuostatą, kad kiekvieną ketvirtį arba prasidedant naujai sesijai būtinai turime rezoliuciją dėl Ukrainos.

Aš manyčiau, kad jūs, konservatoriai, patys savo frakcijoje posėdžiaukite, priimkite sprendimus. Ar nuo to bus vieningesnė Europa, pone Kubiliau? Ar to išsigąs Rusija ir pakeis savo politiką, pone Kubiliau? Aš noriu jūsų paklausti. Esame NATO nariai, tai gal ten būkime aktyvesni, kad NATO būtų vieningesnė. Kadangi Europos Parlamente esame tikrai didžiausia frakcija, ten būkite aktyvesni, siekite, kad visa Europos Sąjunga būtų vieningesnė, ryžtingesnė Ukrainos atžvilgiu, o ne kiekviena šalis eitų savo keliu. Mes su šita rezoliucija nesuvienysime Europos ir nuo šitos rezoliucijos niekas čia nepasikeis. Man atrodo, tai yra tuščias vėjo virpinimas. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Dėkojame P. Gražuliui. Kalbės K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, atrodo, labai didelio dėmesio šitai rezoliucijai nėra, socialdemokratai iš viso dingę, o kai kurie asmenys iš viso per mėnulio pilnatį galėtų ir nešnekėti. (*Balsas salėje*) Konservatoriams netrukdo mėnulio pilnatis. Matote, jis suprato, apie ką yra kalbama.

Aš noriu pasakyti, būtų labai protinga, kad šitų asmenų galbūt mes ir neskirtume į Užsienio reikalų komitetą. Jūs įsivaizduokite Užsienio reikalų komiteto asmenį, štai šitai šnekantį oficialiose tribūnose, prie kamerų. Mes turėsime nežinia ką šnekantį ruporą. Mes šitą asmenį paskyrėme į Užsienio reikalų komitetą. Bet čia visai kita tema. Reikėtų šitą klaidą tikrai pataisyti.

Jūs turbūt daugelis sutinkate, kad tai yra akivaizdi problema, kad yra asmenų, kurie gali diskredituoti mūsų užsienio politiką, kuri yra bendra, visų viena. Natūralu, kad įvykus valdžių pasikeitimui, valdžia pasikeitė, jūs suformavote (kreipiuosi į valstiečius) naują daugumą, pristatėte solidžią programą. Aišku, kad yra normalu deklaruoti ir užsienio politikos tęstinumą. Tos deklaracijos nėra tuščias reikalas. Iš tikro tokioms valstybėms kaip Ukraina, kurios susiduria su kasdieniniu karu, su iššūkiais, reikia nuolatinio padaršinimo, kaip ir vaikui reikia nuolatinio padaršinimo, kai jis bando taisyti ar ugdyti, augti. Taip, kaip ligoniui reikia padaršinimo, kuris bando

pasveikti, taip ir Ukrainai reikia to padaršinimo. Tų padaršinimų niekada nebūna per daug. Štai nereikėtų kreipti dėmesio į tokių asmenų kalbas, o iš tikro reikėtų pritarti šitai rezoliucijai.

Aš pats manyčiau, kad galbūt tas tekstas galėtų būti ir tobulesnis, bet tobulybei ribų niekada nebūna. Pritarkime šitam tekstui. Tai yra kertinė Rytų Europos valstybė, kurioje mes turime labai didžiulį autoritetą. Mus ten labai gerbia ir kiekvieną mūsų žodį išgirsta. Jeigu čia kai kam atrodo, kad jisai nereikšmingas, ten jis tampa labai svarus. Palaikykime šitą rezoliuciją ir pritarkime jai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narė D. Šakalienė.

D. ŠAKALIENĖ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tiesų visiškai pritariu kolegai Laurynui, Andriui ir Egidijui, vis dėlto čia yra tas klausimas, kuris reikalauja mūsų visų vienybės. Dar kai pati dirbau su Europos Taryba kaip nevyriausybininkė ir taip pat kaip žurnalistė, man buvo absoliučiai akivaizdu, kad Rusijos Federacija yra tiesiog profesionali valdydama metodą „koja tarpduryje.“ Jie tiesiog įkiša koją į tarpdurį ir laiko ją tol, kol visi pripranta, kol visiems nusibosta, kol iš tikrųjų visos valstybės pradeda priimti Rusijos vykdomus pažeidimus kaip normalius.

Man buvo liūdna labai stebėti Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje, kaip nemažai parlamentarų iš įvairių Vakarų Europos valstybių, kurie tarsi buvo labai pažadinti Lietuvos, kokio yra pavojinga Rusijos Federacija, kaip jiniai stipriai nori vėl gražinti tą artimojo užsienio konceptą, kaip jiniai stipriai nori faktiškai sukurti kiek įmanoma daugiau išaldytų konfliktų aplinkinėse valstybėse, pavargo nuo to, jiems nusibodo ir jie pradėjo galvoti, kad, na gal tiesiog nebepatogu nedraugauti su Rusija, gal nebepatogu su ja nebendrauti. Tai iš tiesų ir yra mūsų laisvės ir demokratijos, ir vakarietiškos vienybės išdavimas. To negalima daryti. Iš tikrųjų matydama, kiek dabar salėje liko Seimo narių, noriu tikėtis, kad galbūt tie mūsų pasisakymai čia, tribūnoje, daugeliui nusibodo, bet į balsavimą visi grįš maksimaliai, nes rezoliucija čia yra viena iš daugelio. Rusija yra įpratusi bėgti tokius maratonus.

Dar kai laikinai ėjau Žmogaus teisių stebėjimo instituto vadovės pareigas, Rusijos Federacijos ambasada tiesiogiai bandė padaryti man poveikį, tiesiogiai bandė nupirkti mūsų institutą, tada jau sakiau, kad čia bus ilgas ir sistemingas veikimas, kapsėjimas ant smegenų visam pasauliui ir bandymas mus priversti priprasti, kad tai yra normalu, ką jie daro. Todėl noriu pasakyti, kad šią rezoliuciją būtina palaikyti. Ir dar šimtą po to, jeigu reikės, kol mes vis dėlto priversime Rusiją ištraukti koją iš tarpdurio, kol mes priversime Rusiją suprasti, kad nėra artimojo užsienio, nėra ir daugiau niekada nebus.

Taip, Lietuva yra viena ir maža, bet mes esame tie, kurie sugriovė Sovietų Sąjungą. Mes esame tie, kurie per Ukrainą sugebėjome parodyti Vakarų Europai ir visiems, Vakarų pasauliui, kad mes nesame paranojikai, sapnuojantys apie Rusijos Federacijos planuojamą imperinę plėtrą, todėl mes turime būti tie, kurie rodo pavyzdį, kad taip, kaip jie kapsi pasauliui ant smegenų su savo imperinėmis ambicijomis, taip mes, lygiai taip pat nepavargdami ir mums nenusibos, visą laiką ginsime teisę į suverenumą, tiek savo, tiek Ukrainos, tiek Gruzijos, tiek Moldovos, tiek visų valstybių, kurios turi teisę pačios rinktis savo kelią. Labai ačiū jums už dėmesį. (*Plojimai*)

PIRMININKAS. Dėkojame. Pasisakyti daugiau užsirašiusių nėra. Pasisakymai dėl motyvų, keturi – už, keturi – prieš. Pasisakoma iki dviejų minučių. Užsirašiusių nėra. (*Šurmulyš salėje*)

Kviečiame A. Anušauską.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, jeigu įsirašome rezoliucijas į savo darbotvarkę, tampame atsakingi už tuos signalus, kuriuos siunčiame, todėl manau, kad kalbama gali būti tik apie tokios rezoliucijos priėmimą. Kaip žinia, Ukrainos teritorinis vientisumas jau beveik trejus metus patiria pačius rimčiausius išbandymus ir mūsų pozicija įvardinant esamą padėtį, nustatant gaires mūsų vykdomajai valdžiai, kuri atsakinga už užsienio politikos įgyvendinimą, yra labai svarbi. Bet ne mažiau didelis išbandymas, kaip čia kolegos minėjo, Ukrainai yra kova su korupcija ir čia Lietuva gali dalintis savo patirtim. Tikiuosi, šita rezoliucija paskatins mūsų vykdomosios valdžios institucijas aktyviau talkinti Ukrainai šitoje srityje, nes pasiekimai kovojant su korupcija atsilieptų visos šalies vidaus gyvenimui ir ekonominiam augimui, todėl siūlau rezoliucijai pritarti.

PIRMININKAS. Prieš užsirašiusių nėra. Yra dar užsirašę keturi Seimo nariai kalbėti už. (*Balsas salėje: „Ne, ne, atsisakome!“*) Atsisakote. Dėkoju.

Pereiname prie balsavimo. Kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, prašome balsuoti.

Šios rezoliucijos priėmimas

Už – 105, prieš nėra, susilaikė 1. (*Plojimai*) Rezoliucija (projektas Nr. XIII-P-2(2) priimta. (*Gongas*)

12.07 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl strateginės Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų partnerystės“ projektas Nr. XIII-P-3(2) (*pateikimas, svarstymas ir priėmimas*)

Svarstysime 1-4 klausimą – Seimo rezoliucijos „Dėl strateginės Lietuvos Respublikos ir Jungtinių Amerikos Valstijų partnerystės“ projektą. Pranešėjas – L. Kasčiūnas. Prašau į tribūną.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū, gerbiamas Pirmininke. Gerbiami kolegos, pirmiausia labai noriu padėkoti už tokį sutelktą ir vieningą balsavimą dėl Ukrainos rezoliucijos, manau, kad tai yra geras signalas, kad galėsime daug bendrų darbų nuveikti parlamentinės diplomatijos srityje. Labai ačiū.

Labai trumpai kalbėsiu apie šitą rezoliuciją, tikrai pasakysiu kelis svarbius aspektus ir akcentus. Rezoliucijos projekto tekste mes labai aiškiai akcentuojame, kad JAV veiksnyis ir svarba Europos saugumui yra ypatinga. Puikai žinome, kad Amerika sudaro 80 % NATO. Jos požiūris į aljansą iš esmės ir reiškia kolektyvinio saugumo garantijų tvirtumą ir mūsų valstybei, mūsų Lietuvai. Vertindami mūsų saugumą istoriniame kontekste, turėtume turbūt aiškiai pasakyti, kad esame dabar saugiausi, nei kada esame buvę, ypač lygindami su mūsų tarpukario Lietuvos geopolitinė situacija. Esam aukštoji saugumo lygoj ir turime kolektyvinio saugumo garantijas, kurias garantuoja NATO 5 straipsnis. Aišku, kad NATO stabilumas, NATO vaidmuo šiuo atveju yra lemiamas ir JAV požiūris į tai irgi yra lemiamas.

Todėl mes aiškiai sakome, kad išrinkus naująjį Amerikos prezidentą išgirdome tam tikrą žinią, kuri skirta visai Europai, kad visa Europa, tarp jų ir Lietuva, turi rūpintis ir pati investuoti į savo saugumą ir gynybą. Tą reikėjo daryti daug seniau, tiesiog Europa buvo pripratinta, kad jina gyvena po amerikietišku skėčiu. Tie laikai baigėsi, reikia patiems investuoti, rūpintis ir dalintis ta atsakomybe ir našta, ir mes tą aiškiai akcentuojame. Kartu sakome, kad, tą darydami, išsipareigojami tai daryti, mes tikimės, kad amerikiečių lyderystė Europos saugumo sistemoje ir toliau lieka, ir pirmiausia lieka visi esminiai išsipareigojimai, suplanuoti išsipareigojimai, dėl atgrasymo priemonių šiame regione. Tai yra esminis mūsų dabartinio saugumo garantas ir saugumo pamatas. Štai tokia ir yra rezoliucijos esmė – pabrėžiamo Amerikos svarbą Europai, pritariame žinutei, kurią gavome, kad reikia rūpintis ir patiems investuoti į saugumą, ir kartu išreiškiame norą, kad amerikiečių išsipareigojimai Europai ir toliau liktų stabilūs. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausti užsirašė Seimo narys A. Kubilius. Kviečiame.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamasis kolega, aš visiškai pritariu, rezoliucija tikrai svarbi, ir čia atsakant į P. Gražulio iniciatyvas man atrodo, jina yra labai subalansuota. Bet aš norėčiau jūsų paklausti kaip politikos eksperto dėl įžvalgų. Mane domintų jūsų įžvalga dėl naujos Amerikos administracijos. Mes visą laiką traktavome, kad strateginė partnerystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis mums yra ypač svarbi, todėl tai partnerystei stiprinti, euroatlantiniam ryšiui stiprinti būtų gerai ir laisvos prekybos sutartis tarp Europos Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų. Žinant šiek tiek Prezidento D. Trumpo skeptišką požiūrį į tokių sutarčių poreikį, kaip jūs manote, kaip šis klausimas toliau plėtojis?

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū už klausimą. Klausimas toks su mintimi, nes jaučiame aktualijas, kad, na, entuziazmo prieš metus ar dvejus buvo šiek tiek daugiau negu dabar esama dėl laisvosios prekybos sutarties. Aš manau, kad Lietuvos interesus labai smarkiai ir akivaizdžiai atitiktų šita sutartis, nes tai liberalizuotų ir sudarytų sąlygas mums prieiti ir prie JAV dujų rinkos, atsivertų daug įvairių naujų galimybių. Be abejo, yra tam tikrų niuansų, kur skiriasi reguliacijos normos Amerikoje ir Europos Sąjungoje, ir tai yra pagrindinė priežastis, kodėl kartais sunku susiderėti.

Aišku, yra Vakarų Europoje tam tikros jėgos Prancūzijoje, Vokietijoje, kurios kelia tuos klausimus ir kalba, kad reikia šitą projektą galbūt atidėti, galbūt kaip nors kitaip su juo pasielgti. Šia prasme yra dilema, bet aš tikiu, kad vis dėlto, jeigu mes vadovausimės tokio ekonominio naudingumo principu, tam tikro susitarimo tam tikrą formulę galima pasiekti. Jis nebus toks visa apimantis, bet galbūt tam tikruose taškuose, tam tikrose srityse sektorinį susitarimą galima būtų pasiekti. Bet, be abejo, būtų gerai, kad būtų toks visa apimantis, nes čia būtų milžiniškas impulsas transatlantiniams santykiams. Aš tikiu, kad mes ta linkme judėsime.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo nario A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tikrųjų, kai kalbame apie strateginę partnerystę, visada turime galvoje jos turinį. Buvo paminėta, kas gali keistis kalbant apie laisvosios prekybos sutartį ateityje, bus, nebus, nežinome. Žinoma, daugiausia, kai kalbame apie tai, turime galvoje ir tuos G. Busho pasakytus žodžius beveik lygiai prieš 14 metų, – kas pasirinktą Lietuvą savo priešu, taptų ir Amerikos priešu. Tikimės, kad nesikeis šių žodžių turinys ateityje. Tačiau koks dar konkretus, jūsų manymu, galėtų būti tos strateginės partnerystės turinys be krašto apsaugos?

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Nišų santykiuose su Amerika paieška nėra lengvas dalykas jau vien dėl to, kad Amerika mus vertina kaip tam tikro regiono dalį. Vis dėlto manyčiau, kad šia prasme mums irgi reikėtų tai suvokti ir labai stiprinti tam tikrų regioninių iniciatyvų sąsają su tam tikromis Amerikos iniciatyvomis Europoje.

Ką aš turiu galvoje? NB8. Santykiai su Lenkija ir bendros iniciatyvos su amerikiečiais. Čia yra turbūt ta niša, nes Amerika mus mato kaip tam tikrą regioninį vienetą. Ir štai čia parlamentinės diplomatijos lygmeniu galime tikrai daug dalykų nuveikti.

Pavyzdžiui, aš esu tikras, kad Ukrainai dabar bus nelengvas metas prisibelsti prie naujosios administracijos. Šiuo atveju mes kartu su lenkais galime padaryti daug gerų bendrų darbų. Mes turime Trišalę asamblėją. Ta Trišalė asamblėja, pavyzdžiui, galėtų daryti bendrą vizitą į Vašingtoną ir ten iš esmės pabandyti ukrainiečiams atidaryti šiek tiek durų, kurios galbūt dabar neatsidaro. Tai irgi yra tam tikra prasme mūsų misija. Tai yra tokio sunkaus ir alinančio darbo, diplomatinio darbo, reikalas.

Smegenų centrai, akademinų institucijų bendradarbiavimas ir panašiai. Tai irgi yra labai aiškios sritys, kuriomis reikia ir judėti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū, Laurynai, už puikią rezoliuciją. Tikrai ji laiku ir yra naudinga, tačiau man visą laiką kyla tokie klausimai, kai tokias rezoliucijas skaitau, kad Amerikoje tie žodžiai nuo darbų niekada nesiskiria, pas mus dažniausiai tai yra labai gražūs žodžiai ir jokių darbų. Kaip tu įsivaizduoji šios rezoliucijos įgyvendinimą? Ar nereikėtų sukurti tam tikrą veiksmų planą, kuris ne tik Seimą ir tam tikras žinybas apimtų, nes jeigu tai liks tik žodžiais, tai mes tikrai tų santykių nesustiprinsime.

L. KASČIŪNAS (TS-LKDF). Būtent. Aš manau, kad mes, Seimas, tikrai turėtume labai rimtai pagalvoti apie parlamentinę diplomatiją, susėsti su frakcijų atstovais ir, sakykim, sukurti tokį idėjų banką, kaip galbūt šalia egzistuojančių priemonių turėti naujų papildomų inovatyvių, kurios leistų mums tam tikrus dalykus išjudinti. Be abejo, tai šiek tiek susiję ir su biudžetu, tai vėlgi reikia tartis, kaip rasti tam finansavimą ir panašiai, bet tas dalykas turi būti daromas. Mes turime judėti ta linkme. Tai, ką aš šiandien išgirdau kalbant apie gynybos finansavimą iš pretendento į Ministrus Pirmininkus, iš esmės buvo pasakyta, kad 2 % tam tikra prasme yra tik grindys, tai aš irgi manau, kad tai yra labai gera žinia, labai aiškiai suvokiama visa geopolitinė situacija ir tikrai yra geras signalas mums tą bendrą darbą daryti šioje srityje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia Seimo narys E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Na, turbūt iš daugelio pareiškimų, kuriuos išsakė rinkimų kampanijos metu Prezidentas D. Trumpas, labiausiai sužadino požiūris į NATO ir jo perspektyvą, ypač jeigu Europa neprisidės bendrai prie to biudžeto formavimo... iš tikrųjų reikalo didesnio prisidėjimo. Savaiame suprantama, Lietuva bando spręsti, aišku, tai priklausys nuo valdančiosios daugumos, ar mes įvykdysime užsibrėžtus tikslus iki 2018 metų, tačiau vėlgi aplinkui yra ir kitų valstybių. Ar nemanote, kad čia reikėtų imtis tam tikrų iniciatyvų galbūt paraginti,

paskatinti, galbūt kalbant apie tarpparlamentinę veiklą, kad būtų laikomasi tų įsipareigojimų, nes bijau, kad vienos Lietuvos pareiškimas gali reikšti per daug mažai? Ar nemanote, kad reikėtų aktyvesnės parlamentinės veiklos, kad tie įsipareigojimai būtų vykdomi visose Europos šalyse? Ačiū.

L. KASČIŪNAS (*TS-LKDF*). Labai ačiū. Be abejo, reikėtų dar aktyviau. Aš pasakysiu, kad tas gynybos finansavimo tam tikras didinimo poreikis jau reiškiamas ir Europos Sąjungos institucijose. Visai neseniai susitikime, vykusiam tarp Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrų, buvo irgi išreikštas toks pageidavimas, kad visos šalys turi pradėti rūpintis saugumu, turi dalintis ta našta ir ta žinutė jau truputį įsisąmoninama.

Kalbant apie Prezidento D. Trumpo, būsimojo Prezidento D. Trumpo tam tikrą užduotų klausimų aspektą, tai mes jau dabar sulaukėme oficialių žinių, ne žinučių ir pareiškimų, kurie buvo padaryti jau ne rinkimų kampanijos metu, o jau vėliau. Palaukime ir tada iš esmės vertinkime.

Aš jums priminsiu vieną tokį įdomų dalyką. Atsimenate, kai 2008 metais B. Obama pradėjo perkrovimo politiką ir mes turėjome daug visokiausių nerimastingų ženklų. Tada buvę Vidurio Rytų Europos šalių vadovai, kurie visą laiką pasižymėjo tokia stipria transatlantine tradicija, kaip V. Adamkus ir kiti, parašė bendrą laišką Amerikos Prezidentui kreipdamiesi ir sakydami, kad šitas regionas yra vis dar geopolitiškai jautrus, jis nėra toks saugus, kaip Europos regionai, ir kad jį turi būti atkreiptas dėmesys. Ir tai suveikė. Aš manau, kad turint tokį kontekstą ir visa kita prie šitos rezoliucijos galima inicijuoti ir tokius regioninius pareiškimus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausti užsirašiusių sąrašas išseko. Dėkoju pranešėjui. Kviečiame diskutuoti. Užsirašė šeši Seimo nariai. Pirmasis užsirašė E. Vareikis. Maloniai prašome. Iki penkių minučių.

E. VAREIKIS (*LVŽSF*). Gerbiamieji Seimo nariai, šį kartą mums tenka priiminėti rezoliuciją apie mūsų santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir vėlgi, kaip ir praeitą kartą kalbėdamas, sakyčiau, kad aš koncentruosiuosi ne į tai, kaip parašytas rezoliucijos tekstas, bet kokia yra jos dvasia. Noriu pradėti nuo priminimo apie Amerikos Prezidento rinkimus, bet ne tuos rinkimus, kurie įvyko neseniai, o prieš 100 metų. Prieš 100 metų Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentu 1916 metais antrai kadencijai buvo perrinktas toks žmogus W. Wilsonas. Ir štai tas W. Wilsonas, tapęs Amerikos Prezidentu, po kurio laiko išleido dokumentą, paskelbė dokumentą, kuris iki šiol vadinamas Wilsono 14 punktų deklaracija. Tai yra dokumentas apie tai, kaip pasaulį reikia sutvarkyti po pasaulinio karo, kuris tuo metu vadinosi Didžiuoju karu. Ir štai dėka, pabrėžiu, gerbiamieji, tų 14 punktų programos, dėka W. Wilsono deklaracijos, atsirado tokios nepriklausomos šalys kaip Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Suomija ir panašiai, ir atsirado Lietuva. Jeigu ne W. Wilsono deklaracija, didelis klausimas, ar mes šiandien čia būtume Lietuvos valstybė.

Aš šiame kontekste noriu jūsų paprašyti, jums pasiūlyti tokią iniciatyvą, ypač tiems, kurie atstovauja didiesiems miestams. Reikėtų, kad Lietuvoje kur nors atsirastų W. Wilsono gatvė arba aikštė. Labai gražu, kad Vilniuje yra Vašingtono skveras, bet W. Wilsono gatvė mane labai pradžugintų, nes daugiausia būtent dėl Jungtinių Amerikos Valstijų šiandien mes esame valstybė.

Štai šiandien, po 100 metų, mes vėl kalbame apie tai, o kokie gi turėtų būti mūsų santykiai su Amerika. Kai kas sako, cituoja W. Churchillį, kad politikoje nėra draugų, yra tik interesai. Jeigu taip kalba, aš visą laiką į tai replikuoju, kad mūsų didžiausias interesas yra turėti draugų. Ir draugystė su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis yra išties mūsų didysis interesas, stipri Amerika yra viena iš didžiųjų Lietuvos nepriklausomybės garantijų.

Kalbėdami apie tai, ko mes tikimės iš Amerikos, ką mes jai galime pasiūlyti, turime suprasti, kad šiandien Amerikos dalia nėra lengva. Iš Amerikos visi reikalauja būti atsakingai už visą pasaulį, o tas pasaulis nėra ramus ir labai mylintis Ameriką. Apsidairykite, kiek negražių žodžių šiandien Lietuvoje liejasi Jungtinių Amerikos Valstijų atžvilgiu, pažiūrėkite į žiniasklaidą, kaip mes vadiname amerikiečius. Mums atrodo, kad tai yra visai natūralu, o taip neturėtų būti, mes turime būti pagarbesni šiai valstybei. Tai vienas iš mano pageidavimų.

Gal kai ką nustebinsiu, bet pasakysiu, kad jaučiu, jog Amerikai reikia draugų. Amerikiečiams reikia ne mūsų 2 %, Amerika turi daug daugiau pinigų, negu mūsų 2 %. Bet jeigu kas skaitė Šventąjį Raštą, žinote, kad ta našlė, kuri atidavė Bažnyčiai du varganus skatikus, buvo labiausiai gerbiama. Amerikai reikia mūsų draugystės, mūsų pasitikėjimo, mūsų geros valios.

Kitas Prezidentas, žymus Amerikos Prezidentas, jums žinomas J. Kennedis, būdamas Vakarų Berlyne, tapo visų vokiečių draugu, pasakydamas labai paprastą frazę *Ich bin ein Berliner* (aš esu berlynetis). Ar nenorėtume mes šiandien būti bent truputį amerikiečiai ir suprasti, kas dedasi Amerikoje? Suprasti, kad Amerikai reikia mūsų pasitikėjimo.

Ši rezoliucija apie tai kalba, gal netiesiogiai, nesako „Mes mylime Ameriką“, bet sako, kad mes norime, kad Amerika būtų stipri, galinga, didinga, garbinga. Gal nepatikėsite. Amerika ateina ne ten, kur yra dideli pinigai. Amerika ateina ten, kur reikia ginti vertybes, ir tai yra tiesa. Štai dėl to, aš sakyčiau, mes privalome šiandien šią rezoliuciją palaikyti ir savotiškai pasakyti *I am a little bit American. Thank you very much.*

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, vėlgi aš dar kartą pakartosiu, kad tikrai raginu pritarti rezoliucijai, kuri iš tikrųjų nekeičia pasaulio, bet yra mūsų pačių tam tikras žodis ir visų pirma patiems sau, kad dėl šios krypties mes tikrai turime aiškia poziciją ir bendrą sutarimą ir toliau šia kryptimi turime dirbti. Bet tai, ką kolegos L. Kasčiūnas ir Ž. Pavilionis sakė, kaip tik turintys daug patirties, klausimą formulavo, labai svarbu ne tik teisinga rezoliucija ir surašyti teisingi žodžiai, galime drąsiai po kiekvienu žodžiu pasirašyti, bet labai svarbu tolesni praktiniai žingsniai. Ir šiuo atveju tie, kurie esame šiek tiek ilgiau Seime, galime pasakyti, iš tikrųjų turbūt niekas neprieštaraus tam, ką aš pabandysiu labai konkrečiai pasakyti, kad tie konkretūs žingsniai ir konkretūs sprendimai yra labai paprasti. Aš žiūriu į Seimo Pirmininką ir naują valdybą. Ko mes galbūt ankstesniuose Seimuose nesugebėjome padaryti, tai tų nelabai didelių finansinių resursų, kurie yra skiriami užsienio komandiruotėms ir kelionėms, panaudoti labai tikslingai ir planingai. Šį kartą aš tikrai raginu būtent nuo to pradėti.

Jungtinės Amerikos Valstijos, ypač po administracijos pasikeitimo, yra ne tik labai svarbus partneris, bet ir mums patiems nelabai žinomas partneris, toliau minėsime personaliai, ir kartu reikia pripažinti, kad ir mūsų nelabai jie žino. Nelabai žino mūsų problemas ir mūsų regiono iššūkius. Todėl aš tikrai raginčiau rasti sutarimą ir, sulaukus tinkamo momento, pasikeitus Amerikos administracijai, kitų metų sausio pradžioje organizuoti visą seriją kad ir nedidelių, bet tikrai gerai parengtų vizitų. Jie yra tikrai labai svarbūs. G. Kirkilo nematau, J. Olekas, kartu buvome. Jie iš tikrųjų yra labai svarbūs tiek einant per Kongresą, nuolat kartojant tuos pačius dalykus, ypač svarbu susitikti su visais *think tank'ais*, kur mūsų nuomonė yra labai vertinama.

Man ne vieną kartą teko... Gaila, nematau G. Kirkilo. Kai mes paskutinį kartą buvome, tai amerikiečiai labai paprastai sakė: žiūrėkite, kas yra įvykę Amerikoje: tai, ką turėjome, intelektualinę potencialą šaltojo karo metu sukaupe, ekspertų, žinių apie Sovietų Sąjungą, apie visą Rytų pusę, mes tai praradome. Tik po Ukrainos, po Maidano, jie pradėjo suprasti, kad tai yra problema, kad reikia daugiau žinių. Kol kas jų tas žinių bagažas yra gana ribotas, todėl jiems iš tikrųjų labai įdomu susitikti su mūsų žmonėmis, su mūsų ekspertais, su mūsų patyrusiais politikais, iš tikrųjų auditorijos visada yra labai imlios. Man pačiam per šiuos keletą paskutinių metų teko ne vieną kartą dalyvauti, bet kviečia ir į įvairias... Tapau „Atlantic Council“ patarėju Taryboje, Tarp-tautinio respublikonų instituto patarėju Taryboje.

Galime iš tikrųjų išnaudoti daug daugiau, aš manau, kad tikrai galime daryti daug daugiau. Šiuo atveju aš tikrai siūlyčiau labai planingai planuoti savo veiksmus, tam skirti resursų ir pajėgumų, kad tikrai tai galėtume padaryti, nes iš tikrųjų Jungtinės Amerikos Valstijos, aš baigdamas noriu pasakyti, yra ne tik mūsų strateginis partneris, bet ir labai svarbių sprendimų priėmėjas. Mes tikrai nebūtume pasiekę to, ką pasiekėme po V. Putino agresijos Ukrainoje, kad čia atsirastų ir NATO kariai, ir aiškūs gynybos planai. Visiškai akivaizdu, kad tai padaryta Jungtinių Amerikos Valstijų lyderystės dėka. Gerai, kad mes tam esame pasirengę ir didiname savo karinį biudžetą.

Lygiai taip pat siūlyčiau atkreipti dėmesį į tai, kad tuose pačiuose Vašingtono *think tank'uose* dabar jau yra daug daugiau dėmesio skiriama ne tik karinei gynybai, ką jau lyg ir per porą metų po Maidano krizės visi suprato, kad tai yra problema, bet daug daugiau dėmesio yra skiriama ir tam, kas vadinama hibridiniais informaciniais karais, hibridinėmis politinėmis įtakomis ir t. t., ir t. t.

Aš kaip tik atsinešiau čia visiškai atsitiktinai vieną iš paskutinių pavyzdžių. „Atlantic Council“, apie kurį jau kalbėjau, jų paskutinis dokumentas „Kremliaus Trojos arkliai“ apie Kremliaus slapta įtakas svarbiausioms Europos valstybėms Prancūzijai, Vokietijai, Didžiajai Britanijai. Labai nuodugniai išnagrinėta, per kur ta įtaka yra daroma: ir per verslo ryšius, ir per politinius ryšius, per įvairias ultrapartijas. Tai mes iš tikrųjų matykime, ne tik matykime, kaip tie pavojai kyla visoje Europoje, supraskime, kad mes esame, ko gero, dar labiau pažeidžiami, bet, iš kitos pusės, supraskime, kad, ačiū Dievui, Amerikoje tai pradedama matyti ir kad galbūt Amerika kaip tik gali būti tas iniciatorius ir lyderis, kuris visam Vakarų pasauliui padės ieškoti tinkamų instrumentų.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (TTF). Rezoliucijų metas, kaip lietus rudenį. Man atrodo, kad konservatoriai kitą posėdį pateiks dar vieną rezoliuciją. Prieš dvi dienas priėmėme panašaus, visiškai panašaus turinio rezoliuciją dėl Lietuvos saugumo ir užsienio politikos tęstinumo. Ten kalbama ir apie finansavimo didinimą, ir apie 2 % pasiekimą, ir apie partnerystę NATO, ir apie užsienio politikos tęstinumą. Kam reikalinga dar ši rezoliucija? Tai kažkoks... Pažiūrėkite, kaip kalba iš tribūnos susireikšminę, save mylintys politikai, taip jau gerai žinantys, kaip jie, prisiminkime, kalbėjo prieš Jungtinių Amerikos Valstijų rinkimus, kiek jie prišnekėjo apie D. Trumpą?! *Ale* dabar jau tyli! Kiek jie kalbėjo, kai Anglijoje vyko referendumas dėl narystės Europos Sąjungoje?! Kokie jie buvo reikšmingi?! Prieš save kalbėjo pasistatę veidrodėlį, kaip jie viską žino, kaip anglai nubalsuos! Šiandien čia tų visažinių liejasi kalbos dar gausiau.

Kam reikalinga ši tuščia rezoliucija? Mielieji, jie kalba, kaip myli Ameriką, jie kalba, kaip reikalinga partnerystė su Amerika. Trečią kartą siūlau įtraukti rezoliuciją, kad mes pasveikinkime naujai išrinktą Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidentą D. Trumpą ir nusiųskime žinią, kad mes tikrai remiam, sveikiname demokratinius rinkimus ir išrinktą Prezidentą, niekaip nepavyksta! Tai pasakykite, ką jūs remiate? Ką jūs remiate?

Antras dalykas. Suranda visokių pretekstų. Vienas iš pretekstų – matai, dar rinkikai nepatvirtino. Tai gal ir mūsų Prezidentė suklydo, ir užsienio pasaulio lyderiai ir parlamentai suklydo, kad jie jau pasveikino D. Trumpą? Tai vėl mūsų išminčiai yra išmintingesni už visų kitų šalių vadovus ir už mūsų Lietuvos Respublikos Prezidentę, kuri jau pasveikino, rinkikams dar nenubalsavus.

Ponai susireikšminę konservatoriai, tai, aš manyčiau, tuščias puodas, kuris barška. Ši rezoliucija taip pat niekam nereikalinga, tik susireikšminti ir pasirodyti, kokie reikšmingi konservatoriai, kokie jie visažiniai! Pranašai! Žino, koks Anglijoje bus referendumas, koks bus Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentas. Prisiminkite savo pokalbius, Pavilioni, prieš tris mėnesius, prieš pusmetį prisiminkite. Pasižiūrėkite į veidrodėlį, pasižiūrėkite, ką jūs kalbėjote. Man atrodo, *biški* nusileiskite ant žemės. Ir nepritariu šiems tušties pliuropalams.

PIRMININKAS. Dėkojame ir už tai. Toliau užsirašęs kalbėti Seimo narys M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (LVŽSF). Gerbiamasis Seimo Pirmininke, kolegos, kviečiu palaikyti šią rezoliuciją ir net neabejoju jos reikalingumu. Tai bus geras ir reikalingas diplomatinis signalas Jungtinėms Amerikos Valstijoms, be to, pas gerbiamąjį Seimo Pirmininką rytoj lankysis Jos Ekscelencija Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorė A. Hall. Manau, parlamentinę diplomatiją mes šiame Seime privalome stiprinti, nes ji yra tikrai labai svarbi grandis, kuri iki šiol, galbūt pritariu tiems kolegoms, kurie sakė, kad nebuvo pakankamai išnaudojama. Jungtinės Amerikos Valstijos iš mūsų tikisi visų pirma to, kad mes ne tik vykdysime savo išipareigojimus (tas yra aiškiai apibrėžta Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos programoje, kad nuo 2018 metų bus skiriama 2 % nuo BVP mūsų gynybinėms išlaidoms), bet taip pat tikisi iš mūsų ir konkrečių pasiūlymų.

Šiuo atveju pritariu kolegai Ž. Pavilioniui, nes Lietuva tikrai turi teikti konkrečius siūlymus, kuriose srityse, tarp jų ir toje pačioje ekonomikoje, kuri mūsų valstybei yra labai svarbi, mes galėtume geriau bendradarbiauti ir tą strateginę partnerystę stiprinti. Strateginė partnerystė neapsiriboja vien politiniais dalykais, gynybiniais ir saugumo dalykais, kurie yra ypatingos svarbos, bet taip pat mes per ekonominę bendradarbiavimą ir tuos gerus santykius su JAV galime gauti daugybę tiesioginių užsienio investicijų. Šioje srityje Lietuvos tikrai yra ganėtinai liūdna situacija,

mes esame trečia šalis nuo galo Europos Sąjungoje. Turime padaryti viską, kad ši situacija keistųsi, nes tikslinės tiesioginės užsienio investicijos reikštų ir sukurtas darbo vietas regionuose ir miestuose. Tikrai turėtume daugybę tokių teigiamų pavyzdžių, kaip turime Jungtinių Amerikos Valstijų kompaniją „Intermedix“, kuri dirba Kaune ir yra labai patenkinta tais studentais ir jaunimu, turinčiu aukštąjį išsilavinimą ir galinčiu jiems sėkmingai dirbti. Aš siūlau visus palaikyti šią rezoliuciją ir dėkoju už dėmesį.

PIRMININKAS. Dėkojame. Noriu pataisyti, kad mano darbotvarkėje nėra numatyto to klausimo, kurį jūs čia paskelbėte.

Kitas užsirašęs kalbėtojas – Seimo narys Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Gerbiamieji Seimo nariai, aš tikrai norėčiau palaikyti tą rezoliuciją ir patvirtinti jos būtinybę pavyzdžiais, kuriuos aš patyriau dirbdamas Amerikoje.

Supraskite, Amerika yra viena iš stipriausių ekonomikų, šalių, kur tas mūsų balsas turi būti girdimas. Mes turime vieną iš mažiausių ambasadų Vašingtone, kuri prilygsta vidutinio lygio Afrikos valstybei. Vašingtone yra atstovaujamos tik kelios mūsų ministerijos: Krašto apsaugos, Užsienio, Kultūros ir Žemės ūkio, ačiū Dievui, K. Starkevičiaus laikais mes pasiuntėme porą *atašiuokų*. Mūsų emigracija silpsta, po 10–15 metų jau nebebus tos Čikagos, prie kurios mes įpratę 50 ar daugiau metų. Vienintelis instrumentas, kurį mes turime, tai esate jūs, mielieji.

Visas Vašingtonas yra valdomas Kongreso. Parlamentas yra viena iš stipriausių institucijų. Ir kai pradėjo važiuoti mūsų parlamentarai, kai pradėjo ponia I. Degutienė ir kiti Seimo vadovai važiuoti, prieš juos išsirikiudavo didžiausi lyderiai. Faktiškai mes įveikėme tą perkrovimą su Rusija, kai ponia I. Degutienė susitiko su viceprezidentu J. Bidenu mūsų pačių Šiluvos koplyčioje Vašingtone. Katalikas J. Bidenas pamatė, kad yra gerų žmonių Lietuvoje. H. Clinton vizitai.

Ta prasme jūsų galia yra milžiniška, tačiau aš turiu padaryti ir tokią kritinę pastabą. Žinote, kiek jūsų atvažiuodavo į Vašingtoną? Maždaug ketvirtadalis to, kiek kongresmenų pasiekdavo Lietuvą. Man buvo didžiulė gėda, nes aš nesuprasdavau, kam daugiau rūpi Lietuva, ar kongresmenams, ar mūsų pačių Seimo nariams. Viena vienintelė delegacija rimta iš Seimo atvažiuodavo į Vašingtoną, kai rimtos šalys siųsdavo delegacijas į Vašingtoną kas dvi savaites. Aš dabar pasikaičiau pinigais, kiek mes turime tokioms kelionėms, – *maximum* bus dvi delegacijos per metus, esant visai šiai dramai, kuri dabar vyksta Amerikoje, kai tuos žmones reikia auklėti, rodyti, šnekėti.

Keli maži pavyzdžiai. Nebūtų tranzito per Klaipėdą į Afganistaną ir atgal, jeigu ne senatorius R. Durbinas, lietuvių kilmės senatorius, jei nebūtų išsikvietęs generolų ir jiems paaiškinęs, kad to reikia. Nebūtų maisto produktų, žemės ūkio produktų eksporto į Ameriką, jei kongresmenas J. Shimkus nebūtų rimtai pasikalbėjęs su savo veterinarine tarnyba. Nebūtų mūsų gynybos planų, jei J. McCainas ir senatorius R. Durbinas nebūtų rimtai papurtę Pentagono ir kitų žmonių. Ir tai pasiekė keli Seimo nariai, nuvykę ir įkalbinę juos. Emanuelis, G. Kirkilas, ponas A. Kubilius, nes jie kalba širdžių kalba, jie kalba vertybių kalba, jie yra strategai. Bet koks biurokratas negali pasiekti jų ausų, o jūs galite. Todėl labai rimtai, tikrai pritarkite šitai rezoliucijai ir susimąstykite dėl veiksmų plano. Aš siūlyčiau net atskirą transatlantinių santykių eilutę dėl mūsų parlamentinių ryšių įsteigti, fiksuoti, kaip mes turime dėl Rytų partnerystės, nes kitaip jūs nieko nepadarysite, kitaip ši deklaracija liks tik tušti žodžiai. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Toliau kalbės Seimo narys M. Adomėnas.

M. ADOMĖNAS (TS-LKDF). Gerbiamasis Pirmininke, kolegos, kalbėsiu trumpai. Ši deklaracija iš pažiūros pakartoja tai, kas mums yra žinoma ir kuo mes visi tikime, todėl galbūt kyla klausimas, o kodėl reikia tai kartoti, nes ir taip tai žinome. Aš pasakysiu labai paprastai: yra dvejopa šios deklaracijos, rezoliucijos prasmė. Pirma, signalas, ateinantis iš Europos Jungtinėms Amerikos Valstijoms po prezidento rinkimų, yra nepaprastai vertingas. Tuo labiau kad iš tiesų ten vyksta naujos administracijos reikalų perėmimas. Europoje augančios antiamerikietiškos ir transatlantinės neobendradarbiavimo atžvilgiu skeptiškos nuotaikos sukuria kontekstą, kuriame toks Europos Sąjungos narės strateginių ryšių svarbos pabrėžimas bus tikrai sutiktas labai palankiai, jis yra

labai svarbus kaip būsimų santykių pagrindas ir laidas tolesniam bendradarbiavimui plėtoti. Iš tikrųjų tai svarbus žingsnis būtent tarptautine plotme. Amerikoje tas signalas bus sutiktas tikrai nepaprastai palankiai. Aš tą sakau kaip žmogus, kuris kalbėjo su Amerikos patarėjais ir politikos kūrėjais, palyginti tikrai neseniai.

Kitas dalykas, tai, be abejo, mums patiems. Mes, suvokdami, kad tai yra mūsų strateginis partneris, tikrai turime nepakankamą diplomatinio atstovavimo tinklą. Palyginti su tuo, kiek mes turime žmonių, kurie dirba su didžiausios pasaulyje ekonomikos, jau nekalbant apie didžiausias geopolitines galybes, Vyriausybė Vašingtone. Tai iš tiesų yra nepakankama, jeigu norime savo tiek ekonominių, tiek politinių tikslų pasiekti. Mūsų bendradarbiavimą ekonomikos, švietimo, kitose srityse tikrai galima gerokai plėsti, gerokai plėsti skiriant daugiau pastangų. Todėl ši rezoliucija yra pagrindas mums patiems plėtoti savo politiką ir tai yra labai svarbu, svarbiausias mūsų politinės institucijos valios pareiškimas, kuris suteikia aiškų postūmį Užsienio reikalų komitetui, Užsienio reikalų ministerijai tuos santykius plėtoti, jeigu yra tokia Seimo valia, tuomet statyti tolesnę institucinę sąrangą, pastangas, programas ir t. t. Taigi tikrai tai yra svarbus apsisprendimas ir kviečiu palaikyti šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Dėkojame. E. Zingeris dėl vedimo tvarkos. Prašom.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Mieli bičiuliai, tuos, kurių nėra salėje arba čia pat yra, aš kviesčiau ateiti ir balsuoti dėl šios rezoliucijos, kitaip nei mielas širdžiai bičiulis P. Gražulis pasakė, kad lyja rezoliucijomis, čia yra su Lietuvos likimu susijusi rezoliucija.

Geopolitiškai jau 1930 metais Lietuva pasuko ta linkme, kur jau išeities nebuvo. Dabar mes turime galimybę išvengti tarpukario Lietuvos likimo ir visi, kas nuvyksta į Ameriką ir mato, kaip galima Kongreso abejuose rūmuose pakeisti nuomonę, priėti prie likiminių sprendimų, susijusių su Lietuvos valstybės saugumu ir ekonomine erdve taip pat, visi žino, kad ta rezoliucija bus skaitoma įdėmiausiai ne tik Amerikos Atstovų rūmų Užsienio reikalų komitete, ne tik Senate ir būsi moje Amerikos naujoje prezidentūroje. Todėl aš siūlyčiau visiems, kurie girdi šiuo metu mane, kaip šios valstybės signataras, žinantis, kaip 1991 metais atrodė mūsų krypties pasukimas į Vakarų, ateiti ir balsuoti už šią rezoliuciją, kuri tikrai bus išgirsta. Tai nėra viena iš mūsų Seimo priimtų eilinių rezoliucijų. Tai yra naujo Seimo, naujo laisvai išrinkto Seimo, turinčio tokius puikius narius kaip jūs, kreipimasis į pasaulį dėl mūsų geopolitinio saugumo. Tai be galo svarbi rezoliucija ir kviesčiau visus sujungti pajėgas. Tai tikrai nėra kokios nors vienos partijos, tai yra mūsų Seimo ir Lietuvos tautos balsas. Ačiū jums.

PIRMININKAS. Dėkojame Seimo nariui. Toliau diskusija už ir prieš. Yra užsirašę kalbėti septyni Seimo nariai, visi užsirašę kalbėti už. (*Balsai salėje*) Atsisako. Bendru sutarimu atsisakote? (*Balsai salėje*) Neatsisakote? Gerai. (*Balsai salėje*) Ne visi atsisako. Pirmasis užsirašęs Seimo narys J. Olekas. Prašom.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Aš pakviesiu balsuoti už tą rezoliuciją. Turbūt čia buvo labai vieninga viso Seimo nuomonė, pasisakė įvairių frakcijų atstovai. Manau, kad rezoliucija reikalinga kaip parodanti, kad naujoji Seimo dauguma ir naujas Seimas tęsia tą strateginę partnerystę su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis. Nereikia galbūt abejoti, kad reikalingi tam tikri pakartojimai. Manau, kad priėmus šią rezoliuciją ne tik vykdomajai valdžiai, bet ir mums atsiranda naujos pareigos ir atsakomybė. Neužtenka pakviesti sąjungininkus prisidėti prie mūsų saugumo stiprinimo, aš manau, jie tą tikrai padarys, reikia ir mums lygiai taip pat prisidėti prie to bendro saugumo. Mes jaučiame, kad tikrai yra didelės grėsmės mūsų regione, bet tokių pat grėsmių mūsų sąjungininkėms, bendrai demokratijai yra ir kitose pasaulio vietose, kur ir už mūsų laisvę ir nepriklausomybę kovoja mūsų sąjungininkai ir ten mums reikia būti kartu su jais. Galbūt kartais net aktyviau būti, tai, ką mes esame darę Afganistane ir Irake, ir Kosove, ką darome šiuo metu kai kuriose Afrikos valstybėse. Todėl aš kviesdamas ir ragindamas balsuoti, noriu paprašyti jūsų prisiminti tą savo kasdieninę veiklą ir komitetuose, ir kitur, ir, kaip čia buvo minėta, parlamentinėje diplomatijoje, kad mes galėtume savo pavyzdžiu ne tik prašydami paramos, kurios mums reikia, bet ir dalyvaudami aktyviai prie to prisidėti. Todėl kviečiu balsuoti už šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, kaip ir kiekviena rezoliucija, tai yra tam tikras signalas, kuris yra perduodamas. Tie signalai, nors čia kalbėjo, kad daug rezoliucijų priimame, labai svarbūs, kai naujas išrinktas Seimas pradeda savo kadenciją. Aš įsivaizduoju, kad kiekvienais metais mes tokių rezoliucijų iš tikrųjų ir negalime turėti.

Kaip minėjau, kiekviena rezoliucija yra įpareigojimas ir vykdomajai valdžiai, ne tik parlamentinei diplomatijai, užpildyti realiu turiniu, pasiūlant strateginę partnerystę vis dėlto užpildyti ne tik labai svarbiu kariniu bendradarbiavimu, bet ir kitais dalykais, kurie galėtų paskatinti Lietuvos ir Jungtinių Valstijų tarpusavio bendradarbiavimą, ypač ekonomikos srityje.

Todėl aš kviečiu šį signalą nusiųsti Seimo vardu ir priimti šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, aš pradžioje norėčiau dar kartą reaguoti į gerbiamojo P. Gražulio emocingus pasisakymus ir pasakyti, kad mes, Tėvynės sąjungos frakcija, turbūt neturime atsiprašyti pono P. Gražulio, kad mūsų sudėtyje yra tiek daug stiprių užsienio politikoje patyrusių ir joje besiangaužuojančių žmonių. Čia yra mūsų frakcijos stiprybė, ir manau, kad tai yra viso parlamento stiprybė. Nereikėtų P. Gražuliui dėl to piktintis ir bandyti kaip nors reikšti savo emocijas. Jeigu jis iš tikro nori būtinai tas emocijas apie Tėvynės sąjungą, ką jis daro sėkmingai, nežinau, kiek metų, atrodo, trečia kadencija iš eilės, reikšti, tai reikėtų padėti jam įsteigti kokį nors komitetą, Tėvynės sąjungos supeikimo komitetą, paskirti jį pirmininku ir jis galės peikti kiek norės tą Tėvynės sąjungą. Aš tikrai pritarčiau tokio komiteto įsteigimui, bent tada jis turės kur išsilieti.

O dabar iš esmės. Iš tikro tai yra labai svarbus partneris. Jeigu prieš tai buvusi rezoliucija kalba apie vieną svarbiausių Rytų Europos partnerių, o gal svarbiausią, apie santykius su juo, tai lygiai taip pat mes turime patį svarbiausią pasaulyje partnerį ir kalbame apie mūsų interesą išsaugoti gerus, glaudžius santykius su juo. Tai yra svarbi rezoliucija ir buvęs ambasadorius Ž. Pavilionis labai gražiai pasakė, kad tokių pareiškimų nėra per daug, mūsų vizitų ten nėra per daug. Reikėtų tam skirti daugiau laiko, dėmesio ir finansų taip pat. Tam irgi reikėtų pritarti. Pritarkime šiai rezoliucijai.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys A. Kubilius.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji kolegos, kadangi P. Gražulio nebėra salėje, jis susigėdęs paliko salę ir nenori ginčytis šiuo klausimu, tai aš nebeturiu ką įtikinėti balsuoti už, nes visi kiti, aš suprantu, tikrai balsuos už. Tai aš raginu balsuoti už.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kalbės Seimo narys M. Adomėnas. (*Balsai salėje*) Yra pasiūlymas, kad užtenka. Gerai. Ačiū. Balsuojame už šią rezoliuciją.

Šios rezoliucijos priėmimas

Dėkojame. Už – 116. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

Yra du skelbimai. Rytinis posėdis baigtas. 13 valandą – Seimo Seniūnų sueigos posėdis, 14 valandą – komitetų posėdžiai. Plenarinio posėdžio renkamės 15 valandą. Dėkojame. Rezoliucija priimta.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDPF*). Gerbiami kolegos, užsirašę į laikinąją Vaiko gerovės parlamentinę grupę, prašyčiau penkiom minutėm ateiti čia, į centrą, išspręsti organizacinius klausimus.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamieji seniūnai, kreipiuosi į R. Žemaitaitį ir seniūnus. Gal galite truputį prieiti čia, prie Sekretoriato?

PIRMININKAS. Posėdis baigtas. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

I (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 6 STENOGRAMA

2016 m. lapkričio 17 d.

Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotoja I. DEGUTIENĖ

PIRMININKĖ (I. DEGUTIENĖ, TS-LKDF). Gerbiamieji kolegos, pradedame lapkričio 17 dienos vakarinį plenarinį posėdį. (*Gongas*)

Registruojamės.

Užsiregistravo 109 Seimo nariai.

15.04 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje“ projektas Nr. XIII-P-19 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Pirmasis popietinės darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje“. Pranešėja – Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji Seimo nariai, gerbiamoji posėdžio pirmininke, leiskite pateikti Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje projektą. O išties skubu tai, kad vyksta Ministrų Tarybos didžiulis posėdis ir mums reikėtų prioriteto tvarka Baltijos Asamblėjos delegaciją patvirtinti. Juo labiau kad jūs išties žinote, kokia svarbi ši delegacija ir kaip svarbu joje labai aktyviai ir sąžiningai dirbti.

Jums pateiktas nutarimo projektas. Siūloma sudaryti Seimo delegaciją Baltijos Asamblėjoje iš 15 narių. Galiu perskaityti sąrašą, kad visiems būtų džiugu, kokie Seimo nariai atstovaus mūsų Lietuvos Respublikos Seimui: L. Balsys, K. Bartkevičius, P. Gražulis, E. Jovaiša, V. Juozapaitis, A. Kubilius, P. Nevulis, Ž. Pavilionis, V. Simulikas, A. Stančikas, L. Staniuvienė, I. Šiaulienė, A. Šimas, G. Vaičekauskas ir A. Vinkus. Čia pagal frakcijų pateiktus pasiūlymus. Siūlau pritarti po pateikimo.

PIRMININKĖ. Dėkui. Kol kas negalime, palaukite, kolege, jūsų nori paklausti keturi Seimo nariai. Pirmasis – K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Gerbiamoji pranešėja, sakykite, koks yra asamblėjos biudžetas ir kokią ji naudą atneša? Koks numatytas biudžetas – apimtis, pinigų suma? Ir kokios naudos tikimės iš to – be nuvažiavimo, pasivaikščiavimo, be kitų dalykų, be pasiūlymų? Ačiū.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Jūsų klausime išvelgiu tam tikrą skeptišką požiūrį, nes teko ir pačiai dalyvauti. Aš manau, daugelis iš senųjų Seimo narių, kurie seniau dirbo Lietuvos Respublikos Seime, žino, kad būtent Baltijos Asamblėjos delegacija yra nepaprastai reikšminga ir veiksminga bendradarbiaujant su mūsų šalimis Latvija ir Estija, taip pat su Šiaurės Tarybos šalimis. Ir jos rezultatai ir darba iš tikrųjų vertina, yra jų pateikiamos ataskaitos, kurias mes turime. Atleiskite, aš šiandien negalėčiau tiksliai pasakyti sumos, apie kurią jūs klausiate. Aš asmeniškai jums pateiksiu, informuosiu apie šią sumą, kuri skirta Seimo kanceliarijos. Beje, labai prižiūrima, kad nuosekliai būtų viskas vykdoma.

PIRMININKĖ. Klausia J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, svarbus dalykas yra, kas bus šios delegacijos vadovas? Aš suprantu, kad formalių mes teikimų neturime, bet jums turbūt nedidelė paslaptis, kaip tai numatoma spręsti, vis tiek formuojant sudėtį mintyse tai turima. Tai viena klausimo dalis.

O kitas klausimas dėl P. Gražulio. Sakykite, ar jo įrašymas į šią delegaciją yra grįstas tuo, kad automobilį jis nuomoja iš Latvijos bendrovės ir taip prisideda prie šios šalies biudžeto įplaukų?

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Labai ačiū. Šito klausimo jūs tikriausiai turėtumėte paklausti ne manęs, o frakcijos, kuri jį delegavo, ji turi prisiimti atsakomybę. Matyt, yra tikrai išvalgiai pažiūrėta, kodėl būtent šis Seimo narys, kokius ryšius jis turi ir kiek tinkamai atstovaus Lietuvos Respublikos Seimui. Manychiau, jūs tai išsiaiškinsite su frakcija „Tvarka ir teisingumas“.

Dėl pirmininkų ir pavaduotojų. Šiandien negaliu jums šito atsakyti, nes iš tikrųjų mes turime visų pirma dar patvirtinti kvotą ir atitinkamai tada komitetas, t. y. Baltijos Asamblėjos delegacija, išsirinks pirmininką ir pavaduotoją.

PIRMININKĖ. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamoji pranešėja, aš noriu paklausti apie kitus klausimus. Mes turėtume dar kitas delegacijas svarstyti, bet nematau projektų.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Taip, iš tikrųjų. Kai kurios frakcijos nesuskubo dar priimti sprendimų, matyt, yra daug diskusijų. Todėl nenorime skubinti, nes tokios spėros ir tokio skubėjimo iš tikrųjų kitoms delegacijoms nereikia. O ši delegacija, kaip aš minėjau pateikdama, reikalinga, kad jau penktadienį galėtų dalyvauti, kitos savaitės penktadienį galėtų dalyvauti numatytoje sesijoje. Kitas delegacijas mes, manau, sėkmingai suderinsime su frakcijomis ir teiksime kitą savaitę.

PIRMININKĖ. Klausia V. Simulikas. Nebenorite? Ačiū. Dėkui pranešėjai, atsakėte į visus klausimus. Ar galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti? (*Balsai salėje: „Galima!“*) Pritarta.

Seimo Pirmininkas siūlo ypatingos skubos tvarka priimti. Ar galime tam pritarti? Pritarta. Svarstymas. Ar po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, negalime, nes diskusijos. Kviečiu T. Langaitį. Į tribūną prašom.

T. LANGAITIS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, labai trumpai sutrukdysiu. Neišgirdome atsakymo dėl biudžeto, koks yra metinis delegacijos biudžetas. Tikrai vertėtų išgirsti, kadangi esame įjungę taupymo programą Seime, tai norėtusi išgirsti, kiek verta yra delegacija, kad galėtume lyginti su kitomis taupymo programos mintimis, idėjomis ir galimais būsimais pasiūlymais. Dėkui.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, gal man netinka kaip pirmininkei į šį klausimą atsakyti, bet kaip buvusi Baltijos Asamblėjos delegacijoje... Tiems, kas nežinote biudžeto formavimo tvarkos, tai yra Baltijos Asamblėjos prezidiumas, t. y. trijų valstybių Estijos, Latvijos ir Lietuvos, ten yra tvirtinamas biudžetas ir mes gauname įpareigojimą, kiek reikia Estijos, Latvijos ir Lietuvos pinigų lygiomis dalimis. Jeigu kam nors įdomu, yra Baltijos Asamblėjos sekretoriatas ir jau yra numatyti pinigai kitų metų biudžete, jūs ten galite tiksliai gauti atsakymą. Aš dabar mintinai neatsimeinu, todėl jums negaliu pasakyti.

Po svarstymo yra noras kalbėti tik už. Valerijau, ar jūs norite kalbėti?

V. SIMULIK (LVŽSF). Aš per priėmimą.

PIRMININKĖ. Ne. Tada galime bendru sutarimu po svarstymo pritarti? Pritarta.

Priėmimas. Pastraipsniui, yra du straipsniai. 1 straipsnis. Atsiprašau, vienas straipsnis. Ar galime vieną straipsnį priimti? Dabar dėl viso keturi – už, keturi – prieš.

V. Simulikas – už.

V. SIMULIK (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama pirmininke. Labai džiaugiuosi, kad jūs jauniems kolegoms paaiškinote, kas yra Baltijos Asamblėja. Aš labai noriu pasidžiaugti operatyvumu, nes kitą savaitgalį Šiaurės Taryba laukia Lietuvos, Latvijos ir Estijos Baltijos Asamblėjos atstovų kaip bičiuliai, kaip nuolatiniai partneriai. Be visa kito, Baltijos Asamblėja bendrauja ir su Vyšegrado šalimis, ką mes esame truputį nuošalyje palikę, o Baltijos Asamblėje yra tie žmonės, kurie tai daro. Labai džiaugiuosi, kad Baltijos Asamblėja yra modelis, kurį perėmė Guamo valstybės. Tai čia istoriniai leitmotyvai.

Aišku, 25 metai, kai Baltijos Asamblėja gyvuoja, bendradarbiauja, ir tai yra Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentarų institucija, kuri vykdo parlamentinę kontrolę bendraudama su BMT – Baltijos Ministrų Taryba.

Mielieji kolegos, paimkite Statutą kam įdomu, ypač tie, kurie nauji, pasiskaitykite, pažiūrėkite. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų priimtas Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėje“, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 128 Seimo nariai: už – 127, prieš nėra, susilaikė 1. Seimo nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo delegacijos Baltijos Asamblėjoje“ (projektas Nr. XIIP-19) priimtas. (*Gongas*)

15.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas Nr. XIIP-21 (pateikimas ir svarstymas)

Gerbiami kolegos, dar vienas Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo“ projektas. Vėl kviečiu R. Baškienę. Pateikimas.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, gerbiamieji kolegos, dėl Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų ir jų pavaduotojų patvirtinimo labai nuoširdžiai ir aktyviai dirbo mūsų Seimo komitetai ir išrinko komitetų pirmininkus ir jų pavaduotojus. Leiskite pagarsinti Lietuvos Respublikos Seimo komitetų pirmininkų išrinkimą.

Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininku išrinktas Seimo narys K. Mažeika, Aplinkos apsaugos komiteto pirmininko pavaduotoju išrinktas Seimo narys S. Gentvilas. Audito komiteto pirmininke išrinkta I. Šimonytė, pavaduotoju – N. Puteikis. Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininku išrinktas V. Rinkevičius, komiteto pirmininko pavaduotoju išrinktas Seimo narys A. Palionis, kadangi žinote, kad pagal Statutą yra skiriami du pavaduotojai, taip pat pavaduotoja išrinkta Seimo narė R. Tamašunienė. (*Balsai salėje*) Rita. Atsiprašau, aš tikriausiai ne taip pasakiau vardą. Ačiū. Taip pat patvirtinti Seimo Ekonomikos komiteto pirmininko rinkimų rezultatai ir juo išrinktas V. Sinkevičius, Ekonomikos komiteto pavaduotoju – D. Kreivys, Kaimo reikalų komiteto pirmininku – A. Stančikas, komiteto pirmininko pavaduotoju – K. Starkevičius. Kultūros komiteto pirmininku išrinktas R. Karbauskis, Kultūros komiteto pirmininko pavaduotoju – Seimo narys A. Gelūnas.

Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininku išrinktas V. Bakas, komiteto pirmininko pavaduotoja – R. Juknevičienė. Socialinių reikalų ir darbo komiteto pirmininku išrinktas A. Sysas, pavaduotoju – T. Tomilinas. Sveikatos reikalų komiteto pirmininke išrinkta A. Širinskienė, pirmininko pavaduotoju išrinktas R. Žemaitaitis. Švietimo ir mokslo komiteto pirmininku išrinktas E. Jovaiša, pavaduotoju – M. Adomėnas. Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininku išrinktas J. Sabatauskas, pirmininko pavaduotoju – S. Šedbaras. Užsienio reikalų komiteto pirmininku išrinktas J. Bernatoniš, pirmininko pavaduotoju – E. Vareikis. Seimo Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininku išrinktas P. Urbšys, pavaduotoju – A. Strelčiūnas ir Žmogaus teisių komiteto pirmininku – Seimo narys V. Simulikas, pirmininko pavaduotoja – V. Čmilytė-Nielsen.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolege. Jūsų daug nori klausti po pateikimo. Pirmasis – A. Kubilius.

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Gerbiama Pirmininko pavaduotoja, aišku, čia yra kai kurių klausimų dėl užsienio politikos konsensuso ir t. t. Bet aš noriu jūsų paklausti klausimo dėl Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotojų rinkimų, aš pats esu tame komitete ir aš tiesiog noriu informuoti, kad mes dviese su M. Majausku pasirašėme raštą, būdami opozicijos atstovai, kadangi nėra Etikos ir procedūrų komisijos, Seimo Pirmininkui, valdybai ir Seniūnų sueigai. Aš noriu jūsų paklausti, kodėl iš tikrųjų buvo pasirinktas toks sprendimas, kuris pačiu aiškiausiu būdu prieštarauja Seimo statutui. Aš tikrai gerbiu R. Tamašunienę ir vertinu jos kvalifikaciją, bet Lenkų rinkimų akcija nėra pasiskelbusi opozicija, yra mažumos frakcija, o Seimo statuto 46 straipsnio 6 dalis sako labai aiškiai: „Biudžeto ir finansų komiteto ir Audito komiteto pirmininku arba jo pavaduotoju renkamas opozicinės frakcijos arba frakcijų koalicijos, turinčios daugiau kaip pusę Seimo mažumai priklausančių Seimo narių, atstovas.“

Tai nei frakcijų koalicijos, nei opozicinės frakcijos atstovė R. Tamašunienė nėra. Kodėl taip yra šiurkščiai pažeidžiamas Statutas? Jeigu R. Tamašunienei yra suteiktas pavaduotojo statusas, tai gal jūs tada galėtumėte pasiūlyti Seimo opozicijai, kaip numato Seimo statutas, pirmininko postą, mes galėtume pasiūlyti, nes tokia galimybė irgi yra numatyta Statute. Aš tiesiog norėčiau

jūsų komentaro dėl to, kad yra šiurkščiai pažeistas Statutas, ir mes siūlysimė iš tikrųjų stabdyti būtent šitos pozicijos tvirtinimą.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū už jūsų pastabas. Iš tikrųjų Seniūnų sueiga dėl šio svarstymo, dėl šio punkto balsavo ir tokia buvo Seniūnų sueigos valia. (*Balsai salėje*) Po to Biudžeto ir finansų komitetas atitinkamai taip pat balsavo. (*Balsai salėje*)

Viskas gerai. Jeigu toliau yra jūsų tam tikrų pastabų, mūsų valia bus į juos įsiklausyti. Šiandien mes turime tokį rezultatą. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Ačiū. Opozicinė Liberalų frakcija (pabrėžiu – opozicinė) pasiūlė K. Glavecką į Biudžeto ir finansų komiteto pirmininko pavaduotojus. Dabar valdančioji dauguma sako: mes dėl to balsavome ir kaip suprasti – nutarėme pažeisti Statuto 46 straipsnio 6 dalį? Kas čia per, atsiprašau, išdykavimai? Aš irgi prisidėsiu prie to parengto kreipimosi į Etikos ir procedūrų komisiją, nes per tris dienas trečią kartą pažeidžiamos opozicijos teisės – Statuto pakeitimas, Vyriausybės valandos neįtraukimas į darbotvarkę ir šiandien yra pažeista opozicinės frakcijos teisė.

Ponia pirmoji Seimo vicepirmininke, aš pamenu, kai jūs buvote opozicijoje arba Mišriojoje grupėje, jūs labai vertinote opozicijos teises. Prašau vertinti ir gerbti jas ir toliau.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Iš tikrųjų stengiamės daryti viską, kad opozicija turėtų galimybę veikti. Kaip jūs žinote, Audito komitetas – buvo pažadas ir yra atiduotas opozicijai. Antikorupcijos komisija, dėl kurios netrukus spėsime, tikrai bus taip. Kas gali paneigti, kad Lenkų rinkimų akcija išregistruos kaip opozicinė? Iš tikrųjų dar palikime jiems spręsti. Nereikėtų taip labai ir piktai barti ir ypač nereikėtų pykti dėl Vyriausybės valandos, dėl kurios irgi ne Seimo Pirmininko pavaduotojai, o Seimas apsisprendė nedaryti Vyriausybės valandos turėdamas tam svarius argumentus.

PIRMININKĖ. Gerbiama kolege, aš labai atsiprašau, bet niekas mums nedavė teisės – nei Seniūnų sueigai, nei valdybai, nei Pirmininkui, nei pavaduotojams pažeisti Statuto. Kai Lenkų rinkimų akcija išregistruos kaip opozicinė, tada bus galima spręsti šitą klausimą. Į tai aš norėčiau atkreipti dėmesį, nes jokie skirtumo, ar iš valdančiosios daugumos, ar iš opozicijos, bet visi turime nuo pirmų dienų tvarkingai laikytis Statuto reikalavimų.

Toliau jūsų klausia J. Razma.

J. RAZMA (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų, jeigu iki priėmimo Lenkų rinkimų akcijos frakcija pasiskelbs opozicine, turbūt viskas bus gerai. O dabar gal pranešėja sutiktų palaukti Teisės departamento išvadų iki priėmimo, kaip jie pasakytų, galbūt mums būtų lengviau apsispręsti. Bet mano klausimas dėl Sveikatos reikalų komiteto vadovybės, kai dabar komiteto vadovais patvirtinami nieko arba nedaug bendra su šia sritimi turintys vadovai. Gerbtina jūsų valia, kaip didžiausios frakcijos, skirti vadovą, bet mes galėjome subalansuoti ir vadovybę, jeigu pavaduotoju būtų paskirtas mūsų siūlomas patyręs politikas, medikas, daug dirbęs šioje srityje, daugelį kadencijų, t. y. A. Matulas. Sakykite, kas lėmė, kad jūsų frakcija Seniūnų sueigoje alternatyviai balsuojant palaikė R. Žemaitaičio kandidatūrą, ir kaip jūs manote, kokį signalą medikų bendruomenei, bendrai sveikatos sistemai mes pasiunčiame, jeigu tvirtiname...

PIRMININKĖ. Laikas!

J. RAZMA (*TS-LKDF*). ...tokią vadovybę?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū. Įdomus ir geras jūsų klausimas, mielai į jį atsakysiu teikdama savo nuomonę ir kai kurių kitų šalių parlamentų patirtį. Nebūtinai komitetuose turi būti tos srities specialistai – gydytojai ar atitinkantys tiksliai tą profilį. Gal kitas sritis – išmanantys teisę, žinantys ekonomiką šitame komitete dirbantys žmonės iš tikrųjų nėra ta blogybė, apie kurią jūs taip manote.

Kita pastaba. Jūsų paminėto gerbiamo A. Matulo niekas neišbraukė iš šito komiteto. Tai yra tik Seimo Pirmininko pavaduotojo pareigybė. Kaip aktyvus Seimo narys, dirbantis šiame komitete (aš nuoširdžiai tikiu), A. Matulas ir toliau bus labai iniciatyvus, teiks daug pasiūlymų ir netau čia problemas.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (*TS-LKDF*). Laba diena. Pratešiant gerbiamo A. Kubiliaus klausimą dėl Biudžeto ir finansų komiteto, lygiai ta pati istorija įvyko ir Užsienio reikalų komitete, kai pirmą kartą per 26 metus yra pažeista tradicija suteikti opozicijai pavaduotojo vietą. Partija, kuri deklaravo įtraukimą, skaidrumą ir neseniai labai vieningai balsavo dėl įvairių deklaracijų, pasirodo, tik žodžiais, bet ne darbais tą principą gina. Klausimas būtų toks: ar Biudžeto ir finansų ir Užsienio reikalų komitetai yra tie komitetai, kur valdantieji pasirengę nukrypti nuo nacionalinių tradicijų, galiojusių iki šiol Lietuvoje?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Atsakau labai atsakingai – valdantieji tikrai nežada nukrypti nuo tradicijų ir ką nors daryti negero užsienio politikos srityje, tačiau vėlgi manau, kad buvimas pavaduotoju neturėtų būti taip sureikšminamas, kaip jūs bandote išvelgti. Jūsų dalyvavimas šiame komitete, kaip kiekvieno kito nario, iš tikrųjų yra išskirtinis, svarbus ir reikalingas, o buvimas pavaduotoju nesudarytų tokios prielaidos teigti taip, kaip jūs sakote.

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos – Rita.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Aš gerbiamai pirmininkei ir klausiantiems noriu priminti, kad mūsų partijos ir frakcijos pavadinimas yra pasikeitęs ir mes esame Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjunga. Labai dėkojame opozicijai, kad jie taip nori mus matyti opozicijoje ir kad jie labai laukia. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (*TTF*). Gerbiama pranešėja, čia iškeltas A. Kubiliaus klausimas, kad Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija nėra pasiskelbusi opozicija, bet kiek aš žiūriu į Statutą, arba yra opozicijoje, arba valdančiojoje daugumoje. Tik Mišriai Seimo narių grupei Statutas numato kokį nors kitą statusą. Jeigu lenkai nepasiskelbia opozicija, kodėl jūs tada neišsirenkate opozicijos lyderio? Kodėl jums trūksta vieno Seimo nario? Jūs taip pat įskaičiuojate lenkus į opoziciją mano skaičiavimais. Gal čia pranešėja paaiškins, koks tokiu atveju yra Lenkų rinkimų akcijos statusas?

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamas Petrai, šitas klausimas tikriausiai ne tiek man, kiek gerbiamiems Tėvynės sąjungos atstovams. Aš manau, jie galbūt jums ir paaiškintų. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Aš norėčiau abiem atsakyti – ir P. Gražuliui, ir R. Baškienei. Pagal Statutą opozicine frakcija tampa tikrai tada, kada ji oficialiai pasiskelbia ir atneša čia, į Sekretoriatą, ir padeda tokį dokumentą. Lenkų rinkimų akcija nepasiskelbė. (*Balsai salėje*) Kada? Ar mes turime dokumentą? Neturime tokio dokumento. (*Balsai salėje*)

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Galiu?

PIRMININKĖ. Prašau.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, čia yra labai aiškus dalykas. Yra valdanti koalicija, kurios frakcijos ir partijos pasirašo susitarimą, ir tai yra valdančiosios koalicijos frakcijos. Yra opozicinės frakcijos, kurios pagal Statutą turi paskelbti savo deklaracijoje, kuo jos skiriasi nuo valdančiosios koalicijos. Tai buvo padaryta – tai padarė trys frakcijos, įskaitant ir P. Gražulio frakciją. Yra frakcijos, kurios nėra valdančiosios koalicijos narės, bet kurios taip pat nepaskelbė ir to, kad jos yra opozicinės. Tokiu atveju jos priklauso tiesiog parlamentinei mažumai. Bet Seimo statutas kalbant apie Biudžeto ir finansų ir Audito komitetus labai aiškiai pasako, kad atstovus gali deleguoti tikrai tos frakcijos, kurios yra aiškiai pasiskelbusios, kad jos yra opozicinės.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Prašom. Dėl vedimo tvarkos.

J. OLEKAS (*LSDPF*). Gerbiama pirmininke, aš manau, kad šiuo metu yra pranešėjos atsakymų į klausimus žanras. Jūsų ir kitų komentarai čia yra ne vietoje. Baikime atsakymus ir toliau svarstykime kitus klausimus. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (*LLRA-KŠSF*). Gerbiama pirmininke, mes pirmojo posėdžio metu pasiskelbėme daugumai nepriklausančia frakcija. Nėra prievolės pasiskirti opozicijai. Iš viso kitų šalių parlamentuose, ypač kur yra tautinių mažumų atstovų, jūs pažiūrėkite, kaip jie atrodo ir kaip da-

lyvauja parlamentų veikloje. Todėl mūsų pozicija yra tokia, ir mes frakcijos pozicijos kol kas nekeičiame. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Labai gaila, kad dar neturime Etikos ir procedūrų komisijos...

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, gal Teisės departamentas mums galėtų pagelbėti?

PIRMININKĖ. Gal tada, gerbiamoji pirmininke, kreipiamės į Teisės departamentą, kad išsiaiškintų. (*Balsas salėje: „Pirmininke!“*) Laikas baigėsi. Gerbiamieji kolegos, atsakymų į klausimus periodui buvo skirta 10 minučių. Gerbiamoji Rima, ačiū jums.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Dėl vedimo tvarkos.

PIRMININKĖ. Prašau, A. Širinskienė.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Noriu atkreipti dėmesį į Statuto 6 straipsnį. Ten kalbama, kad ne tik opozicinė frakcija, bet pavaduotoju renkamas opozicinės frakcijos ar frakcijų koalicijos, turinčios daugiau kaip pusę Seimo mažumai priklausančių balsų... Ar jūs turite pusę Seimo mažumai priklausančių balsų?

PIRMININKĖ. Neturi. Tai gal...

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). (...) Seime nerenkamas.

PIRMININKĖ. Gerbiamoji kolege, baigiame šitas diskusijas. Dabar po pateikimo vienas – už, vienas – prieš. Gerbiamieji kolegos, J. Olekas – už.

J. OLEKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Gerbiamieji kolegos, siūlau pritarti pateiktam projektui. Svarstėme Seniūnų sueigoje, radome kompromisą, visos frakcijos norėjo daugiau, negu gavo. Man atrodo, kad tai yra pats geriausias atsakymas, kai visi likome nepatenkinti. Bet todėl galėsime labai ramiai dirbti. Neįsivelkime vėl į destrukcijas ir nevilkinkime šio klausimo. Aš kviečiu pritarti pateiktam projektui.

PIRMININKĖ. Dėkui. A. Ažubalis – prieš.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Kolegos, iš tikrųjų negaliu pritarti, nes jau vien tai, kad opozicija... Ne opozicija yra prilyginama opozicijai ir skiriamas postas rodo, kad iš tikrųjų nėra tikro solidarumo ir tikro noro bendradarbiauti tarp pozicijos ir opozicijos. Dar daugiau galiu pasakyti, kad šiandien Užsienio reikalų komiteto pirmame posėdyje mes pareiškėme atskirąją nuomonę, nes per visus 26 metus mes siekėme išlaikyti parlamentinių politinių partijų konsensusą svarbiausiais Lietuvos užsienio politikos klausimais, ir pozicija ar opozicija mes buvome, visada vieta būdavo ir opozicijai komiteto pirmininko pavaduotojų.

Pirmą kartą per 26 metus šis principas buvo sulaužytas. Ir tai yra simbolis. Iš tikrųjų Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotojas nėra kokia nors ypatinga pozicija, bet mes visada rodydavome ir savo nedraugams simbolį. Taip, mes vieningi čia ir ši kartą, pirmą kartą per 26 metus tai buvo sulaužyta, todėl tikrai negaliu pritarti tokiam dokumentui. Ačiū.

PIRMININKĖ. Balsuojame. Kas pritariate balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 126 Seimo nariai: už – 85, prieš – 3, susilaikė 38. Po pateikimo Seimo nutarimui pritarta.

Dabar svarstymas. Diskusija. Kviečiu A. Kubilių į tribūną. (*Balsai salėje*) Dėl vedimo tvarkos, prašom.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Atsiprašau, dar du balsai: R. Budbergytės ir A. Vinkaus – už.

PIRMININKĖ. Už?

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Už.

PIRMININKĖ. R. Budbergytė ir A. Vinkaus – už. Dėl vedimo tvarkos. Prašau, A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (LSDPF). Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Aš manau, kad šioje... (*Balsai salėje*) Alio! Ačiū, gerbiamoji pirmininke. Jūs sakėte, kad demokratiškai vadovausite parlamentui, ypač posėdžiams. Norėčiau, gerbiamieji kolegos, atkreipti dėmesį, kad turbūt opozicija pasiklydo tarp trijų pušų. Juk Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija nepriklauso valdančiajai daugumai. Jeigu Statute yra numatyta, kad opozicijai, tai labai nesunku padaryti Statuto korekciją ir papildyti, kad būtų aišku net ir ponui E. Gentvilui. (*Kalba visi kartu*)

PIRMININKĖ. Dėl vedimo tvarkos ir tada... E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (*LSF*). Taip, dėl vedimo tvarkos E. Gentvilas, kuris labai gerai supranta, kas čia vyksta. Nutarė pažeisti opozicijos teises, tada A. Skardžius pasiūlo – klausykite, jaučiame, kad pažeidėme, gal pakeiskime Statutą. Aš kol kas frakcijos vardu siūlau klausimo svarstymo pertrauką iki kito posėdžio. Prašome balsuoti.

PIRMININKĖ. Gerbiamieji kolegos, balsuojame. Kas už tai, kad būtų pertrauka dėl šio klausimo iki kito posėdžio, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 126: už – 43, prieš – 71, susilaikė 12. (*Balsai salėje*) Pagal Statutą vienas penktadalis turi būti ir dar yra opozicinės frakcijos prašymas. Pertrauka iki kito posėdžio.

Gerbiamasis A. Kubilius – replika po balsavimo.

A. KUBILIUS (*TS-LKDF*). Taip, replika. Aš tik noriu informuoti, kad esu įregistravęs pataisą išbraukti iš šio nutarimo tą straipsnio dalį, pagal kurią R. Tamašunienė būtų skiriama komiteto pirmininko pavaduotoja. Tą bus galima padaryti ir iš tikrųjų išsiaiškinti, kaip turi būti įgyvendinta štai ta Statuto nuostata. Mes įsitikinę, kad mūsų reikalavimas, kad tai būtų tikros opozicijos atstovas, yra visiškai aiškiai apibrėžtas Statute, bet, kaip jau sakiau, būtų galima šitą problemą išspręsti labai paprastai – laikinai neturėti to pavaduotojo tol, kol vyks visi aiškinimaisi, o visą nutarimą bus galima patvirtinti po pertraukos.

PIRMININKĖ. Replika po balsavimo – gerbiamasis J. Narkevičius.

J. NARKEVIČ (*LLRA-KŠSF*). Labai ačiū, gerbiamoji posėdžio pirmininke. Aš manau, kad čia dabar daugumai nepriklausanti mažuma tarpusavyje negali sutarti ir yra tam tikras chaosas. Tas chaosas gali toliau tęstis, nes gautas Audito komitetas, gautas ir kitas mažumai arba opozicijai... vis tiek teisingumo nėra. Dabar Užsienio reikalų komitete pagal kvotą priklauso kam kitam, bet opozicija nepatenkinta. Vėl nepasitenkinimas. Manau, kad reikia sutarti tarpusavyje. O jeigu bus tenkinamas gerbiamojo A. Kubiliaus siūlymas, tai kaip bus tenkinamas siūlymas, sakykim, mūsų frakcijos, kurios pavadinimą dar taip sudėtinga atsiminti, dėl kvotų, nes kituose komitetuose kvotų realizavimo kol kas nematome. Reikės vėl peržiūrėti visų komitetų pirmininkų pavaduotojų rinkimus. Pamąstykime apie tai. Ačiū.

PIRMININKĖ. R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamoji posėdžio pirmininke, mielieji kolegos, iš tikrųjų, jei pašalintume aistras, labai gražiai viską išsiaiškintume, nes niekas čia nieko blogo ir nenori. Kol nėra Etikos ir procedūrų komisijos, labai prašyčiau Teisės departamento, kad šitą situaciją išaiškintų, nes opozicinės frakcijos reikalavimai dėl 46 straipsnio, mes puikiai žinome, kokie yra, ir čia mums patalkintų Teisės departamentas. Lauksime jų paaiškinimo.

PIRMININKĖ. Ar galime, kolegos, pritarti Seimo Pirmininko pirmos pavaduotojos siūlymui, kad Teisės departamentas iki kito posėdžio pateiktų išvadą, koks statusas yra frakcijos Lietuvos lenkų rinkimų akcijos ir toliau ten, tikrai negaliu pabaigos pasakyti. Tada bus aišku, ar jiems priklausoma opozicinė pavaduotojo kvota. Pritariame ponios R. Baškienės siūlymui? (*Balsai salėje*) Dėkoju.

Gerbiamoji Baškienė, kviečiu jus į tribūną pristatyti kitos savaitės darbotvarkę.

15.39 val.

Seimo savaitės (2016-11-21–2016-11-25) – 2016 m. lapkričio 22 d. (antradienio) ir 24 d. (ketvirtadienio) posėdžių darbotvarkės pateikimas ir tvirtinimas

R. BAŠKIENĖ (*LVŽSF*). Gerbiamieji kolegos, noriu dėmesio dėl kitos savaitės darbotvarkės. Šis klausimas, kuris dabar nebuvo priimtas, nukeliamas į kitą savaitę, mes iki tol gausime Teisės departamento išvadą, manau, kad vienu iš pirmųjų antradienio darbotvarkės klausimų bus galima pratęsti, pabaigti, kad trečiadienį galėtume sėkmingai dirbti.

Toliau. Jūs turite pateiktą antradienio darbotvarkę. Vienu iš labai svarbių klausimų po jūsų susitikimų frakcijose su kandidatu į Ministro Pirmininko postą bus to svarstymas ir priėmimas. Po pertraukos mes turėsime daugiau kitų įstatymų. Taip pat noriu atkreipti jūsų dėmesį į tai, ko nespėjome šiandieną, nes kai kurios frakcijos nebuvo aptarusios dėl asamblėjų, dėl delegacijų dalyvavimo ar komisijų sudarymo, visa tai padarysime antradienį. Tikiuosi, mums pavyks sėkmingai.

Dėl ketvirtadienio darbotvarkės. Pradėsime iškilmingu Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro, Seimo Pirmininko, vyskupo J. Staugaičio 150-ųjų gimimo metinių paminėjimu. O toliau darbotvarkėje vėlgi labai svarbūs klausimai, tai Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektas, jį lydintieji Privalomojo sveikatos draudimo fondo rodiklių patvirtinimo, Valstybės socialinio draudimo įstatymų projektai ir kiti lydintieji įstatymų projektai.

Po pertraukos mes esame numatę galutinai patvirtinti komisijų pirmininkus ir jų pavaduotojus. Noriu atkreipti jūsų dėmesį, kad frakcijos iš tikrųjų labai atsakingai pateiktumėte ir padarytumėte tuos namų darbus, kuriuos turite padaryti, kad mes viską turėtume ir tą savaitę sėkmingai užbaigtume.

Noriu atkreipti jūsų dėmesį dar į tai, kad prašome jūsų pateikti įstatymų projektus, kuriuos jūs norite įtraukti į sesijos darbų programą. Manau, ateinančios savaitės darbotvarkę dar papildytume sesijos darbų programos pateikimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju, kolege. Klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamoji Rima Baškiene, aš norėčiau paklausti jūsų tokio dalyko. Ar taip, kaip praeitą kadenciją būdavo tokios savaitės, kai nebūna plenarinių posėdžių, numatomos, ar yra apie tai kas nors svarstyta?

R. BAŠKIENĖ (MSNG). Labai ačiū. Iš tikrųjų šis Seimas tik pradėjo darbą, mes Seimo valdyboje pasitarsime, priimsime sprendimus, bet aš manau, kad mes turime tiek daug padaryti, kad planuoti dabar iki mūsų sesijos pabaigos, kuri turėtų baigtis gruodžio 23 dieną, tikrai nederėtų.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjai. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Pritarta bendru sutarimu kitos savaitės darbotvarkei.

Šiandien... Dar A. Kubilius. Prašom. Dėl vedimo tvarkos ar replika?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Posėdžio pirmininke, aš, kaip nepatyręs Seimo narys, pasimečiau dėl kortelių ir negalėjau laiku užsirašyti. Iš tikrųjų kitą savaitę yra labai svarbus klausimas, matau, kad ketvirtadienį yra pirmasis biudžeto svarstymas. Tai yra vienas etapas iš Seimo darbų. Aš žinau, kad visada po Seimo rinkimų naujiems Seimo nariams tai būna gana sudėtinga. Suprantu, kad yra daug spaudimo – ir Vyriausybę reikia formuoti, ir kitus dalykus, bet šių metų biudžeto svarstymas yra ypatingas ir tuo, kad tiek Valstybės auditas, tiek Lietuvos bankas, tiek galų gale ir Europos Komisija yra išsakę labai rimtų pastabų, arba, kitaip sakant, neigiamų išvadų, dėl kitų metų biudžeto projekto. Todėl mano siūlymas būtų, čia nieko mes nepakeisime darbotvarkėje, bet kai šį darbotvarkės klausimą svarstysime, pakviesti ir valstybės kontrolierių, ir Lietuvos banko atstovą, jeigu galima, ir Komisijos atstovą arba kas galėtų pristatyti Komisijos išvadą, kad čia, Seime, mes galėtume išgirsti jų išvadas ir galėtume jų paklausti, kaip tas išvadas reikia interpretuoti. Čia dėl darbo pasiūlymas.

PIRMININKĖ. Jūs išsakėte tiesiog tokį pageidavimą ar prašote, kad Seimas balsuotų?

A. KUBILIUS (TS-LKDF). Tiesiog darbo tvarka sutvarkytų.

PIRMININKĖ. Darbo tvarka. Gerbiamoji Rima Baškiene, labai atsiprašau. Jūs išgirdote pageidavimą dėl ketvirtadienio darbotvarkės? Ačiū.

Gerbiamieji kolegos, šios dienos vakarinį posėdį baigiame. Registruojamės.

Užsiregistravo 101 Seimo narys. Gerbiamieji kolegos, 2016 m. lapkričio 17 d. vakarinį plenarinį posėdį baigiame. (*Gongas*)

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adamkus Valdas 30
Adomėnas Mantas 16, 33, 35, 38
Andrikis Rimas 20
Anušauskas Arvydas 11, 22, 27, 29, 35
Armonaitė Aušrinė 15
Ažubalis Audronius 41
Ažuolas Valius 14
- Bakas Vytautas 18, 19, 38
Balsys Linas 36
Bartkevičius Kęstutis 36
Bastys Mindaugas 12
Baškienė Rima 5, 6, 26, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43
Bernatonis Juozas 38
Biden Joe (Baidenas Džo) 33
Budbergytė Rasa 41
Bush Georg (Bušas Džordžas) 29
Butkevičius Algirdas 14, 15
- Churchill Winston (Čerčilis Vinstonas) 30
Clinton Hillary (Clinton Hilari) 33
- Čmilytė-Nielsen Viktorija 38
- Degutienė Irena 33, 36
Dumbrava Algimantas 22
Durbin Richard (Durbinas Richardas) 33
Džiugelis Justas 8
- Gelūnas Arūnas 18, 38
Gentvilas Eugenijus 17, 39, 41, 42
Gentvilas Simonas 16, 17, 38
Glaveckas Kęstutis 12, 36, 39
Gražulis Petras 5, 20, 23, 26, 28, 32, 34, 35, 36, 40
Grybauskaitė Dalia 5, 6
- Hall Anne (Hal Ana) 32
- Janukovyč Viktor 23
Jovaiša Eugenijus 36, 38
Juknevičienė Rasa 38
Juozapaitis Vytautas 19, 36
- Kamblevičius Vytautas 12, 13
Karbauskis Ramūnas 38
Kasčiūnas Laurynas 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 31
Kennedy John (Kenedis Džonas) 31
King Martin Luther (Kingas Martinas Liuteris) 24
Kirkilas Gediminas 5, 31, 33
Kreivys Dainius 38
- Kubilius Andrius 20, 22, 25, 26, 28, 31, 33, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 43
- Langaitis Tadas 37
- Majauskas Mykolas 38
Maldeikienė Aušra 13, 14
Masiulis Kęstutis 20, 23, 26, 35, 37, 43
Matulas Antanas 39
Mažeika Kęstutis 38
McCain John (Makeinas Džonas) 33
Merkel Angela 22
- Narkevič Jaroslav 13, 42
Nekrošius Arvydas 11
Nevulis Petras 36
- Obama Barack (Obama Barakas) 24, 30
Olekas Juozas 16, 31, 34, 40, 41
- Palionis Andrius 16, 38
Pavilionis Žygimantas 23, 29, 31, 32, 33, 35, 36, 40
Porošenko Petro 25, 26
Pranckietis Viktoras 5, 11, 26
Puidokas Mindaugas 32
Pupinis Edmundas 14, 29
Puteikis Naglis 38
Putin Vladimir 25, 31
- Razma Jurgis 20, 36, 39
Rinkevičius Viktoras 38
- Saakašvili Michail 23, 26
Sabatauskas Julius 38
Selezniov Genadij 20
Shimkus John (Šimkus Džonas) 33
Simulik Valerijus 36, 37, 38
Sinkevičius Virginijus 20, 38
Sysas Algirdas 38
Skardžius Artūras 41, 42
Skvernelis Saulius 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Smirnovas Kęstutis 15, 16
Stančikas Andriejus 36, 38
Staniuvienė Levutė 36
Starkevičius Kazys 33, 38
Staugaitis Justinas 43
Strelčiūnas Algis 17, 18, 38
Strolys Marius 6
- Šakalienė Dovilė 27
Šalaševičiūtė Rimantė 35

Šarknickas Robertas 17

Šedbaras Stasys 38

Šiaulienė Irena 18, 36

Šimas Audrys 36

Šimonytė Ingrida 38

Širinskienė Agnė 38, 41

Tamašunienė Rita 15, 38, 40, 42

Tomilinas Tomas 38

Trump Donald John (Trampas Donaldas Džonas) 5, 28,
29, 30, 32

Urbšys Povilas 38

Vaičekauskas Gintaras 36

Vareikis Egidijus 24, 25, 30, 38

Vinkus Antanas 36, 41

Wilson Woodrow (Vilsonas Vudrou) 30

Zingeris Emanuelis 34

Žemaitaitis Remigijus 35, 38, 39

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*